

Naročnina \$2.00 na
leto. Izhaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

St. 100, NO. 100 PART ONE

CLEVELAND, OHIO, PETEK, 19. DECEMBRA, 1913.

PRVI DEL VOL VI

SREČEN BOŽIČ ROJAKOM!

Zver v človeku!

ROMAN

Francosko opial
Rudolf Zola.Za Clev. Ameriko
prevodil L. J. P.

PETO POGLAVJE.

"Ali ste končno prišli?" zakliče Severina njemu nasproti. In ne da bi počakala njegovega odgovora, ga potegne s seboj in ga prosi naj ji preganja dolčas, kakor ve in zna.

Ni mogel odreči njeni prošnji, da si je v notranjosti čutil nekak nemir, kakor hitro ga je pogledala ljubeznjivo in udarno s svojimi modrimi očmi.

"Na vsak način se posvetim popolnoma vam," reče nekoliko bolj prijazno.

Ona ga pa prime za roko in koraka z njim po mestu. Spontoma je uporabila vse načine zapeljivosti, da bi ga vedno bolj privezala na sebe. Ne, nikakor ne, da bi Severina tega fanta ljubila, o, Bog obvaruj ne, pač pa je bil on škodljiva priča, ki jo lahko izda pred sodnijo, in zato je treba uporabiti vsa mogoča sredstva, da se tega močja spravi s pota.

On pa koraka poleg nje, ne da bi poslušal njene govore. Vreme se je zjasnilo, in sonce je prihajalo na zemljo. Naenkrat se nahajata pred ljudskim parkom v Battignole. Zrak je bil mi in čist.

"Ali greva nekoliko v park?" reče Severina zapeljivo in sladkeje.

"Meni je vesele," odvrne Jakob.

Počasi korakata mimo zelene trave, cvetličnih popkov, krasnih grmov. V skritem kotu, pod lepimi jelkami stoji prijazna kolopica. Vadedeta se, gledata se, in Severina skuša z vsemi močmi ljubeznjivosti zaplesti Jakoba v svoje mreže.

Najprej govori o vsakdanjih stvarih, toda kmalu postane Severina nepotrepljiva. Zgubiti ni smela trenutka več, kajti čas je bil drag. Vedno in ne prenehanje je brala v njegovih zaljubljenih očeh:

"Ali si ti, mila, sladka ženičica, ki si svoje dni hladnokrvno ležala na nogah tvoje žrtve?"

Počasi in sladkeje vzame njegovo roko v svojo in ga trdno pogleda v oči. In ne da bi kaj posebnega prej omenila mu zašepetaje:

"Ali me vi smatrate — za — morilko — predsednika?"

On se ves stres, ji pogleda v oči, potem pa komaj slinno odvrne:

"Da, da, jaz mislim, da ste morilka."

Ona pa krčevito stisne njegovo roko, sladko se mu nasmeje, vsa očarujoča in nedolžno odgovori:

"Toda jaz nisem morilka, vi se motite!"

Ona mu ni povedala tega, da bi jo Jakob smatral za nedolžno, pač pa da enkrat za vselej ve, kaj mora povedati pred sodnijo.

"Ne, jaz sem nedolžna, in nikar me ne delajte nesrečno s tem, da me smatrate za morilko."

In zopet se zatopi s svojimi lepimi, modrimi očmi v njegove; od vsake sekunde naprej je postal njen udanejši suženj. Dobro je vedela, kaj mu ponuja za plačilo njegove molččnosti, toda to je bila postranska stvar.

"Torej vi mislite, da sem popolnoma nedolžna?"

"Da, nedolžni ste," odvrne s srečnim smehljajem. "Saj veste gospa, da sem vaš prijatelj, in da se vam od moje strani ni treba ničesar bati. Ali me razumete? Od sedaj naprej lahko popolnoma razpolagate z mojo osebo."

In približa se ji tako blizu, da je čutila njegovo gorlo sapo. Se spustila mu je bila jako tesko sedeti samo eno minuto v njen bližini in sedaj? Kaj se je zgodilo z njim? Ali je zuala ta pametna in priljudna ženska pomiriti vse razburjene njegove duhove v njegovi notranjosti? Ali se bo končno vseeno, zaljubil, da si je mislil

tako sovraštvo do žensk? In kolikor bolj je čutil, da vstaja v njem ljubezen do te ženske, tem bolj se mu je dozdevalo, da je ta žena morilka, da je sedela na nogah žrtve, da bi mu prepričala, da se ne bi mogel braniti v smrtnem boju.

Oba zaljubljenca sta se šahala na teniški klopi, pripovedovala in se poljubovala, kot bi nad njima ne tičala nobena sramota, noben zločin.

"Torej, milna sva dobra prijatelja, ne da bi za to vedel moj mož ali drugi ljudje? Toda roke mi ne smete pretrdo stiskati in mi ne pregloboko pogledati v oko," se šali koketna Severina.

Toda on drži mehke, lepe roke v svojih in jeclja počasi:

"Vi veste, gospa, da vas ljubim."

"Kaka neumnost! Bodite pametni, glejte, tam prihajajo tuji ljudje."

Zdajci se začuje udarec ure, ki bi je pet.

"O moj Bog," zakliče Severina, ko mahoma skoči kvisku.

"Pet je že ura in važen obisk imam še noč!"

Hitro je postala smrtnobleda, ko se je spomnila na obisk pri generalnem tajniku.

In po daljši pavzi reče Jakob:

"Čujete, ljubi prijatelj, jaz moram takoj proč, in na noben način me ne smete spremljati. Zahvalim se pa vam prav lepo, prav prisrčno."

Gorko mu stisne roko in hiti kolikor more hitro skozi park proti cesti Gardinet. In še enkrat se obrne ter zakliče:

"Na svidenje na kolodvoru!"

"Da, na svidenje!"

Gospod Camy-Lamotte je imel daljši pogovor s prometnim ravnateljem Zapadne železnice. Gospod ravnatelj je bil v veliki razburjenosti radi slučajja Grandmorin. Nasprotno časopisje je izjavljalo, da vsi uradniki te železnice enaki predsedniku Grandmorinu, ki je zalezoval vsako lepo deklico. Da "nekoliko" popravijo škodo, so sklenili v direktoriju, da odpustijo nadzornika Rubauda v Havre, kot človeka, ki je največje kompromitiran pri tej stvari. Gospod generalni tajnik pa je moral uporabiti vso svojo zmoglost, da je preprečil direktorja, da bi šele odpust Rubauda povzročil največjo škandal.

Po dolgi in vroči debati se da končno direktor pregovoriti, da obljubi generalnemu tajniku, da obdrži Rubauda v službi in da zamolči vse, kar je o njem slišal, samo da se pri dvoru ne zameri.

Ko pride Severina vsa spehana in trepetajočega srca k generalnemu tajniku, jo slednji nekaj minut dolgo opazuje.

"No, gospa?"

Ona ga pa s solznimi očmi pretresljivo pogleda.

"No, gospa, govoril sem z obratnim ravnateljem, in vsa zadeva je sedaj urejena."

Ona pa ni mogla spregovoriti nobene besedice, le solze ji drčijo po licu, ko se hvaležno ozre na njo.

Gospod Camy-Lamotte pa nadaljuje z resnim govorom: "Gospa, zadeva je enkrat za vselej urejena, obrnite se mirno proti domu."

Da, sedaj ga je razumela! Pomislila so jo kljub prepričanju, da je kriva. V prvem hipu radosti in veselja prime za obe roki tajnika in jih strastno poljubi. In sedaj gospod tajnik ni odtegnil rok, pač pa je priplaval, da mu jih je poljubovala mala, pikantna žena.

"O, gospod moj, kako neizmerno hvaležnost smo vam dolžni! Razpolagajte popolnoma z menoj. Od tega trenutka sem popolnoma vaša."

Zunaj na cesti je tekala Severina kot divja od veselja. Sama ni vedela, kam naj gre, ta je bila razgreta. Toda polja-

goma je postajala vedno jasnejša, zakaj jo je pomislila. Komaj poljsano ni sepeče pred seboj.

"Kako neumni smo vendar bili, saj ti uradniki, ki so nad nami, se bodo vendar branili tako umazano perilo prinesli v javnost. Oj rešena, za vselej rešena, rešena, kakšna sreča za mene!"

Se pet minut je manjkalo, da odide brzovlak, ko pride Severina brez sapa in veselja zaveča na kolodvor. Kljub temu teče proti stroju, kjer stoji Jakob, in v svoji delavski obleki, in mu veselo zakliče:

"Prijatelj moj, jako srečna sem. Pravkar sem slišala veselo novico. Vse moje želje so se spošile!"

On jo je razumel in veselil se je z njo.

Vrata železniških vozov se zapro, lokomotiva zapiska, in vlak odpelje naprej v prijetno, milo pomladansko podnebje.

ŠESTO POGLAVJE.

Polagoma se je afera Grandmorin, ki je povzročila toliko prahu, pomirila. Vsem se je zdelo nemogoče, da bi prišli pravemu morilcu na sled. Tudi Cabucha so v kratkem času radi pomanjkanja dokazov spustili iz ječe. Časopisje se je pomirilo, posebno ker so se bližale glavne volitve.

Rubaudova sta živela mirno in tiho v svojem stanovanju poleg kolodvora v Havre, in kjer gospa Bonhom, sestra predsednika, pregovorila oba Lahesnajeva, naj nikar ne naperita tožbe proti Rubaudovim, tedaj sta slednja prišla v nemoteno posest hiše v Croix.

Severina in Rubaud sta takoj sklenila, da prodata omenjeno posestvo, kajti nikomur ni bilo mogoče le eno noč prebiti v onem poslopju iz strahu pred duhovi. Na pročelju hiše so pribili velikanski plakat, ki je naznanjal, da je posestvo na prodaj, toda dosedaj se ni oglašil še noben kupec, dasiravno je stotine potnikov vsak dan lahko videlo iz vlaka, ki je vozil mimo, da je hiša naprodaj.

Tako sta morala oba potpeti in čakati, kdaj se jima nudi prilika, da posestvo prodata, in da živita potem od obrestij naloženega denarja. In kljub silnim dušnim viharjem, katerim je bil Rubaud izpostavljen zadnje mesece, je opravljal svoje dolžnosti bolj točno kot prej. Od pete ure zjutraj do opoldne je bil vedno na delu, videl je vse, vedel je vse in briga se za vsakega najmanjše malenkost. Mnogokrat je celo v svoji pisarni obedoval, da bi bil takoj pri rokah, kadar se ga je rabilo.

Na drugi strani pa je živela Severina, kakor udova. Z ne navadno pridnostjo je opravljala hišna dela, in nikdar ni bila hiša tako čista in sanjna, kot sedaj, in nikdar ni bilo kosilo ali večerja tako dobro pripravljena. Ko sta bila z možem pri kosilu ali večerji, nista govorila o strašni zgodbi. Oba sta končno mislila, da je vse skupaj za vedno pokopano.

Toda vendar nekaj skrivnostnega, temnega je obviselo nad njunima glavama, njiju pogleda se nista smela obrniti proti gotovemu kotu sobe, ne da bi oba postala bleda, in ne da bi ju strah ne prevzel. Bila je to mala odprtina, izrežana v tla, in zopet dobro izdelana. Pod njo je pa ležala ura in denarnica Grandmorina, v kateri se nahajalo 10.000 frankov, katere je vzel Rubaud umorjenemu predsedniku. Že večkrat je hotel Rubaud dati denar zažgati, ali pa denarnico in uro vreči v morje, toda vselej je premotil Rubauda nekak strah, ki ga je odvrnil od tega početja. Da, celo bal se je stopiti v bližino onega mesta, kajti zdelo se mu je, da ga bo zgrabila mrtvaška roka ter ga potegnila s seboj navzdol.

Tudi Severino je prevzemal enak strah; ko je popoldne sama sedela v jedilnici, ni mogla pogledati v oni kot, kajti zdelo se ji je vedno, kot da se dviguje iz odprtin krvavo truplo Grandmorina.

To neprijetno in samotno življenje pa je večkrat spremenil Jakob, katerega je pripeljal Rubaud sam v svojo hišo, da kratki čas Severini. Jakob se je vedno v pondeljek dopoldne četrtke in nedelje v večer uradil v Havre. Prvi pondeljek potem, ko je Jakob pripeljal Severino iz Pariza, ga je opazil kolodvorski nadzornik na peronu in mu prijazno namignil: "No, tovariš, saj vendar ne boste odklonili, da malo prigiznete pri meni? Grom in strela, saj vam moram vendar hvaliti, da ste bili za prijaznost, katero ste skazali moji ženi, ko je bila v Parizu."

Že dvakrat je bil Jakob pri Rubaudovih. Vselej je tam za jutroval. Obema zakoncem je bilo silno lahko pri srcu, kadarkoli se je Jakob prikazal. Večkrat je rekel Rubaud z zadovoljnim glasom: "Pridite vendar večkrat v našo bližino. Saj vidite, kako nam je vaš obisk prijeten."

In od tega dne naprej je bilo kakor dogovorjeno, da je prišel Jakob vselej za zajutrek k Rubaudovim, za večerjo ob četrtkih in nedeljah. Zdelo se je, kot bi Rubaud brez njega kar živeti ne mogel več. Če se Jakob kakakega večera ni prikazal, tedaj je sedel Rubaud molče in zamišljeno za mizo. Ko se je pa prikazal mu je Rubaud tako prisrčno stisnil roko, da se je Jakob silno čudil.

Nekega julijskega večera, ko je Jakob pravkar zavozil pariški brzovlak na postajo v Havre, je zbruhnila strašna nevihta. Dež je lil v škafih, gromenje se je neprestano oglašalo, in krvavi bliski so krizali nebeski svod. Jakob je bil pri najslabši volji, ko se je s kurjačem Pekesom v kolodvorski kantini umival in preoblačil. Kljub velikim lakoti ni imel apetita. Danes zvečer bi moral imeti s Severino sestanek, in bil je silno slabe volje, kajti računal je, da radi slabega vremena ne bo prišla.

Čakal in čakal je. Strmel je ven na dež in postajal vedno bolj jezen. Konečno ni mogel več stpeti, energično koraka ven v nevihto, hiti proti zapuščenemu kotu, spleza preko kupu premoga in pride konečno čisto premočen do barake. Zdela se mu je popolnoma prazna, in čisto neverjetno mu je bilo, da bi se Severina pri takem vremenu dremala ven.

Naenkrat pa ga objamejo dve mehki roki in dvoje vročih lic se pritisne na njegova. Severina je bila tukaj.

"Moji Bog, kaj ste vendar prišli?"

"Da, hitro sem letela, ko sem videla prihajati nevihto. Toda kako pozno ste prišli vi?"

Jakob je pri tem nepričakovano pozdravil popolnoma glavno zgubil. Brez dvoma je bilo: ta ženska, ki se je sprva držala le radi previdnosti in zvižaje, ga je sedaj ljubila brezmejno, brez pomisleka, brez ozirov!

"Torej — Severina moja, ti si me čakala?"

"Oh, kako željno sem te hotela imeti ob svoji strani. Moj ljubček, moje vse! Vzemite, popolnoma sem tvoja!"

"Ne, ne, draga ljubica, ti si moja božanstvena gospodarka, jaz sem pa tvoj suženj, ki uboga vsak tvoj migljaj."

Ure minejo. Dež je prenehal, smrtne tihoata leži nad kolodvorom, le od daleč je bilo čuti bučanje morja. Naenkrat se začuje strel v nočni tisi.

Jutranja svetloba se razgrne po zemlji, in tudi v koč obah ljubimcev pade svetlobni žarek. Treseča in trepetajoča se gledata oba grešnika.

"Kaj se je zgodilo?"

"Komu je bil namenjen strel?"

In v njunih krivičnih vesteh sta že videla pred seboj Rubauda, kako plane nad njiju z revolverjem.

"Čakaj, ljubica, ne pojdi ven, najprej hočem jaz pogledati," reče Jakob.

Skril za velikim kupom premoga, vidi Rubauda, kako prikazal kak človek, sta bila lahka vama, nihče ju ne bi motil ali odkril. Olajšala sta si srca s priznanjem ljubezni in prijateljstva in svečane ure sta preživela v skupnem sporazumejnju.

Isti čas je skušal Rubaud nekoliko zadremati v usnjenem naslonjaku. Imel je ponočno službo, torej ni bil doma, pač pa v uradni sobi na kolodvoru. Zadnji vlak je odhajal ob polni ponoči iz Havre, in do 5. zjutraj ni bilo nobenega vlaka več. Imel je torej nekoliko časa za počitek. Toda se nekaj časa ni mogel dobro spati, da si je delal naporno, vendar ni mogel očesa zatistiti. Z nabasanim revolverjem se je plazil po praznem kolodvorskem peronu, in pri najmanjši šumi je potegnil petelina pri revolverju, kajti povsod je slutil morilce, tatove in nevarnosti. Šele proti tretji uri zjutraj, ko se je pričel dan svetlikati, je postal bolj miren, in se je lahko zleknil na stolu, dokler ga budilnik ni zbudil ob 5. uri.

Severina in Jakob sta se šahala vsakih štirinajst dni, ob nedeljah in četrtkih. Ko mu je Severina pripovedovala o nabasnem revolverju, s katerim hodi Rubaud odsedaj naprej po kolodvorskih stezah, se je sprva Jakob prestrašil. Toda ta strah je še bolj povečal njegovo ljubezen do Severine, kajti ljubil je v nevarnosti.

Ob koncu daljše poti, kjer so železniški delavci nakopili velik kup mrujavega premoga, je stala napol podrti baraka, kjer ni bilo drugih notri kot neporabljivo orodje in prazne vreče.

Nekega julijskega večera, ko je Jakob pravkar zavozil pariški brzovlak na postajo v Havre, je zbruhnila strašna nevihta. Dež je lil v škafih, gromenje se je neprestano oglašalo, in krvavi bliski so krizali nebeski svod. Jakob je bil pri najslabši volji, ko se je s kurjačem Pekesom v kolodvorski kantini umival in preoblačil. Kljub velikim lakoti ni imel apetita. Danes zvečer bi moral imeti s Severino sestanek, in bil je silno slabe volje, kajti računal je, da radi slabega vremena ne bo prišla.

Čakal in čakal je. Strmel je ven na dež in postajal vedno bolj jezen. Konečno ni mogel več stpeti, energično koraka ven v nevihto, hiti proti zapuščenemu kotu, spleza preko kupu premoga in pride konečno čisto premočen do barake. Zdela se mu je popolnoma prazna, in čisto neverjetno mu je bilo, da bi se Severina pri takem vremenu dremala ven.

Naenkrat pa ga objamejo dve mehki roki in dvoje vročih lic se pritisne na njegova. Severina je bila tukaj.

"Moji Bog, kaj ste vendar prišli?"

"Da, hitro sem letela, ko sem videla prihajati nevihto. Toda kako pozno ste prišli vi?"

Jakob je pri tem nepričakovano pozdravil popolnoma glavno zgubil. Brez dvoma je bilo: ta ženska, ki se je sprva držala le radi previdnosti in zvižaje, ga je sedaj ljubila brezmejno, brez pomisleka, brez ozirov!

"Torej — Severina moja, ti si me čakala?"

"Oh, kako željno sem te hotela imeti ob svoji strani. Moj ljubček, moje vse! Vzemite, popolnoma sem tvoja!"

"Ne, ne, draga ljubica, ti si moja božanstvena gospodarka, jaz sem pa tvoj suženj, ki uboga vsak tvoj migljaj."

Ure minejo. Dež je prenehal, smrtne tihoata leži nad kolodvorom, le od daleč je bilo čuti bučanje morja. Naenkrat se začuje strel v nočni tisi.

Jutranja svetloba se razgrne po zemlji, in tudi v koč obah ljubimcev pade svetlobni žarek. Treseča in trepetajoča se gledata oba grešnika.

"Kaj se je zgodilo?"

"Komu je bil namenjen strel?"

In v njunih krivičnih vesteh sta že videla pred seboj Rubauda, kako plane nad njiju z revolverjem.

"Čakaj, ljubica, ne pojdi ven, najprej hočem jaz pogledati," reče Jakob.

Skril za velikim kupom premoga, vidi Rubauda, kako prikazal kak človek, sta bila lahka vama, nihče ju ne bi motil ali odkril. Olajšala sta si srca s priznanjem ljubezni in prijateljstva in svečane ure sta preživela v skupnem sporazumejnju.

Isti čas je skušal Rubaud nekoliko zadremati v usnjenem naslonjaku. Imel je ponočno službo, torej ni bil doma, pač pa v uradni sobi na kolodvoru. Zadnji vlak je odhajal ob polni ponoči iz Havre, in do 5. zjutraj ni bilo nobenega vlaka več. Imel je torej nekoliko časa za počitek. Toda se nekaj časa ni mogel dobro spati, da si je delal naporno, vendar ni mogel očesa zatistiti. Z nabasanim revolverjem se je plazil po praznem kolodvorskem peronu, in pri najmanjši šumi je potegnil petelina pri revolverju, kajti povsod je slutil morilce, tatove in nevarnosti. Šele proti tretji uri zjutraj, ko se je pričel dan svetlikati, je postal bolj miren, in se je lahko zleknil na stolu, dokler ga budilnik ni zbudil ob 5. uri.

Severina in Jakob sta se šahala vsakih štirinajst dni, ob nedeljah in četrtkih. Ko mu je Severina pripovedovala o nabasnem revolverju, s katerim hodi Rubaud odsedaj naprej po kolodvorskih stezah, se je sprva Jakob prestrašil. Toda ta strah je še bolj povečal njegovo ljubezen do Severine, kajti ljubil je v nevarnosti.

Vse dolge mesece, skozi gorke, zveznate avgust, v mitem septembru, v deževnem oktobru, da celo v meglenem novembru sta se shajala Severina in Jakob v stari podrti baraki, kjer sta uživala veselje svoje ljubezni. Oba sta se tako dobro razumela, njuna strast je rasla od dneva do dneva. Celotno v mrzlih nočeh decembra sta se shajala v koči, za katero je Jakob preskrbel dobra vrata, tako, da sta bila zavarovana proti mrazu, kakor tudi proti nezaželenim poslušalcem.

Marsikdaj se je spomnil Jakob teške sumnje, ki je ležala na njegovi ljubici, marsikdaj ga je spreletela v ljubezenskih objemih temna groza, ko je poljuboval njene bele roke in se pri tem spominjal na svetli železniški voz, kjer so iste mehke roke vihtele morilski nož.

Pa tudi Severina je včasih čutila potrebo, da govori o protokosti, da se nekako izpove Jakobu. Toda hitro ji je Jakob zaprl usta s poljubom. Zakaj bi mešal krvavo in pozabljeno zgodbo v njeno ljubezensko srečo!

Rubaud je postal tekom polletja vedno bolj čuden, se je očividno postaral. Še vedno je sicer prijazno pozdravil Jakob, kadar je slednji k njim prišel, toda njegov prihod ga ni več tako veselil kot nekdanj. Zauhajal je v neko zakotno gostilno, kjer je sicer prav malo pil, največkrat samo kozarec žganja, toda kjer je toliko bolj strastno igral. In njegova kolodvorska služba mu je vedno pripuščala, da je preživel nekaj nočnih ur v dotični gostilni. Severina se nad tem ni priitoževala, le jezna je bila, ker je Rubaud postal zadnje čase vedno bolj skop, kajti igral je vedno nesrečno in je bil že precej zadolžen.

Nekega večera meseca decembra se je vnel prvi prepir med obema zakonckima. Slo se za petnajst frankov, s katerimi je hotela Severina kupiti čevlje, ker jih je že močno potrebovala. Rubaud pa ji na noben način ni hotel dati denarja. Ponovila je svojo prošnjo, katero je pa on odbil in jo pri tem še nesramno opsoval. Ona je bila vsled tega silno razdražena in je s kazalcem pokazala na ono mesto v stanovanju, kjer je bil skrit uropan denar umorjenega predsednika.

Rubaud postane smrtnobled in s pestmi se vrže nad njo, preklinja in se roti, da raje pogine kot da bi se dotaknil onega prokletega denarja. Nikdar, nikdar!

Od tega vvečera nista govorila nikdar več o zakopanem denarju, da celo strah ju je bilo, ker sta vedela, da je v njuni sobi denar. Zdelo se jima je, kot bi prihajal iz tega denarja kužen smrad, ki bo oba za-dušil.

Tudi glede hiše v Croixu sta se večkrat sporekla. Hiše nista mogla prodati, in celo stroške jima je povzročila, ker sta morala Misnardu vsak mesec nekaj plačevati, da je skrbel za njo. Vedno bolj ptuja, sovražno in skrivnostna sta si bila zakonec eden proti drugemu, in hišni mir se je popolnoma umaknil groznemu peklu.

Da si preskrbi nekoliko zabave, je Severina pričela trdit, da se ji je na kolenih nekaj vnelo, in da mora raditega večkrat v Pariz. Vsak petek je šla v Pariz, in ta dan je bil za njo pravi praznik. Sprva je pripovedovala možu svoje dogodke in kako se počuti. Toda on se je tako malo zmenil za njeno zdravje in bolezen, da je popolnoma prenehala pripovedovati. Marsikdaj ga je zamišljeno opazovala. Kaj se je zgodilo s tem močnim, veselim možem? On, ki je bil prej vedno tako ljubosumen, je sedaj rad videl, če sta bila z Jakobom sama.

Neke ledeno-mrzlo zimske noči je Severina čakala pozno v noč svojega moža. Okoli ene ure pa se je vlegla k počitku, da si je Rubaud še ni vrnil. On je seveda igral kot blazen v zakotni krčmi, kjer se je uja-ranje mudil.

Ko bi je ura tri, se mlada že-

na naenkrat prebudi. Zdelo se ji je, kot bi v sanjah slišala molkel, trkajoč šum. Toda ker je ropot utihnil, je mislila, da se je motila; in je zopet zaspala.

Ponovno ropotanje jo zopet prebudi iz spanja. Sedaj ni mogla sanjati. Eno minuto se ne digne premakniti, ker je mislila, da je ledo vlomil v hišo. Konečno pa skoči iz postelje in se za silo obleče. Naladno odpre vrata njene spalnice, in pri zori, ki se ji nudi v jedilnici, se ne da popisati. Groza jo objame.

Rubaud leži na tleh in je pravkar z močnim železnim železnim drogom razsrl tla v kotu. Mala sveča razsira molno svetlobo po sobi; njegov ru-deči, brutalen obraz, njegove iskajoče, ven izbuljene oči, njegove tipajoče roke, s katerimi dvigne uro, listnico in denarnico umorjenega iz odprane, vse to ga je zaznamovalo kot morilca.

Severina glasno zakriči. Rubaud se mrtvaško bled obrne. Prestrašen strmi v belo, nepričakovano postavo. Ali je to zli duh, nemirna duša umorjenega predsednika? Lasje se mu vjeziijo na glavi, in Severina čuje, kako šlepeče z nožmi.

Konečno zadobi Severina govorico:

"Kaj delaš tukaj?"

Sedaj se je Rubaud šele zavedel, da stoji njegova žena pred njim. Toda odvrnil ni ničesar, le nekoliko zamrmra sam s seboj.

"Tako?" zakliče ona konečno vzrujeno, "za mene nisi imel denarja, da bi mi kupil par čevljev, in da poplaša tvoje igralne dolgovce si se dotaknil tega prokletega, krvavega denarja?"

Rubaud pa hitro vrže zopet vse predmete v odprtno, ko je še prej vtaknil k sebi tristo frankov. Desko položi na svoje mesto in jo potlači z nogo, da se nič več ne pozna, kje je zaklad umorjenega.

"Zena, ne naredi me blaznega. Jaz delam, kar se meni ljubi. Ali sem te jaz kdaj vprašal, kaj boš ti jutri počejala v Parizu?"

Potem pa ji z zasramovalnim

Kdo je delavec.

O tem vprašanju je razpravljalo že mnogo znamenitih pisateljev, pa tudi mnogo drugih ljudi. Le malokateri je prišel do končnega in pravega zaključka. Razni pisatelji si glede rešitve tega vprašanja jako nasprotujejo. Nekateri trdijo, da je delavec samo tisti, ki se je izučil kake obrti, drugi pa zopet skušajo dokazati, da je delavec vsak tisti človek, ki dela za drugega, pa kljub svojem težkemu delu nima nobene sigurnosti za bodočnost, kajti njegov gospodar ga lahko vsak dan odpusti od dela. Tretji so pa šli tako daleč, da so delavci vsi ljudje, razven onih, ki nimajo svoje tovarne ali druge delavnice ali toliko sveta, da ga drugi obdelujejo iz nje, ne da bi lastnikom samim bilo treba kaj delati.

V Ameriki je težko deliti delavce po posebnih poklicih. Tu ni stalnosti. Pride ti iz starega kraja bukovcev, tu umiva lonce, doma je bil mizar, tu kupa čevlje, doma je bil profesor, tu cepi drva. In druga krivda, ker se delavci ne morejo deliti po poklicih je ta, ker se tu izdeljuje skoro vse s stroji. Pride iz starega kraja kmet, ki še nikdar ni videl stroja, in postane delavec najsiho pri katerikoli industriji, in četudi se nikdar ni izučil one obrti.

Toda on je vseeno delavec, ker opravlja delo, katerega lastnik ne more opravljati. Ali na kratko rečeno: On dela za drugega.

Mi mislimo, da bi se o tem vprašanju dale napisati cele knjige, po vseeno to vprašanje še ne bi bilo rešeno. Zato se pa lahko pove tudi v kratkih besedah, da je delavec, namreč vsak oni, ki dela za drugega, za svojega gospodarja. Pa vendar vsak tak delavec ni popoln delavec.

Delavec je lahko samo oni človek, ki se organizira in s svojim delom in zaslužkom pomaga svojemu sodelovalcu v organizaciji. Kajti samo tedaj

kadar so delavci združeni v močni organizaciji, si lahko priborijo svoje postavne pravice.

Le pogledajte na Michigan. Ze nekaj mesecev traja tam boj, a složni delavci niti ne mislijo, da bi kaj popustili od svojih zahtev, kajti delavci so močni, in močni so, ker so složni. Zato pa rečemo, da je delavec samo oni človek, ki je organiziran v delavski organizaciji, o kateri je prepričan, da bo zanj naredila potrebne korake, kadar se bliža delavska borba. Skab ni delavec. Skab je izvržek delavske stranke. Da nimajo delavci med seboj skabov, tedaj bi jim bilo bolje na svetu. Skab pa ne more biti organiziran delavec, in kdor ni organiziran je brez pravic in brez moči.

PRIPOROČILO.

Čenjenim rojakom in znancem priporočam svojo nanovo urejeno krojačnico na Norwood Rd. Čistimo, likamo, popravljamo in barvamo moške, kakor tudi vsakovrstne ženske obleke po zmernih cenah.

Izdelujem pa tudi nove obleke, za kar se rojakom posebno priporočam. Delo je jamčeno, in nizke cene. Pridem iskat obleko na dom in zopet donesem. Lahko nam naznanite z dopisnico. (101)

Alois Hribar, krojač,
1188 Norwood Rd.

POZOR!

Rojaki v Collinwoodu, pri Josipu Kosu je radi neprijetnih vzrokov velika razprodaja. Pričela se je 10. dec. in traja, dokler se vse blago ne prodaja. Cena blagu je tako majhna, da se je res čuditi, nekatere blago je pod tovarniško ceno. Na razprodaji imamo vsakovrstne škornje, ruberje, čevlje za celo družino. Cene so: Visoke škornje \$6 sedaj \$4.25 Nav. škornje \$4.00 sedaj \$4.25 Suk. škornje \$3.00 sedaj \$2.45 Čevlji \$5.00 sedaj \$3.98 Čevlji \$4.00 sedaj \$3.25 Čevlji \$3.00 sedaj \$2.38 Čevlji \$2.00 sedaj \$1.39 Čevlji \$1.50 sedaj 98c

Sliperji

V zalogi imamo vsakovrstne blago na jarde, kakor tudi jopiče, modrece, rokavice, kape, spodnje perilo in vse, kar potrebuje družina. Imamo fine dežnike po najnižjih cenah.

Dežnik \$2.50 sedaj \$1.39
Dežnik \$2.00 sedaj \$1.18
Dežnik \$1.00 sedaj 69c
Dežnik 50c sedaj 39c

Najceneje se pa dobi obleka za dečke od 3. do 16. leta. Obleka prej \$3.00 sedaj \$1.48, za 16 let star. dečka obleka prej \$7.00, sedaj \$3.98. Kdor ne vrjame naj pride pogledat. Za obilno udeležbo se priporočam in bom tudi hvaležen.

JOSIP KOS,

15406 Calcutta ave. Collinwood
Zraven Gregoriča. Vprašajte za znamke.

Fri-98-100-102

NEVESTE.

Kadar bodele potrebovale fine poročne obleke, vence, šlajanje, šopke in vsakovrstne druge potreščine, pridite k meni, kjer dobite vse, kar potrebujete za poroko po vedno najnižji ceni.

Na dan poroke pošljem k vam na dom najbolj izurjeno spletkalko las, ki vas opravi za poroko od nog do glave po najboljšem okusu in to brezplačno. Za obilen obisk se najtopleje priporočam. (83-103)

BENO B. LEUSTIG,
6424 St. Clair ave.

Tretja vrata od Addison Rd.

KASELJ, PREHLAD

prehlajeno grlo, hripavost se hitro ozdravi z Lickes zdravilom, obstoječe z meda in divjih črešenj. Najbolj za mlade in stare. Po lekarnah 25 in 50 centov. Zahtevajte Lickes. Če ga ne morete dobiti v vaši lekarni, ga vam pošljemo po pošti. (84-3-14)

LICKES DRUG COMPANY,
Cleveland, Ohio.

Na hrano in stanovanje se vza-
me 5 poštenih in zanesljivih
fantov. M. Sušterski, 6218 St.
Clair ave. (100)

"Koledarji".

Kmalu bo leto pri koncu in treba bo vzeti vse stare koledarje z naših sten in jih nadomestiti z novimi. Letos imam zopet pet tisoč stenskih koledarjev za slovenske družine v Clevelandu in okolici. Koledarji so posebno primerni in ugodni za vsak prostor ali urad, ker imajo z velikimi rdečimi številkami znamenovane praznike in slike, ki kažejo slovensko obrt, ki obstoji že deset let. Vsaka družina v Clevelandu ali okolici je opravičena do enega koledarja. Kdor ga želi poslati svojem ali znancem v staro domovino, naj nam pošlje 14 centov v znamkah in bode-
mo zanj poslali točno in redno. Za dvorane, kjer zborujejo slovenska društva, jih pošljemo zastoj, samo naslov nam pošljite. Istotako jih pošljemo prijateljem, ki so se preselili iz Clevelanda in istim, ki so namenjeni v Cleveland. Za odjemalce v Clevelandu imam še posebno božična darila, ki so v spomin 10 letnice moje trgovine. Oglasite se pravočasno. Se priporočam. A. Grdina, trgovec in pogrebnik, 6127 St. Clair ave. (100)

POZOR!

Slovenski trgovci in posestniki, zavarujte se proti ognju, ker je to velika korist za vsakega. Zavarujem hiše, konje, pohištvo, vozove, avtomobile, vsakovrstno blago v trgovinah. Kateri še niste zavarovani, naznanite mi pismeno ali po telefonu ali pa ustmeno. Imam tudi mnogo hiš naprodaj. John Zulich, 1165 Norwood Road. Telefon Princeton 1298 R. (100)

Pozor rojaki!

Kupite hiše sedaj, ker so poceni. Hiše z velikimi loti od \$1500 do \$4000. Vprašajte pri John Prišel, 1441 E. 52nd St. (100)

Soba se odda v najem za enega fanta, sprejme se tudi dekle na stanovanje zastoj, ki dela v tovarni. Vprašajte 1275 E. 55th St. (100)

VSAKO leto voščim rojakom srečne in vesele božične praznike in tako ponavljam tudi letos moje srčne želje, da bi bili vsi srečni in zadovoljni ob teh praznikih

Rojakom v Clevelandu priporočam svojo trgovino s čevlji za moške, ženske in otroke. Moja trgovina s čevlji, je najstarejša slovenska trgovina v Clevelandu. In številni odjemalci tekom dolgih let mojega posla pričajo, da so bili vedno zadovoljni z blagom, ki so ga kupili pri meni. Razširil sem svoje prostore, tako da sedaj lahko vsakemu postrežem z najboljšimi čevlji.

Vse moje blago je dobro in trpežno, po nizkih cenah in se samo priporočuje.

VSEM ROJAKOM ŽELIM SREČNO NOVO LETO!

Frank Suhadolnik,
6107 ST. CLAIR AVE.

NAJVEČJA VREDNOST OBLEK V MESTU.

Mi prodajamo sedaj obleke in zimske suknje, iz čiste volne, po \$9.45. Suknje in obleke so razne mode in vzorcev, narejene popolnoma zanesljivo v vsakem oziru.

Ves material, iz katerega se delajo te suknje in obleke, je garantirana čista volna, najboljša, kar se je more dobiti v tem mestu za ta denar. Predno kupite, bodite prepričani in pridite k nam.

Pomnite samo **\$9.45** ena obleka

Kaj naj kupim za božič? Veliko ljudij premišljuje, kaj naj kupijo za božič. Če kupite kaj tacega, kar drži in je v vsacega korist, bo gotovo vaš dar z veseljem sprejet. Kupite obleko ali suknjo. Pridite v našo trgovino in mi vam bomo z veseljem pomagali, da izberete ravno ono, kar želite.

SUKNJA
\$9.45

KLEIN BROS. 6017-19-21 ST. CLAIR AVE.

Obleke za moške in dečke. Fino obuvale. Najstarejša trgovina z oblekami v vzhodnem delu mesta.

OBLEKA
\$9.45

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZRAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko.....\$2.00

Za Evropo.....\$3.00

Za Cleveland po pošti.....\$2.50

Poslujemo štiri leta po 3 centa.

Dopolni brez podpisa in oznaki se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošlje na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,

6110 ST. CLAIR AVE. N. E.

CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Kraiers) in

the City of Cleveland and elsewhere. Ad-

vertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 4th, 1906, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 100 Fri. Dec 19/13 Vol VI

Na sveti večer.

Na poljani brije mrzel veter in lupasem zaropotajo stara okna na hišah. Plamen poličnih svetilk motno seva po cestah. Ljudje neprestano šetajo po ulicah, na licih se jim vidi nekako svečano pričakovanje, vsak izmed njih mora se nekaj kupiti, kar si je namenil za božič.

V neki hiši hodi v bogato opravljeni sobi mlada žena semintja. Hodila je s tihimi, lahimi koraki, s stisnjenimi rokami, in z žalostnimi očmi gleda pred sebe.

"To ni nobeno življenje več," šepeta sama s seboj. "Tako ne more dalje, jaz ne morem več tega zdržati, nobenega miru ni mi mam več."

Oči se ji zasolijo, in zdi se ji, kot bi legla v sobo neprodna megla, ki pokrije vse. In tedaj položi roke na obraz ter brkloč jokajo.

Šest let je že preteklo, odkar si je zvolila za svojega soproga moža, katerega je hotela. O, kako je bila tedaj srečna!

In kako sta oba težko čakala, da postaneta mož in žena! In sreča ju ni zapustila, rada sta se imela v začetku, vse je šlo po njuni volji. Ali, ali... dasi je bil njen mož neizrečno dober, pa je bil včasih vendar trdoglav, in nikdar ni tega storil, kar je ona želela. Od dotičnih let je bila navajena, da se zgodi vse po njuni volji, zato se je pa jezila, če se ni tako naredilo kot je hotela. V počitku se je nekoliko jezila, pozneje več, toda končno je njena ljubezen vendar zmaga, in udala se je; živeli so precej srečno s svojo štiriletno hčerko.

Potem je pa prišel nesrečni dan, katerega ona nikdar ni mogla pozabiti. Radi malenkosti sta se skregala, in od tega dneva je sklenila, da ne bo nikjer več popustila. Tako je postajal prepričanje večji. Ki ji zalije lica, postavi se pred njega in mu vrže grdo psovko v obraz. Kar se je potem zgodilo, o tem niti premisljati ni hotela. O Bog... On dvigne roko in jo udari po licih. In ni jo bolelo toliko telesno kot duševno. Saj je se njeni stariši niso nikdar tpepli.

V jezi je pograbila oni večer otroka in svojo obleko ter se je zatekla k materi. Od tega časa je pretrpela silne muke in žalost. Njen mož ji niti besedice ni sporočil, naj se vrne, ona je pa pričakovala, da jo bo prošil celo za odpustanje. In ona bi mu tedaj velikodušno odpustila. Toda njega ni bilo... mogoče je ne ljubi več, mogoče je sploh nikdar za njo ni maral. Toda kako sta mogla potem tako srečno živeti celih šest let?

Kadarkoli je mislila na ta srečni čas, tedaj se ji je milo storilo pri srcu. Rada bi šla k njemu, poljubila bi ga, samo če bi prišel, toda njega ni bilo. Ze so minuli trije meseci, in mati ji je prigovarjala, naj se kot dobra in poštena žena vrne k svojemu možu. Toda da bi se ona prva udala? Raje umre kot to stori. On jo je smatral

razlil. Najbolj jo je pa žalostilo njeno dete, ki je neprestano vpraševalo, kje je njen ata, kje je njena lepa posteljica, kje so igrače, katere ji je kupil oče. Pri stari materi deklici ni uga-lalo več, posebno ker jo tudi mama ni več tako rada imela kot prej, ko je bila pri očetu. In kadar je mama jokala, tedaj je otrok vedno mislil, da joka raditega, ker je stara mati huda. In v takih trenutkih je prišel otrok k materi in ji rekel: "Pojdi, mama, pojdi, gremo k tatu. Ata naju že čaka, tu mi dobro, ti vedno jokaš tukaj!" In te besede so pekle mater kakor živo oglje v srcu.

Danes je pa doživela najbolj žalostni dan od vseh, in mlada žena je mislila, da ne bo mogla preživeti tega dne. Ze osem dni jo je dete neprestano vpraševalo: "Ali nam bo božič prinesel atata?" In ko jo je mati mesto odgovora samo žalostno pobožala, tedaj je dete dala-je govorilo: "Kaj ne, mama, da dobim ata za božič? Ali nisem bila pridna? Ali te nisem ubogala?"

Najbolj je pa mlado ženo žalostilo, ko je mislila, da bo prišel božič, moža pa ne bo. Kako je prejšnja leta vedno prinesel mnogo darov domov, kako jo je poljubil, da je mislila, da umrje od ljubezni. Kako so se na ta dan radovali v hiši. In sedaj bo na božične praznike sama, in on sam, brez žene in otroka.

Sveti večer.....

Mlada žena gleda svoje dete, ki je neprestano nekaj pričakovalo, ko se je posvetila luč. Kakor v nezvesti stopi k oknu in odgrne zaveso. Skozi okno opazi zvezde. In zdelo se ji je, da jo te zvezde s svojim trepetanjem pozdravljajo. Skrajni nebeski mir se je spuščal iz neba v njeno dušo. V počast novorojenega deteta gorijo milijone zvezdic na nebu.

Iz njenega srca pa zgine ves srd, vsa jeza proti svojemu možu, in mesto jeze se naseli v njeno srce prava čista ljubezen.

Tu jo nekdo prime za krilo. Zraven nje stoji mala hčerka, ki žalostno vpraša: "Ali nam je božič že prinesel atata?"

Dve minuti pozneje ste bili že obe na ulici, v sobi pa je ostala sama stara mati, ki je v duhu blagoslovljala hčerko.

Sredi razsvetljene sobe stoji mož in nemirno hodi semintja. Zdajci se začujejo koraki zunaj. Pohiti k vratom in — — že objame ženo in otroka.

"Odpusti, odpusti, ker sem te zapustila, odpusti danes, kakor Bog odpusta vsem..... Ubij me, toda brez tebe ne morem biti več, nikdar več."

"Vedel sem, da prideš — — ji odvrne mož ganjen. "Naj ti bo odpuščen, kakor tudi meni."

Mala deklica pa, ko je videla ata, je zapela z jasnim glasom: Sveta noč, blažena noč!

Avstrija, vojaki in izseljenci.

Avstrijska vlada je predložila parlamentu dvojne zakonskih nacrtve. Eden izmed teh govori, da se naj avstrijska vojska zviša za 31.000 novincev vsako leto, a drugi zakonski nacrt govori o izselištvu, katerega hoče avstrijska vlada tako omejit, da bo avstrijskim podanikom skoro nemogoče iti iz dežele.

Dasiravnost te dve zakonski osnovi popolnoma različni ena od druge, pa ste vendar medseboj v najtesnejši zvezi, kajti avstrijska vlada dobro ve, da njena slava pada, in da je solnce njenega blagostanja že zdavnaj zatoni. Zato skuša na umeten način povišati število vojakov, predno doživijo da popolen bankerot, in ker vojakov ne more dobiti drugače, kakor da prepove naseljevanje, zato hiti z vojnimi pripravami, da jo svet zunaj saj na videz še toliko časa upošteva, dokler ne umrje stari Habsburgec. Čimdalje večje število za vojno službo sposobnih ljudi zapu-šča Avstrijo, zato je bila vlada

prisiljena ustaviti to izseljevanje.

Torej avstrijska vlada ni prepovedala izseljevanja iz gospodarskih razlogov, pač pa zaradi vojaških razmer, ki vodijo avstrijsko vlado, da poostri postave o izseljevanju, tako, da bodo oni, ki so že celo zadovoljni vojaški dolžnosti, podvrženi vsakovrstnim šikanam, predno se bodo mogli izseliti v prekmorske kraje, kamor roka avstrijskih oblastvenikov ne seže.

Če bi bile v krajih, kjer naš slovenski narod stanuje, take razmere, da bi mogel naš narod mirno živeti in se svobodno razvijati, če bi mu pomagala doma vlada, da pride na prejšnje, da se izobrazuje, kakor je to dolžnost vseh pošteni vlad, bi mi bili prvi, ki bi z veseljem pozdravili prepoved avstrijske vlade glede izseljevanja, katere prepoved gre na to, da se narod drži rodne zemlje, posebno če preti rodni zemlji poguba, da se tam nasebi tujec, in da se narod v tujini potuji. Toda ker mi dobro vemo, da je ona zemlja, kjer naš slovenski narod stanuje v Avstriji, slovenska narodna ječa, obdana od avstrijskih nemških baričev, tedaj je naša dolžnost, da se pogajamo za to, da se vrata te avstrijske ječe za naš narod še trdnije ne zapro, in da naroda slovenskega ne bodo držali na njegovi zaslužni zemlji samo raditega, da bo orodje tujih viad, samo raditega, da bo prevelik kri za nemško vladajočo rodbino, samo zato, da bo zatiral svobodo vsakega naroda, ki se ne pokori blaznim zakonom privravnosti nemške krone. In ravno raditega, ker vidimo, da vodi avstrijsko vlado pri izdajanju postav proti izseljencem, ne ljubav do narodov, ne ljubav do gospodarskega dvigovanja narodov, pač pa ker ima ta vlada pred očmi samo veliko število vojakov, ki naj bodo slepo orodje v rokah onih, ki našemu narodu še nikdar niso privoščili dobre besede, zato pa v teh zakonskih postavah ne vidi drugega, kakor novo zlo s katerim hočejo naš narod udariti, kaznovati in uničiti.

Zalostna resnica je, da bi bilo na Slovenskem že danes polovica mest, trgov in vasij uničenih, praznih in zapuščenih, da mislo pošiljali leta in leta denar v domovino oni, ki so poglbnili iz Slovenije v Ameriko. Saj se to vendar po statistiki lahko dokaže, da pride samo od ameriških Slovencev vsako leto v staro domovino do 25 milijonov kron. In da je ta svota denarja naravnost ogromna za majhno Slovenijo, je vsakemu očitno. Koliko kmotij se je rešilo dolga od ameriškega dolarja, koliko sirot in udov se je prerodilo! In kaj je avstrijska vlada delala ta čas? Nič drugega kot leto za leto je kradla narodu najboljše sinove, jih vtikala v vojaške suknje, jih mučila in pustila gladovati, vse za večjo slavo nemške vladarske rodbine, vse za večjo blamažo avstrijske vlade na zunaj. Avstrijski, zlasti slovanski izseljenci pa so podpirali Avstrijo s tem, da so letno pošiljali v svojo domovino milijone in milijone, ki so pomagali Avstriji, da se ni že danes zgrudila na svojih razvalinah.

Mi ne tajimo, da je precej slučajev, kjer bi bilo jako dobro, da bi vlada prepovedala izseljevanje narodu, da se ne daje ljudem prilika, da na račun Amerike zapijejo in zakar-tajo svojo dedščino, toda ker poznamo mačehovsko skrb avstrijske vlade za svoje narode, in ker imamo skušnje in dokaze, tedaj lahko trdimo, da bo dobi izseliški zakon ne bo pomagal avstrijski vladi, da ne bi z izseljevanjem zgubila svojih najboljših moči. Temu ali onemu uradniku vlade se stisne v roke nekaj bakšisa, (kakor smo se o tem obilno prepicali v slučaju Canadian Pacific Co.) in izseljenec bo šel preko meje. Saj nimajo nikjer toliko vohunov kot jih imajo ravno pri avstrijskih vojakih, ki vohunijo za druge narode in izdajajo vse skrivnosti tujim vladam, katere avstrijska vlada s teš-ko mujo preštudira in priredi za svojo vojsko. In kakaj tako?

Zato, ker avstrijska vlada ni zmogla, da bi pošteno plačala svoje uradnike, katerih ima pol preveč, zato ti ljudje iščejo zaslužnjo, kjer jim kaže. In tako se bo godilo tudi pod novo nasekniško postavo, da bodo uradniki goljufali z izselenci, in vse bo šlo po starem tiru.

Zgodilo se bo tako: Iz krajev, kjer se narod ne more preživeti, kjer ni niti toliko plodovite zemlje, da bi se narod prehranil do božiča, o gotovo, iz teh krajev ne bodo pustili nikogar iz dežele, toda iz krajev, kjer bi se pa lahko preživel, še enkrat toliko ljudij, kolikor jih sedaj tam stanuje, tam pa bodo ljudem gotovo nudili vse udobnosti, samo da odidejo prej iz svojega bivališča. In število vojaških mučnikov se bo spolnilo iz gladnih sirot in sestradanih vojnikov, kajti ti ljudje so še rajši od kajti stradati in se jim ne bo poznalo nič bolj, če stradajo še naprej pri vojakih. Pa še en drug razlog je, zakaj se boji avstrijska vlada, da bi ji ne odšli izseljenci iz njenih krem-
pelj, da bi jih obdržala doma.

Avstrijska vlada prokleta dobro ve, da naš narod ni neumen, pač pa samo zapuščen, avstrijska vlada dobro ve, da ima naš narod oči in ušesa pa tudi razum, da narod vidi in spregleda, kako je drugje, kako je v Avstriji, in kakor hi-
to pride naš rojak v tujino, takoj se mu oči odpro, da ni na svetu samo za to, da je večer učen in tlačen avstrijske vlade, da ni samo za to, da bi štinalet let komis užival, da bi podpiral vlado s krvnimi davki, da bi redil stotine prostov in kanonike. Narod v tujini ve, ta je ustvarjen za nekaj višje-
ga, bolj plemenitega kot za večno suženjstvo. Zato se pr-
avstrijska, posebno klerikalna vlada silno boji izseljencev, kajti ti potem ko pridejo v svojo domovino nazaj postanejo aposteljni napredka in svobode, prave svobode, ne praznih čenč.

Ni v naši moči, da bi preprečili ali razširili zakonske o-snovne, katere bodo skovali na Dunaju proti izseljencem, to da našo narodno dolžnost zvršimo, ko prinesemo te stvari pred narod, da ga opomnimo, kje mu nevarnost preti, in kje so isti rablji našega naroda, ki trgajo življensko meso in srčno kri našemu narodu, odkar se nahaja pod vlado oholih tujcev. Namen avstrijske vlade je naš narod še bolj osiromačiti, da bo tem bolj podložen dvorskim normam na Dunaju. Bolj ste zabiti ljudje, raje vas bodo-
je imeli, in lahkeje vam bodo kr-
ladili krvavo prishuzeni denar iz žepov. Mi smo veseli, ker gre ta številka našega lista v preko 700 izstih v staro domovino. Zelim, da bi se mar-sikateremu oči odprle, da bi gledal drugače v svet, kakor gleda danes. In drugič, s tem člankom ne želimo, da pospešimo naseljevanje v Ameriko, ne v Ameriko, ne, to ni naše mnenje, kajti posebno dobrih razmer tudi tukaj sedaj nimamo, pač pa želimo, da bi ljudje začeli bolj misliti, da ne bi bili neprestani učenci, pač pa postali tudi mojstri. Vsaka sila do vremena, upajmo, da se tudi v gnjili Avstriji, kjer prebivajo drugače čvrsti narodi, razmere spremenijo.

Komunalno kuhinjsko vrtnarstvo.

Mestna uprava v Pešti bo v to svrhu kupila od znanega športnika Nikolaja Szemera 300 orolov zemljišča blizu Peš-
te in bo na njih v lastni režiji gojila vse vrste zelenjave, ki jih potrebujejo v kuhinji. S tem hoče doseči dvojce: preprečiti hoče nadaljno zdravevanje za domače gospodarstvo najvažnejših živil, obenem pa ustvari pogoje, da bi ne oslabele talaganje peštskega prebivalstva z zelenjavo. Mesto ne bo delalo konkurence privatnim gojiteljem zelenjave, kajti konzum zelenjave v Pešti rapidno narašča od leta do leta. Raz-
2000 K. Mesto Pešta ima že eno kuhinjsko vrtnarstvo, to-
da v manjšem obsegu. Zdjaj-
uvede v velikem in upa, da s

tem prepreči preveliko drugin-
jo. Zelenjava se bo prodajala za primerno ceno v mestnih tržnicah.

Kap zadela je na Glincah po-sesnika Gasperja Prešerna. Ko je prišel popoldne od dela domov je tožil, da mu je slabo, naker se je zgrudil na po-steljo in bil takoj mrtev. Pokli-cani zdravnik je zamogel kon-statovati le še smrt, povzroče-na od srčne kapi.

Neznan utopljenec. Povelj-nik Lloydovega parnika "Princ Hohenlohe" je videl pri Salvo-ri truplo utopljenca. Obvestil je pristaniške oblasti, da spr-
vijo utopljenca na suho.

Kakor bajka iz novega časa. Sliši se zabavna dogodbica, ki jo je pred nedavnim doživel francoski aviatik Daucourt v malem mestecu južne Francije. Aviatik, ki je hotel poleteti k tekmi v Reimsu, je zapazil na potu visoko v zraku, da je po-soda za olje popolnoma prazna. Hitro se je spustil na zem-ljo. Upal je, da dobi v bližnjem mestu v lekarni potrebno mno-
žino ricinovega olja, ki se rabi za mazanje lahkih strojev ali pa, kakor je znano, namesto "Šarajice". V mestu je dobil starega lekarnarja, katerega je prijazno pozdravil z besedami: "Ali mi morete dati dvajset li-trov ricinovega olja?" Moža-
kar se je prestrašil, pobelbel in rekel: "Dvajset litrov ricinovega olja, gospod, dvajset litrov? Vi ste zblazneli! Ali ste pa samomorilec. Dam vam samo dvajset gramov, to zadostuje.

Slovenec, postnega značaja, priden in vreden, bi rad dobi delo v kakti trgovini. Je zmogel popolnega kug-
govodstva. Vprašajte na 1217 E. 60. cest.

NAZANILLO.
Rojakom v Collinwoodu naznanjam, da sem odprl prodajalno z ravnokratnim blagom, kakor tudi s čevlji za moške, ženske in otroke. Objednem se priporočam za nakup božičnih daril. Vsa, ki pri meni kupi za \$1.00 ali več, dobijo lepo božično darilo. Za obil-
en obisk se priporočam Jakob Caser-man, 643 E. 160th St. (101)

Farme naprodaj, 17 milj od središča Clevelanda. Rodovitna zemlja, mlad vrst 120 dreves. Cena se polzve pri lastniku 7920 St. Clair ave. (102)

VOŠILO.
Veselo božične praznike in srečno novo leto želi John Kromar, slovenski gostilničar na 63. cesti. Imam v zaloi-
stnično domače vino, fino žganje in dobre cigare. Na razpolago so lepi prostori za bivanje, razven ob ne-deljah. Se priporočam John Kromar, 988 E. 63rd St.

BASEBALL!
Slovenian Baseball Liga ima svoje letno sejo v petek, 19. decembra ob 8. uri sverci v Knausovi dvorani. Vsa-
kega igralca in sploh vse, ki jih zani-ma baseball, je dolžnost, da pride k tej važni seji, ker se bo volil tudi nov odbor za leto 1914. F. H. Mervar, pred-sednik.

Pridna in delavna Slovenka išče služ-
bo pri privatnih ljudeh. Je zmogla vsakega jezika. Vprašajte na 1021 E. 62nd St.

POZOR!
Cenjenim rojakom naznanjam, da sem začel delati klobase jetrne ka-
kor tudi prave mesene. Rolaki me po-znate že iz starega kraja, da kdor je hotel jesti dobro, je gotovo prišel k Matieu Krimmanu. Dragi rojalci, le pridite tudi sedaj ponje, dobite ravno tako klobase, kot ste jih jedli v ste-
rem kraju. Imam vsak dan sveže. Ob-jednem naznanjam, da sušim meso in klobase tudi drugim, ki mi prinesejo, se priporočam rojakom M. Kri-man, 1011 E. 61st St. (101)

NAZANILLO.
Dr. Srca Marlie (stari) je zvolilo sledeče uradnike za leto 1914. Pred-sednica Frances Lausche, podpredsed-nica Mary Grdina, tajnica Helena Ma-
ll, blaginjičarka Terezija Vidmar, ra-
čunska tajnica Nežka Palčić, zdravnik Dr. F. J. Kern.

Zahvala.
Nižje podpisani se tem potom is-
kreno zahvaljujejo dr. sv. Janezu Krst. št. 37 JSKJ, družini Fr. Kmet, pogrebniku Antonu Grdina, vsem da-
rogovnem rož, vsem domačim ter prijateljem ter sploh vsem, ki so kaj pripomogli pri pogrebu ali so obiskali ranjence, ki so ležali na mrtviškem odru. Našega brata, odmoru bratrance je dočela žalostna smrt pod loko-motivo v soboto večer, 13. dec. v West parku, Cleveland, O. Bil je po-kopan na Calvary Cemetery. Vsem srečna hvala.

Martin Lazar, brat, Joliet, Ill.
Frank Mikšič, bratranec Joliet, Ill.
Fanny Uleman, sestra, Indianapolis, Ind.

ZA BOŽIČ!
Vsem slovenskim rojakom v Col-linwoodu priporočam svojo fino pro-
ceno z dobro založenim blagom, kjer prodajamo le najboljše blago po vedno najnižjih cenah, ki so mogoče. Ro-jakom se priporočam v obilno pod-poro in vam bom vedno hvaležen za isto. Voščim vsem svojim odjemalcem kakor tudi Slovincem sploh veselo božične praznike in srečno novo leto. Viktor Barnot, 18001 Holmes ave.

Zapeka.
Nedelavna jetra, naprejava, omotica in slonotica so nekatere bovejni, so-pet katere se lahko rabijo Severova jetrne kroglice (Severa's Liver Pills) Hitro delujejo ter objednem tedaj ne štijepelo čer. Cena 25 centov v vseh lekarnah. Dobite Severov almanah za Slovence za 1914 od našega lekarnar-ja ali ga pa naročite od nas zastonj! W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

POZOR PRIJATELJI!

Naznanjam vsem prijateljem, da sem odprl na novo uradno mesnico in prekajevalnico mesa na 6080 St. Clair ave. Imam v zalogi vse vrste klobas, najboljše domače izdelke, naj-boljšo meso in najnižje cene, ki so mogoče. Slovincem se priporočam, da podpirajo to novo domačo podjetje in zagotavljam jim dobro postrežbo. IVAN ERBEŽNIK, 6080 St. Clair ave. (103)

NAZANILLO.
Obištevno uljudno naznanjam, da imam veliko zalogo najboljšega do-mačega vina. Katerega rojaka torej veseli zavrti kapljico dobrega doma-
čega vina, naj prinese 75 centov de-narja ter bo dobil en galon najboljša-
ga okrepila za praznike. Vino je čisto in pristano. Za obilno naročila se priporoča John Kuhar, 8846 St. Clair ave. (103)

NAZANILLO.
Naznanja se, da bode letošna prva bo-
žična maša pol ure poprej kot po na-vadi. Sreče maše bodo brano na bo-
žiče: prva ob pol petih, druga ob šestih, tretja ob sedmih, četrti ob osmih, peta ob devetih, šesta in zad-nja ob pol enajstih, solnčni čas. K tej zadnji, veliki slovesni sv. maši so vabljena slavna društva katoliških mo-
d, da se korporativno udeležijo, zberejo naj se po svojih prostorih ob desetih, in četrt na enajst pa naj sku-pno odkorakajo z zastavo na čelu v cerkev.

Pridna in delavna Slovenka išče služ-
bo pri zasebnih ljudeh. Zna opravljati vsa dela. Razume dobro laško. Vprašajte na 6317 St. Clair ave. (101)

Hiša naprodaj, lot 35x140, spodaj so štiri sobe, zgoraj 3. Proda se zraven tudi pohištvo, skoro popolnoma no-
vo, jako pripravno za novoporočence. Vprašajte pri John Dezman, 14814 Hale ave. Collinwood. (102)

NAZANILLO.
Cenjenen bratje Dr. Glas. Clev. De-lavcev, št. 9. SDZ. Sklepom redne mesečne seje, dne 16. novembra, vas opozarjam, da se enkrat tu v Zveznem glasilu, da se senešljivo udeležite pri-hodnje mesečne seje, 21. dec. točno ob 8. uri dopoldne. Na tej seji se bo volil nov odbor za leto 1914. In se bo ukrepalo vse potrebno za prihodnje leto. Vsakega člana je dolžnost, da se te seje udeleži. Z bratrim pozdra-vom John Brodnik, tajnik.

NAZANILLO.
Članom dr. sv. Janeza Krrat. št. 37 JSKJ se tem potom naznanja, da se vrši v nedeljo, 21. dec. Glavna me-sa, pri kateri bo treba voliti nove uradnike za prihodnje leto. Vsi člani tega društva ste najljubšeje prošeni, da gotovo pridete na to sejo, posebno, ker se ne bo pobiral asement od otrok ali od drugih oseb, pač pa na-ravnost od vas samih. Le bolniki in s najnim delom zadržani čeni so o-pravičeni. Pridite torej vsi na sejo, da izvršimo dobre uradnike našemu društvu. John Avsec, tajnik.

POZOR SLOVENCIM!
Slovenec v Clevelandu in okolici opozarjam in jim naznanjam, da sem dobil pravico prodajati vino od ene galone naprej. Cena rudečemu vinu je 80c galon, ako se da več skunaj vam je pa cena veliko nižja po do-govoru. Vina lahko dobite vsak dan razven nadežje. Obenem pa s šelim vsem odjemalcem, znanec in prijat-
eljem veselo božične praznike. Louis Lah, 1033 E. 62nd St. (101)

POZOR ROJAKI!
Vas opozarjam, da se zelo varu-
pitka Franc Ilica, po dom. Jakobov-
la Gorenjevski pri Ribnici. To je ve-
lo slab fant. Pri meni je bil na hrani, on se ni zmenil da bi dolg poravnal, pač pa ni je celo mojo nobo na-koliko ogledal in poročilo se mu je, da je našel čisto novo mojo obleko, in ugalila mi je tako, da jo je samo vzel, ne da bi mene vprašal, da bi mu jo pomenil. Pa tudi druga rojaka je opoharil ta plič. Komaj je dobri tri mesece, kar je prišel iz starega kraja, in je že postal baraba. Varujte se ro-jaki, da se ne kje drugje tako ne na-pravi. Kdor ve za njegov naslov, je prošeni, da mi ga naznani, kakor mi bomo zelo hvaležni. Josip Krafje, 6817 Prosser ave. Cleveland, O.

Člane S. D. Zadruga Zveza opozar-jamo, da se polnoštevno udeležite pri-hodnje redne mesečne seje, ki se vr-
ši 21. dec. v Knausovi dvorani. Zde-
tek točno ob 9. uri dopoldne. Na dne-vnem redu je več važnih točk, čitanje letnih računov, volitev odbora za pri-hodnje leto, in dr. Kdor se sanima za koristne ideje te Zveze, naj pride gotovo na sejo. Z zadrutnim pozdra-vom, za odbor — zapiskar.

NAZANILLO.
Slavnuemu občinstvu naznan-jam, da imam raznovrstne šil-valne stroje, stare in nove, ka-
tere prodajam po najnižjih cenah. Ako kupite pri meni stroj, vam je na razpolago dobra iz-učena šivilja, ki vas nauči re-zati in šivati in vse to brez plačilo.

Tudi brusim britve, škarje in sploh vse rezilno orodje, po-pravljam puške in prodajam, popravljam samokrese in šival-ne stroje, najfinejše britve in škarje in sploh vsu brivno pri-pravo. Vsako britve, ki jo ku-pite pri meni, jamčim za 25 let in jo pet brezplačno brusim. Se priporočam

F. K. BAVZON,

6408 St. Clair ave. blizu Addi-
son Road.

Za Newburg sprejema naro-
čila g. Fr. Kužnik, saloon 8101 Aetna Rd. — za Collinwood g. Fr. Korč, saloon in pri Gornik in Temistokle. (St. 96-103)

NAZANILLO.

Spodaj, podpisani naznan-jam, da imam razprodajo samo-
va čevlje, ne pa kar se tiče zlatnine in gramofonskih plošč traja toliko časa, dokler se ne proda zadnji par čevljev. Se priporočam cenjenim rojakom za obilen obisk. Josip Marint-
čič, 3536 E. 80 St. (96-103)

POZOR SLOVENCIM!
Slovenec v Clevelandu in okolici opozarjam in jim naznanjam, da sem dobil pravico prodajati vino od ene galone naprej. Cena rudečemu vinu je 80c galon, ako se da več skunaj vam je pa cena veliko nižja po do-govoru. Vina lahko dobite vsak dan razven nadežje. Obenem pa s šelim vsem odjemalcem, znanec in prijat-
eljem veselo božične praznike. Louis Lah, 1033 E. 62nd St. (101)

POZOR!
Cenjenim rojakom naznanjam, da sem začel delati klobase jetrne ka-
kor tudi prave mesene. Rolaki me po-znate že iz starega kraja, da kdor je hotel jesti dobro, je gotovo prišel k Matieu Krimmanu. Dragi rojalci, le pridite tudi sedaj ponje, dobite ravno tako klobase, kot ste jih jedli v ste-
rem kraju. Imam vsak dan sveže. Ob-jednem naznanjam, da sušim meso in klobase tudi drugim, ki mi prinesejo, se priporočam rojakom M. Kri-man, 1011 E. 61st St. (101)

NAZANILLO.
Dr. Srca Marlie (stari) je zvolilo sledeče uradnike za leto 1914. Pred-sednica Frances Lausche, podpredsed-nica Mary Grdina, tajnica Helena Ma-
ll, blaginjičarka Terezija Vidmar, ra-
čunska tajnica Nežka Palčić, zdravnik Dr. F. J. Kern.

Zahvala.
Nižje podpisani se tem potom is-
kreno

Mestne novice.

Glavni državni pravnik Hogan je prepovedal avstrijskemu konzulu pošiljati denar dedičem ubitih delavcev.

OSTRE BESEDE.

Spominjate se še dobro, da smo imeli 27. decembra, 1910 v Kogojevi dvorani in 1. januarja 1911 v Grdinovi dvorani velik shod proti nepostavni vnešanju avstrijskega konzula v denarne zadeve raznih društev. Posebno pri shodu v Grdinovi dvorani na novega leta dan 1911 je bilo navzočih nad 1000 ljudi, ki so vsi enoglasno protestirali proti konzulu. Ti konzuli prav radi sprejemajo v svoje varstvo denar takih dedičev, ki bivajo v stari domovini. Za to oskrbovanje si seveda tudi računajo. Od nekdanj so si konzuli lastili to pravico. Sedaj pa je tega konec. V sredo je glavni pravnik Hogan v Columbusu izdal odlok, da se ne sme noben konzul več vmešavati v take denarne stvari, in da se mora poslati denar naravnost dedičem, pa ne skozi konzulat. Tako je pisal Hogan avstrijskemu konzulu v Clevelandu, E. Ludwigu. Ta konzul je pisal najprej Hogenu, da mora država, kadar plača kak denar za kakim ubitim delavcem, poslati njegov denar, da ga bo on poslal v domovino. Hogan pa, ki ima o takih stvareh odločevati v državi Ohio, je bil drugega mnenja in se je izjavil, da konzul ne smejo sprejemati sirovinskega denarja. To je huda moralna zanesnica avstrijskemu konzulu od strani države. Društveni uradniki pa naj od sedaj naprej vedo, da kadar je treba poslati denar dedičem v staro domovino, naj to store direktno.

Vsa nemška društva imajo v petek zvečer velik shod glede nove gostilniške postave, ki prepušča družinam, da bi smela točiti opojno pijačo pri svojih prirediteljih v nedeljo. Shod se vrši v dvorani Socialer Turnverein na Lorain ave. Povabljeni so tudi druge narodnosti, in dobro bi bilo, če gre kdo izmed Slovencev tja pogledat. Nemci imajo več društvenih uradnikov, ki so državni poslanci, in ti bi lahko mnogo pomagali. Voditelji zveze nemških društev so se izjavili, da je obstoj nekaterih društev v nevarnosti, če se postava ne spremeni. Nemci so hoteli sprva pobirati podpise za novo postavo, ker jim je pa državni pravnik Hogan izjavil, da taka postava ne more priti na vrsto pri prihodnjem zasedanju legislature, pač pa pri posebnem zasedanju, so to namerno opustili. Nemška združena društva imajo precej veliko moč in vpliv. Tudi slovenska društva bi se lahko skupno zavzela za stvar, saj je tudi marksistično slovensko društvo občutno oskoderovano radi nove postave.

Vsak gostilničar mora plačati svoj davek \$500 najkasneje do 20. decembra, sicer bo dobil v pondeljek \$200 kazni. Še nad 400 gostilničarjev ni plačalo tega davka.

Prečitajte dobro današnje številko. V njej boste našli marsikaj zanimivega, podučnega in zabavnega. Ob praznikih imate časa dovolj. Pokažite list tudi svojem prijatelju in mu svetujte naj se naroči. Sedaj ko se bliža novo leto, je najbolj pripravljen čas za naročilo.

Tekom tega meseca je odpotovalo že nad 50 tojakov v staro domovino. Več kot sto jih je odšlo v šume v West Virginijo. Razne tovarne so odpustile nekaj delavcev, med njimi Tyler Co. v pretečenem tednu 40 ljudi. V tej ali oni tovarni delajo po tri ali štiri dni, po nekaterih stalno, drugje pa zopet s skrajšanim časom.

V hotelih Statler, Hollenden in Colonial so zastrajali vrstja, skupaj takih 150 mož. Zadrževali so jih hrano in večjo plačo. Začasno so ženske prevzele strahajsko službo v

hotelih.

—Mrs. A. Razelle je zatožila učiteljico Dentzer, da je slednja udarila njenega 13 letnega sina v šoli tako hudo po glavi, da je dobil rano. Policijski zagovornik je povabil mater in učiteljico na sestanek v soboto.

—Policija je imela ta teden dobro srečo, kajti polovila je pet priznanih roparjev in enega morilca. Navadno vsak uide po storjenem zločinu, ta teden pa je policija radi velikih zločinov zadnjo nedeljo, napela vse moči, in prišla je vsega skupaj šest lumpov.

—Mr. John Mann je v sredo zvečer odpotoval v Breezy Hill Kans. k svojemu bratu. Pozdravlja vse prijatelje, katerih ni mogel osebno obiskati.

—Državni komisarij zavarovalniškega oddelka so poslali kakim 1000 clevelandskim delodajalcem opomin, da morajo gotovo zavarovati pri državi do novega leta vse svoje delavce, ker sicer dobijo strogo kazno. Delodajalcem se s tem zavarovanjem nič ne mudi, ker mislijo, da bo postava, ki govori o prid delavcev, izvržena. Državni komisarij so pa dali vedeti kompanistom, da tu ni šala, da morajo storiti svojo dolžnost ali pa pride kazni.

—Anti-saloonska liga je začela z agitacijo, da se bodejo salooni zapirali ob 10. zvečer, ker hoče prehiteti moker z začetkom agitacije, da bi se salooni v nedeljo popoldne odprli.

—Baje dobimo nov boj za cestno železnico v Clevelandu. Bitka se bo bila kar na treh krajih. Na eni strani bo mesto, na drugi strani kompanija, na tretji pa unijski uslužbenci kompanije. Unijski ljudje se pritožujejo, da jih mesto sili, da morajo prehitro voziti, da je letos, odkar je novi sistem upeljan, bilo tisoč nesreč več kot lanske leto, in da je delo tako naporno, da razni uslužbenci hitro izgubijo veselje in zapušča službo. Komisar za železnice, Peter Witt, pa ostane pri svojem in trdi, da mora jo kare voziti hitro in bo upeljal, se hitrejšo voznjo, takoj ko bo ugoden čas. Kompanija trdi, da če se preneha s hitro voznjo, da ne bo mogla ustreči vsem ljudem, torej da bo imela manj prometa, in trditelna voznja je zgrajena. Unija pravi, da bo resno začela z bojem.

—Naša slovenska društva ponovno opozarjamo, da se bo moralo nekaj ukreniti glede stroge nedeljske postave. Dosedaj so imela razna društva, ki so bila potrebna denarja za svoje bolnike, veselice ob nedeljah. Ker se pa od sedaj bodejo veselice prejkone morale odpasti. Pa tudi dramatičnim društvom preti trda, kajti s samostopnino se ne more poplačati stroškov, ki jih povzročijo igranja. Da veselice v sobotah niso dosti vredne in ob nedeljah še manj, je znano posebno onim, ki so bili tu ob času, ko so se take prireditve vršile ob sobotah. Sedaj šele krvavo potrebujemo "Narodnega Doma" kajti društva, ki imajo svoj dom, dobijo dovoljenje za točenje pijače, ona društva pa, ki imajo svoje prostore v najetih dvorinah, pa ne dobijo tega dovoljenja. Clevelandsko društveno življenje je močno, okoli 7000 tojakov je pri društvih, in če bi ti to silo harmonično združili in bi se skupno pogovarjali za namen, ki je vsem koristen, bi se dalo veliko narediti. Na vsak način pa je potrebno, da se vrši nekak shod društevnikov vseh društev brez razlike, kjer se bo razpravljalo o naših skupnih potrebah.

—Zastopniki vseh narodov, ki stanujejo v Clevelandu se zberejo v najkrajšem času, da protestirajo proti nameravani postavi "literacy test", ki bo v veliko škodo in nadlego naseljenecem. Ta postava je bila že enkrat zavrnjena, ko so razni narodi živahno protestirali, toda demokratije v Washingtonu so jo zopet prinesli na svetlo, in sprejeta bo, če ne bo živahnega protesta.

Kdor malo dobrega bere, malo dobrega ve. Kdor pa veliko dobrega bere, veliko dobrega ve.

Kdor malo dobrega bere, malo dobrega ve. Kdor pa veliko dobrega bere, veliko dobrega ve.

Kdor malo dobrega bere, malo dobrega ve. Kdor pa veliko dobrega bere, veliko dobrega ve.

Kdor malo dobrega bere, malo dobrega ve. Kdor pa veliko dobrega bere, veliko dobrega ve.

Naši dopisi.

Nekoliko ocene o koncertu, ki ga je priredilo pretečeno nedeljo dramatično in pevsko društvo Triglav.

PREMALO ZANIMANJA.

Centeno uredništvo. Rad bi izrazil svoje mnenje o nedeljskem koncertu društva "Triglav", pri katerem so nastopili tudi naša pevka društva Edinost in Lira, in ki se je vršil v Grdinovi dvorani.

"Triglav" je praznoval desetletnico svojega obstanka, za to me je napovedan koncert še posebno zanimal. Ako upoštevamo sedanje brezbrizne razmere v Clevelandu, in splošno pomanjkanje zanimanja za umetnost, literaturo in glasbo, smo bili vsi prisotni veselo razočarani. Omenjena pevka društva so pokazala, da jih res veseli petje in glasba, akoravno občinstvo njih truda ne ceni.

Nastop društva "Edinost" je bil vseskozi dober. Saj pevske zbor obstoji komaj eno leto; izučiti je bilo treba neizučene pevce, ker sem med njimi tudi opazil nekaj znanih obrazov.

Vsa čast g. Primož Kogoju, pod katerim vodstvom je zbor tak napredoval. Pohvalno moramo omeniti g. R. Perdano, ki je sedaj najbolj izvežban prvi tenorist v Clevelandu. Dr. Triglav pogreša močnega prvega tenorja, kar je nadomestil mešan zbor. Nastopilo je devet pevkinj, in so prav dobro vršile svoje naloge v Gregorčičevi pesmi "Nazaj v planinski raj" in "Po zimni izole".

Tudi tu moramo pohvaliti vodjo g. Simčiča, ki je gotovo dober učitelj petja, kar so pokazali razni prehodi, minuendo, crescendo in lepa ubranost moških in ženskih glasov. "Lira" je še mlado društvo in obeta dober uspeh. V prvi pesmi se mi je zdelo, da je bilo preveč pevcev na odru. Radi vidimo mladino na odru, toda lepše bi bilo razdeliti mladino za sebe, odrastle za se. Dvošpev gg. Permetta in Svigelja pa je bil krasen. Permet je še vedno mojster baritona, dočim nas je Svigel prenesel s finim tenorjem. Kadar bo njegov glas še malo bolj ugašen in umirjen, in ne bo delal prevelikih skokov pri spremembi glasov, ne bomo imeli zlepa takega tenorista.

Drugi spevi so bili dobro izpeljani, ne bomo jih natančneje omenjali, ker je aplavz pokazal, da smo cenili in občudovali pevce.

Glede občinstva je pač škoda izpustiti besedi: splošno smo pogrešali naše inteligente in prvake iz naselbine. Vsak kdor se smatra inteligentnim in ki igra kako večjo ulogo v naši selbini, bi moral biti pri sličnih koncertih. Pri drugih narodih vsi bogatejši in izobraženi podpirajo in cenijo glasbo, pri nas pa seveda še nismo prišli tako daleč. Kar nas pa je bilo navzočih, smo imeli le vžitek, in se moramo omenjenim pevskim društvom zahvaliti za trud in dobro voljo. Pričakujemo še več sličnih nastopov.

Dr. F. J. Kern.

ZA BOŽICE.

Prva slovenska veltrovinca s vsem modnim blagom, čevlji, obleke in moško in žensko opravo, Anton Kaušek, se tem potom najprejereje zahvaljuje Slovencev za njih obilno naklonenost v tem letu, ker so s tako številnim obiskom pokazali, da jim je naša trgovina priljubljena, da dobivajo v njej najboljše blago po najnižjih cenah. Mi nimamo nikdar v zalogi starega oblačnega blaga kot drugje, kjer prekapujejo od zidov, pač pa vse leto in čisto sveže blago po nižjih cenah kot drugje. Slovenskim gospodinjstvom se priporočamo za nakup najboljše blaga in poceni ženske ovrave, pripravljamo na našim nevestam, da pridejo k nam za fine poročne obleke, vose in vse, kar nam potrebujejo, kajen dobijo v naši trgovini v največji izbiri po najnižjih cenah. Za more pa imamo vedno dobre vrzice, ovratnike, zavratnike, klobuke, bluze, spodnje perilo in sploh vse druge potrebščine. Velika zaloga namih najboljših čevljev za žene, moške in otroke, gotovo vsakemu ustreja posebno ker so čevlji trpežni in cenjeni kot drugje.

Konecna pa želimo vsem našim cenjenim odjemalcem kot vsem Slovincem sploh najprejereje voditi praznike in veselo novo leto.

ANTON KAUSČEK, veltrovinca.

6022—61—65 St. Clair Avenue.

Narodnina \$2.00 na leto.

Stroski vojne.

Jako razširjeno je mnenje, da Meksikanci niso bogve kakšni junaki, in da se resno bojujejo le tedaj, kadar so prisiljeni. In je precej resnice v tem. Meksikanec ne misli tako kot Amerikaneec. V Meksiki imajo priljubljen vojaško dolžnost, in ponavadi dobi vlada za svoje vojake največje izvržke človeštva. Mnogo zločincev, za katere nimajo prostora v ječah, je obsojenih, da mora oblačiti vojaško suknjo. In kako se hranijo ti vojaki? Hrano dobijo le tedaj, kadar kaj ukradejo kmetom ali meščanom ali pa eden drugemu. Discipline poznajo jako malo. Včasih še ne vedo, zakaj se borijo, in streljajo le, ker je to njih navada, ne da bi imeli sploh kak "vzvišen" cilj.

Pomislimo moramo, da je položaj tak tekom civilne ali meščanske vojne. Toda v slučaju, da bi kak tuj sila udrla v Meksiko, bi se položaj popolnoma premenil. Kajti Meksikanci bi prišli do zavesti, da jim hoče nekdo deželo ugrabiti, in tedaj bi se njih uporna srca napolnila s sovraštvom do nasprotnikov. Vse stranke bi se mahoma združile proti zunanjemu sovražniku.

General Grant, ki je bil že enkrat v boju z Meksikanci pripoveduje, da se Meksikanci v pravem boju tako junaško borijo, kakor sploh kaka izvežbana armada kje na svetu, dasi so jako slabo oblačeni, preskrbljeni s streljivom in neorganizirani.

Ako se hočejo Zjedinjene države polastiti Meksike, jim je dvoje potov odprtih. Nekateri mislijo, naj se pošlje nekaj naših vojakov v Meksiko, ki bodejo kmalu ugnali nekaj pretepajočih se Meksikancev ter jih razgnali na vse vetrove.

Gotovo je, da armada, ki približno šteje 30.000 mož, bi lahko udrla v Meksiko, če ima zaslonbo za hrbtom, Rebelov in rednih meksikanskih vojakov niti polovico toliko ni. Toda pri tem je še drugo vprašanje. Kdor udre v tujo deželo, mora gledati, da obdrži deželo v svoji oblasti, ali za vedno, ali pa za toliko časa, dokler se prebivalci ne pomirijo. Zato so pa naši vojaški izvedenci izračunali, da bi Zjedinjene države potrebovale najmanj 600.000 mož, če bi hotele z uspehom zasedi Meksiko. Ta silna armada je potrebna ne za to, da udre v Meksiko, pač pa da tam ostane in pomiri deželo.

Ip armada, ki se nahaja v boju, se jako hitro krči. Zato pa hočejo izvedenci silno armado, da imajo vedno dovolj mož pri rokah, če hočejo upati na uspeh. Kajti ko mine prvih šest ali osem mesecev, je teško vrjeti, da bi ostala še polovica armade.

In da se preživi, preskrbi s streljivom in da se sploh zadosti vsem potrebam te armade, bi veljalo Zjedinjene države najmanj dva milijona dolarjev na dan. Treba bi bilo najmanj osem mesecev ali 240 dni, ali skromno petsto milijonov dolarjev, če bi hoteli imeti sploh kak uspeh. In sicer je osem mesecev kratak čas, da se vzrujen narod, kakor je meksikanski, v resnici pomiri.

In kje bode dobili v Zjedinih državah toliko mostva? Vojaški izvedenci pravijo, da bi mobilizirali le s težavo pol milijona ljudi. In nadalje pravijo oni, ki poznajo razmere, da bi v prvih treh mesecih dezertiralo najmanj 50 odstotkov te armade. Koliko bi jih pa bilo ranjenih in ubitih! In če bi imeli spočetka v resnici pol milijona mož, bi se ta armada skrčila tekom šest mesecev na 250.000. In kako bi sploh dobili teh pol milijona vojakov? Na vsak način morajo biti prostovoljci. Vojni oddelek Zjedinih držav ima le okoli 25.000 pripravljenih vojakov za vojno, nekaj tisoč bi se jih lahko nabralo z različnih krajev, toda večji del bi moral biti iz prostovoljcev. Meksikanci v Zjedinih državah okoli 100.000 mož, in če tudi bi prišla vsa milijuna, imeli še veljanski prepad, da

Rampolla mrtov.

Stari kardinal, ki bi moral biti papež, da ga ni preganjala avstrijska vlada, je umrl.

IZ INOZEMSTVA.

Rim, 18. dec. Tu je umrl eden najstarejših kardinalov rimske cerkve, kardinal Rampolla. Papežu sprva niso hoteli takoj omeniti te novice, ker so se bali, da se bo preveč prestrašil. Rampolla je bil zelo priljubljen pri papežu, in Rampolla bi bil tudi papež, da ni svoje dni, ko so bile volitve za papeža, protestirala avstrijska vlada proti njemu. Rampolla je bil tudi velik zagovornik ideje, da bi se združile vse kristjanske vere v eno. Pokopan bo v cerkvi sv. Petra ob navzočnosti vseh kardinalov, ki stanujejo v Rimu ter diplomatskega zbora.

Dunaj, 17. dec. Trdnjavska pomočna straža je bila napadena danes ponoči od neznanih ljudi. Zločinci so metali na stražnika debelo kamenje, so tudi lopovi pričeli streljati. Izo se je zdanilo, in so prostor pregledali, niso dobili drugega sledu kot slamnatega moža.

Iz Florence se poroča, da bodejo onega tatu, ki je ukradel slavno sliko "Mona Lisa" spustili iz ječe, ker se je z njegovo pomočjo slika zopet našla.

Pariz, 17. dec. Sem je dospelo brzjavno poročilo, da so zadnji teden jako zelo bljuvali ognjeniki na otoku Ambrin, ki spada k Novim Hebridom. Na zapadni strani otoka je svet popolnoma spremenjen, tako ogromna množina lave je prišla iz ognjenika. Med drugim je uničena tudi misijonska hiša presbiterijske cerkve in kakih 900 ljudi je brez strehe.

Otoki Novi Hebridki so pod skupno angleško in francosko upravo.

NOVI ODBOR.

Slov. kat. pod. dr. Sv. Alojzija v Newburgu je zvolilo sledeče uradnike za leto 1914: Predsednik John Levan, podpredsednik Anton Kovac, tajnik Josip Trček, drugi tajnik A. Gobokar, blagajnik Ant. Fortuna, nadzorniki: Jos. Bradac, Jos. Juh, Frank Peakar. Zastavo nosijo nadzorniki: Vratar Al. Adler.

NOVI ODBOR.

Dr. Edinost je zvolilo sledeče uradnike za leto 1914: Predsednik Frank Beret, prvi tajnik Karol Penko, blagajnik Ivan Breskvar, zapiskar Ivan Avso, nadzorniki: Al. Sternad, Vincenc Sternad, Louis Sofran, Reditelj Anton Sternad, zastavonoša Jakob Grmek, Dr. sdravnik dr. F. J. Kern.

NOVI URADNIKI.

Dr. Lapa, št. 129 SNF je zvolilo sledeče uradnike za leto 1914: Predsednik Ivan Gorjup, podpredsednik Frank Beret, prvi tajnik Karol Penko, blagajnik Ivan Breskvar, zapiskar Ivan Avso, nadzorniki: Al. Sternad, Vincenc Sternad, Louis Sofran, Reditelj Anton Sternad, zastavonoša Jakob Grmek, Dr. sdravnik dr. F. J. Kern.

pridem do števila pol milijona vojakov, ki pa sploh ne bi bili dosti vredni. Dvajset odstotkov teh prostovoljcev bi morali zapoditi iz armade prvi mesec, iz tega ali onega vzroka.

Mnogi politični izvedenci trdijo, da Zjedinjene države še ne bodejo imele kmalu niti od Meksike. Tudi če Huertova vlada sedaj pade, to ne bo mnogo spremenilo položaja, kajti dobili se bodejo novi ustaši, nove vlade, ki bodejo povzročale nove sitnosti.

Na vsak način pa v Meksiki niso toliko vredni, da bi se za nje žrtvovalo toliko ameriških državljanov, in bi se porabilo toliko milijonov ljudskega denarja. Če Meksikanci v resnici drugače ne morejo živeti kot v neprestanih bojih, in če vsa lepa svariča nič ne pomagajo, tedaj je pač njih narava kriva, ker so tako vročerkvni. Pustijo jih, dokler se sami medseboj ne potolčejo, kajti miru ne more nihče med njimi narediti, in če bi Zjed. države ali kak druga država hotela deželo zasedi, tedaj bi seveda takoj zopet planil med svet krik, da smo barbari, da smo tatovi tudi njih zemlji, krvniki, ker preživimo sicer miru ne bo v Meksiki, če Meksikancev kaka tuj sila ne drži v rodu, toda ker niso toliko vredni, pa jih pustimo, da postanejo mirni na ta način, da sami sebi kopljajo grob.

Delavski položaj.

Po nekaterih krajih se s delom obrača na bolje. Po drugih krajih odpuščajo delavce od dela.

DELAVSKE NOVICE.

New York, 17. dec. Na denarnem trgu je bilo ta teden nekoliko živahnije in upati je, da kriza, če sploh nastopi, ne bo trajala več kot en mesec, in da potem nastopijo boljši časi. Železna industrija je ta teden precej boljša, cene železu so prenehale padati in razne tovarne so prejele precej naročil. Carnegie Steel Co. je dobila precej naročil, in uradniški družbe pravijo, da se bo splošni položaj zboljšal v enem mesecu. Razven te družbe je tudi United States Steel Co. dobila dovolj naročil, dasiravno se je zadnji čas trdilo, da bodejo naročbe padale, mesto, da bi rastle.

Union Pacific železnica je naročila 5000 vozov. V primeru s tem je pa železnih tračnic jako malo naročenih in se tudi ne pričakuje večjih. V finančnih krogih se govori, da bo mnogo železnih tovarov popolnoma zaprtih čez praznike, naka se bo zopet začelo z delom.

Joplin, Md., 17. dec. V tem okrožju je zgubilo delo kakih 2000 delavcev. Zadnji teden so jih zopet odločili tisoč. Pa tudi v drugih krajih v bližini se dela jako slabo, in ponekod so celo plače zmanjšali delavcem.

Seattle, Wash., 17. dec. V tem mestu je vedno več brezposelnih delavcev. Ustanovil se je poseben meščanski odbor, ki bo preskrbel 5000 brezposelnim delavcem delo pri javnih delih.

Chicago, Ill. 17. dec. Tu je danes veliko več brezposelnih delavcev, kot jih je sploh kdaj bilo v mestu. Največ je navadnih delavcev, ki niso izučeni v nobenem delu. Železnice odpuščajo na tisoče delavcev od dela. Pravijo, da današnja politika ni prava, tako vsaj trdijo oni, ki so lahko delavcem dajajo zastave.

V delavnicah od Chicago in Alton železnice so delavci zaprti s štrajkom. Predno so odšli na štrajk, je kompanija dovolila, da se jim plače povišajo.

New Castle, Colo., 18. dec. Včeraj je nastala v rudniku od Rocky Mountain Fuel družbe strašna eksplozija, ki je zahtevala 37 delavskih življenj. Dosedaj so prinesli na dan že 25 trupel, ki so grozno razmesarjeni. Vsem so priredili skupen pogreb. Kaj je bil vzrok velike nesreče, še sedaj nihče ne ve.

Concord, N. H., 17. dec. Bivši predsednik William Taft se je tu izrazil, da je v deželi preveč štrajkov, in da bi se moral ustanoviti poseben odbor, ki bi skušal štrajke preprečiti in ustanoviti nekako bolj razmerje med delavci in delodajalci.

NAZNANILO VOLITVE.

10. dec. je imelo slovn. pevsko društvo "Lira" svoj letni občni zbor in so bili izvoljeni sledeči odborniki: Fr. Permet, št. 129 SNF, prvi tajnik, Ant. Kmet, blagajnik, Jos. Trček, drugi tajnik, Jos. Bradac, Jos. Juh, Frank Peakar, zastavonoša, Jakob Grmek, Dr. sdravnik dr. F. J. Kern.

POZORI.

Marsikdo je že mislil, kako bo praznovati Silvestrov večer. Ni mu treba več skrbeti. Za fevralno zabavo na zadnji dan starega leta bo skrbelo društvo "Orel", ki bo priredilo na Silvestrov večer ob 8. uri s pomočjo židovskega društva Matere Božje priredilo veliko in zanimivo narodno igro "Testament". Vsebuje igra je v resnici zanimiva in vloga so v dobrih rokah. Fantije in dekleta se dobro pripravljajo in igra bo brez dvoma ena najboljših na clevelandskem scenarskem odru. Pripravljenih je več north kralja, ki bodo s novo veselico in živahnostjo odvedli gledalce dober utis. Videti bodejo tudi kako bo novo leto praznovano starmu in se bo vedno zanimivo. Vse to se bo vršilo v solski dvorani, na budemo čaka nova leta. Torej na posilite na Silvestrov večer pri 11. uloki dvorane (stari) ob 8. urah.

Morilec Schmidt.

Znani katoliški duhoven, morilec Schmidt, je baje imel veliko veselje, kadar so klali kokoši.

SESTRA KA TOZI.

New York, 17. dec. Pri sodnijski obravnavi, ki se vrši napram Rev. Schmidt, znanemu morilcu Ante Aumullerjeve, je danes pričala morilecva sestra Mrs. Schader. Povedala je, da je bilo Schmidtovo veliko veselje že v rani mladosti, da je smel iti zvečer ali ponoči na kake pokopališče, kjer je celine ure sedel na raznih grobovih. Pravijo, da je sestra to izpovedala, da bi prepričala sodnijo, da je bil Schmidt že od nekdaj blazen. Mrs. Schader se je izrazila, da je njen brat že od svoje mladosti imel posebno veselje, da je postavljaj majhne cerkvene altarje, in da se je najraje opravi v mašniška oblačila. Njegovo največje veselje v mladosti je pa bilo, kadar je smel gledati, kako so sosedje klali kokoši. Vedno se je smejal, kadar so kokoši odrezali vrat in krepelj in je z veseljem pripovedoval otrokom, da bi tudi on rad opravljal tak posel. (Seveda, je ta posel pozneje na nedolžni deklici prav dobro naredil.) Njegova sestra se je izjavila, da se je Schmidt igral z mrtvimi glavami zaklanih piščancev, zbiral kri in jo prelivat v steklenice, in kako je odrezane krepelje je baje nosil cele dneve v svojih žepih, in kadar je mislil, da ga nihče ne vidi, se je igral s smrtnimi ostanke zaklane kokoši. Največje veselje je imel, kadar je bilo v vasi klanje. Vselej se je veselil, ko je telkla krala.

New York, 17. dec. Oče pri znanega morilca Rev. Schmidt, bivšega katoliškega duhovna, ki je nalašč za to sem prišel, da bi pričal o obravnavi proti svojemu sinu, je bil danes zaslišan. Oče se je izjavil, da njegov sin ni bil nikdar pri pravi pameti. (Čudno pri tem je, kako je mogel izvršiti vse ljudske šole, gimnazijo, duhovniške šole in biti posvečen v duhovna ne da bi pristojne oblasti kaj zapazile o njegovi blaznosti.) Oče je nadalje rekel: Blaznost je bila že od nekdaj doma v naši družini. Mnogo sorodnikov mojega sina se je že obesilo ali pa storilo druge zločine. Ko je bil naš Hans še majhen otrok, je bil veselo blazen, in sosedje mu niso rekli drugače kot "mali kaplan".

Druška priča, ki je ugodno izpovedala za Schmidt, je bil Rev. Patric Merket iz Techny, Ill. kjer je župnik katoliške občine. Izjavil se je, da Schmidt že zadnjih dvanajst let ni vedel, kaj je delal.

Ko je zagovornik morilca Schmidta včeraj pred sodnijo govoril, da bo dokazal, da je Schmidt blazen, in da je bil blazen in da ostane blazen, tedaj je duhoven Schmidt planil kvisku in zakričal po sodnji dvorani: To ni resnica! Jaz nisem blazen. Pri popolni pameti sem razrezal dekleta, ker mi je bilo na potu. Jaz bom sam porotnikom dokazal, da sem pri pravi pameti, in da me sodijo tako kot pametnega človeka!

Ko je zagovornik morilca Schmidta včeraj pred sodnijo govoril, da bo dokazal, da je Schmidt blazen, in da je bil blazen in da ostane blazen, tedaj je duhoven Schmidt planil kvisku in zakričal po sodnji dvorani: To ni resnica! Jaz nisem blazen. Pri popolni pameti sem razrezal dekleta, ker mi je bilo na potu. Jaz bom sam porotnikom dokazal, da sem pri pravi pameti, in da me sodijo tako kot pametnega človeka!

Ko je zagovornik morilca Schmidta včeraj pred sodnijo govoril, da bo dokazal, da je Schmidt blazen, in da je bil blazen in da ostane blazen, tedaj je duhoven Schmidt planil kvisku in zakričal po sodnji dvorani: To ni resnica! Jaz nisem blazen. Pri popolni pameti sem razrezal dekleta, ker mi je bilo na potu. Jaz bom sam porotnikom dokazal, da sem pri pravi pameti, in da me sodijo tako kot pametnega človeka!

Ko je zagovornik morilca Schmidta včeraj pred sodnijo govoril, da bo dokazal, da je Schmidt blazen, in da je bil blazen in da ostane blazen, tedaj je duhoven Schmidt planil kvisku in zakričal po sodnji dvorani: To ni resnica! Jaz nisem blazen. Pri popolni pameti sem razrezal dekleta, ker mi je bilo na potu. Jaz bom sam porotnikom dokazal, da sem pri pravi pameti, in da me sodijo tako kot pametnega človeka!

Ko je zagovornik morilca Schmidta včeraj pred sodnijo govoril, da bo dokazal, da je Schmidt blazen, in da je bil blazen in da ostane blazen, tedaj je duhoven Schmidt planil kvisku in zakričal po sodnji dvorani: To ni resnica! Jaz nisem blazen. Pri popolni pameti sem razrezal dekleta, ker mi je bilo na potu. Jaz bom sam porotnikom dokazal, da sem pri pravi pameti, in da me sodijo tako kot pametnega človeka!

Ko je zagovornik morilca Schmidta včeraj pred sodnijo govoril, da bo dokazal, da je Schmidt blazen, in da je bil blazen in da ostane blazen, tedaj je duhoven Schmidt planil kvisku in zakričal po sodnji dvorani: To ni resnica! Jaz nisem blazen. Pri popolni pameti sem razrezal dekleta, ker mi je bilo na potu. Jaz bom sam porotnikom dokazal, da sem pri pravi pameti, in da me sodijo tako kot pametnega človeka!

Slovenska Dobrodela Zveza

Ustanovljena 13.
novembra 1910.Gla ni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6106 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MART. COLARIC, 15520 Calcutta Ave.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1345 E. 60th Street.
Zapisnikar: JOHN JALOVEC, 6006 St. Clair Avenue.
Blagajnik: PRIMOS KOGIC, 6006 St. Clair Avenue.
Nadzorniki: ANTON ORTIL, 6006 St. Clair Avenue; FRANK BORIČ, 1366 East 66th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue.
JOHN MAJZEL, 6108 Glass Avenue.
Porotniki: ANT. AHCIN, 6219 St. Clair Ave.; FR. SIBERT, 6124 Glass Ave.
Pobliščevalci: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrhovni zdravnik: J. M. SELJAKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi dopisi, druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, ki jih dopisuje, denarne nakaznice na naš glavnega blagajnika.
Zvezno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA S. D. Z.

G. John Sušteršič, ki je pred par tedni v A. S., uradnem glasilu KSKJ napadel SDZ mene kot predsednika, češ, da sem podpisani zakrivil, da je bilo KSKJ zabrajeno poslovanje v državi Ohio, je v zadnji številki svoj prvotni dopis preklinal, kar je znamenje, da je prvič lagal, in to laž je prinesel A. S. uradno glasilo katoliške Jedote. Toda iz vsake vrstice se mu vidi, kako težko dene g. Sušteršiču ta preklina. Ko smo ga pred kratkim klicali na pristojno mesto na odgovor, da dokaže svoje trditve v časopisu, je Sušteršiču ušlo srce v hlače in je vse preklinal, kar je napisal in se lastnoročno podpisal na sledečo izjavo:

Tem potom preklincujem svoj dopis v Am. Sl. št. 84 in na tem mestu javno izjavljam, da ni resnica, da je predsednik SDZ, John Gornik, v Columbusu zadržal in ustavil poslovanje K.S. K.J. ali sploh katerikoli Jedote v državi Ohio.

(Podpis) John Sušteršič. Toda kakor hitro pa je bil ta Sušteršič zopet sam, se mu je vrnila korajžja, pograbil je pero v roke, in posledica je bila zavijanje resnice v Am. Sl. S tem zadnjim dopisom se Mr. Sušteršič globlje tlači v blato, kakor pa poprej. Zadnjič sem mu na tem mestu v obraz zabrusil, da je lažnik. Vi skozi in skozi trobite, da moram jaz vem dokazati, da nisem zagrešil tega, češar me vi dolžite. Medtem ko vsak človek, ki ima vsaj picico razuma v glavi ve, da je vaša dolžnost, da morate vi najprej doprinesiti svoje dokaze, če kaj trdite. Samo dejstvo, da sem bil v Columbusu, ne dokazuje ničesar, posebno, ker sem vam razložil vzrok, zakaj sem šel tja, namreč, da se informiram glede inkorporacije SDZ. Drugega dokaza nimate in vendar še vedno svoje trditve. Zdaj se mi, p. pr. ravno tako, kakor če bi se tu na St. Clair ave zgodila tatvina, in vi bi bili slučajno ob istem času tu: kako bi vam ugovarjalo, če bi vas jaz javno obdolžil, da ste tat? Mr. Sušteršič, če bi bili vi kakšen mož, bi priznali javno brez oledšav in v kratkih besedah, da ste se zmotili, da ste v naglici dotično stvar napisali. Vidite, na ta način bi vam nihče ne zameril in popravili bi krivico, ki ste jo storili domači organizaciji in meni. Ker se pa sedaj skušate zagovarjati, pa jasno dokazujete, da ste navadna čenča.

Mr. Sušteršič, jaz sem vam pri zadnjem sestanku na pristopnem mestu rekel, da bom dobil pismo od državnega komisarja, s katerim pismom se bo dokazalo brez sence dvoma, da jaz nisem tožil nobene Jedote v Columbusu. In tu priobčim državno pismo državnega komisarja države Ohio: State of Ohio, Insurance Department. Columbus, O. 29-11-13. Dear Sir:— We have yours of the 25th inst. relative to the filing of complaints with this Department against several fraternal societies which are operating in the State of Ohio without authority. We wish to advise that recently there was filed with this Department a letter of complaint stating that several fraternal societies were conducting the Business of insurance in the State of Ohio without authority.

It is not the policy of this Department to give the source of such information, when filed herewith. We can state, however, that Mr. John Gornik of Cleveland, Ohio, is not the party through whom we received the above complaint. Very truly yours R. M. Small, Deputy.

V slovenskem prevodu se glasi to pismo:

Cenjeni gospod:— Vaše pismo z dne 25. nov. smo prejeli, v katerem pišete o zadevi pritožbi proti več bratškim Jedotam, ki poslujejo v državi Ohio brez pravice. Želim vam pojasniti, da je bilo pred kratkim našemu oddelku predloženo pritožbeno pismo, v katerem se trdi, da državi Ohio brez pravice. Mi nimamo navade v tem oddelku izdati vir takih informacij, kadar so pri nas vlozene. Lahko pa vseeno rečemo, da John Gornik iz Cleveland, O., ni oseba, po kateri smo sprejeli zgoraj omenjeno pritožbo. Vam udani. R. M. Small, Deputy. Upam, da vam bo to zadostovalo. Konečno si želim vprašati: Mr. Sušteršič, kdaj so vas newburški Slovenci pooblastili, da jih v časopisih zastopate? Vi vseskozi govorite, kakor da bi bili vsi rojaki v Newburgu istega mnenja kot vi. Resnica je pa seveda ravno nasprotno. Vi zastopate in govorite samo za sebe in še par drugih vam podobnih možiceljnov. Drugi newburški Slovenci so pa pametni, treznomisleči možje, ki se vam smejejo v obraz in vam iz srca privoščijo vašo blamažo.

Sedaj pa še nekaj besedi Jože Zalarju, tajniku KSKJ. Nikoli se ta človek še ni pokazal v tako jasni luči, kakor v tej aferi. V svojem prvem uradnem naznanilu glede ustavitve nega poslovanja javka in toči krokodilove solze "dragim bratom in sestram", toži, ker je svet tako hudoob tu v Clevelandu in Minnesoti, da hoče uničiti zanj, za Jožeta Zalarja prekoristno organizacijo. Toda vreme se je v zadnjem času spremenilo. G. Zalar je slišal od več strani, da bi preosnova v Jedoti ne bila tako neprijetna. Cital je "Glas Naroda", kjer se je javno pisalo, da je reorganizacija, čeprav prišiljena, vseeno dobrodošla! Sedaj pa hajdi Petelin na strehi se zavrti, in Jože Zalar v svojem zadnjem uradnem poročilu zavzame vse drugačno stališče in ton, in prav nič se ne bi čudili, če bi spremljivi Jožek v prihodnji številki A. S. celo posnel Brožičev dopis v Gl. Naroda in rekel, da ga veseli, ker se bodejo morali asementi zvišati! Potem bo treba samo mola še pomazati in par lepših fraz na prihodnji konvenciji, pa bo Joško Zalar zopet tajnik za tri leta. Toda Bog ve!

In nadalje Jože Zalar tudi ni dovolj možaka, da bi pripoznal svojo napako in preklinal, kar je pisal v uradnem glasilu. Njemu ni nič za to, če stori svojemu bližnjemu krivico, če vzame dobro ime kakemu človeku, ki mu ni nikdar storil nič zalega. On brez dokaza pošlje ljudi po časopisih in jih nazivlje Judeže Iškarijote. Jože Zalar si pač misli: Cleveland in Joliet sta precej oddaljena, da mi sodnijskim potom ne morejo do živga, zraven tega sem pa stvar že tako zavil in prikril, da me bo težko prijeti. Praktično isto je Jože Zalar odgovoril tudi v pismu na našega odvetnika, ko ga je odvetnik pozval, naj dokaže ali

pa preklince, kar je pisal, Jože Zalar se zagovarja kot mladoletno fanto, da ni imenoval nobene osebe, da torej sodnijsko ni odgovoren. Je vse res to, g. Zalar, toda so pa na svetu vsaj pri nekaterih ljudeh, še druge postave, ki so veliko bolj stroge in natančneje, kakor pa posvetni zakoni. Marsikak čin se zgodi, ki ni kazniv pred postavo, katerega je pa nemogoče opravičiti pred svojo lastno vestjo. Toda vest, to je očitno, vam je popolnoma nepoznan pojem.

Namen teh vrstic ni, da bi vas pripravil do tega, da poravnate storjeno krivico, kajti vem, da bodele še naprej molčali kot grob. Hotel sem le enkrat za vselej pojasniti in dokazati drugim ljudem, da gl. predsednik S. D. Z. ni bil in ni sedaj nasproten drugim slov. organizacijam, in da nima volje ne zmožnosti igrati vloge Judeža Iškarijota.

John Gornik, predsed. SDZ.

Koliko je svet dolžan.

Dolg raznih držav na svetu znaša ogromno svoto 42 tisoč milijonov dolarjev ali 210 tisoč milijonov kron. Ta dolg je narasel v zadnjih desetih letih za dvajset odstotkov, in tekmo 40 let se je podvojil. Samo za obresti morajo plačati razne države vsako leto en tisoč 732 milijonov dolarjev, kar je nekoliko več kot štiri odstotke. Nekatere močne države pa plačujejo celo nekaj manj kot štiri od sto.

Francoska država je dolžna šest tisoč 284 milijonov, Rusija štiri tisoč, 553 milijonov, Anglija tri tisoč, 486 milijonov, Avstro Ogrska štiri tisoč, 51 milijonov, Nemčija pet tisoč milijonov, Italija dva tisoč 707 milijonov. Te številke so izražene v dolarjih. Sama Avstrija je torej dolžna v kronah skoro dvajset tisoč milijonov kron. Leta 1800 so bile vse svetovne države dolžne 2.500.000.000 dolarjev, leta 1850 je znašal ta dolg že 8.500.000.000, a leta 1912 je poskočil na 42.000.000.000.

Kadar se država zadolži za kaj takega, kar je narodu koristno, tedaj je tak dolg blagomem, vendar pa večina izposojenega denarja gre za brezkoristne naprave in se tudi v denarjem razsipava, kar se da. Koliko milijonov morajo države vsako leto plačati za vojaščino, kjer je denar takorekoč vržen v vodo. Sicer pride denar, ki ga vlada potroši za vojaščino med narod v promet, no pa namesto tega bi vlada lahko zgradila mnogo potrebnih železnic, zgradila več šol, uredila ceste in reke, kanale, vodovode in mnogo drugih takih potrebščin, ki bi narodu mnogo koristile.

Koliko bi nam Slovencem koristilo, če bi avstrijska vlada porabila del onih milijonov na naši zemlji s tem, da bi uredila kmetijske razmere, da bi zboljšala poljedelstvo in dala Slovencem tako potrebne šole, da ne bi bil narod še danes vražat in praznovoren. 500 milijonov kron bi odpadlo na slovenske dežele, in kje bi bil danes ta slovenski svet, če bi se ta denar obrnil v koristne gospodarske namene? Ne bi se bilo treba ljudem klatiti po celnem svetu.

Kakor vidimo, rastejo dolgov posameznih držav z vsakim dnem, in rasti bodejo tako dolgo, dokler posamezne države ne bodejo napovedale bankrot. Oni, ki so posodili denar raznim državam, vlečejo in bodejo vlekti vedno denar, ali pa bodejo izkoriščali industrijo v državi toliko časa, dokler ne dobijo nazaj v samih obrestih toliko denarja, kot so plačali glavnice. Kadar bodejo pa tudi ti vrelci izrabljeni, ko v državi ne bo dovolj denarja ne denarne vrednosti, da država vrača dolgove ali vsaj plačuje obresti, tedaj je denarna kriza gotova stvar in bankrot države je neizogibljiv.

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite si pot in odstopke.

GEORGE BOSTON,

PRVA SLOVENSKA SLAŠČICARNA

velika zaloga vsakovrstnega ameriškega in importiranega tobaka, sladkorja, pip, igrač in razglednic.

Priporočam se Slovencem, da me v vseh potrebščinah, kar se tiče moje trgovine obiščejo, kjer jim garantiram vedno točno in dobro postrežbo.

Velika zaloga igrač za otroke za praznike in nakitja za božična drevesa.

6002 ST. CLAIR AVE.

Frank Kmet,

3922 ST. CLAIR AVE.

Slovenska gostilna. Želim vesele božične praznike.

JOHN GORNIK

6105 St. Clair Slovenski krojač, Avenue N. E.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepših, modernih in trpežnih jasnih in zlatih oblačil ter suknj. Prodajam obleke po meri in po naročilu. Priporočam se slovenskim slov. društvom v naravno uniformo in izvršujem vsa druga krojaška naročila.

Edini založnik vseh sokolskih potrebščin. Telefon Princeton 2402 W. Svoj h svetlo!

Hranite denar s plinom.

RABITE PLIN ZA KUHANJE, GRE-TJE, ZA VROČO VODO, ZA RAZSVET-LJAVO. MI IMAMO PEČI ŠTEDILNI-KE IN MANTLE ZA PLIN. PRIDITE K NAM IN NAŠ ZASTOPNIK VAM BO POKAZAL, KAR JE NAJBOLJEGA ZA RA-BO.

THE EAST OHIO GAS CO.

Superior Avenue
Opposite Hollman Hotel
Blk. 4205 Central 922.
CLEVELAND, OHIO.

SLOVENSKO PODJETJE.

Zavarujem proti ogledu in drugim nezgodam.

POSEBNOST! Varnostni bondi za društvene ured-nike po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojavnila in nasveti nastoj.

AUGUST HAFFNER,
1203 Norwood Road.

National Drug Store

Slovenska Lekarna

vogal St. Clair Ave. in 61. ceste.

Srečen božič in veselo novo leto številnim našim odjemalcem in prijateljem, ki so nas tako darežljivo podpirali v pretečenem letu. Priporočamo se tudi v prihodnjem letu za vse, kar potrebujete glede zdravil, toaletnih potrebščin, bolniških priprav. Dobro zdravje v novem letu.

National Drug Store,

SLOVENSKA LEKARNA

vogal St. Clair Ave. in 61. ceste.

Telefon Princeton 2402-R

JOHN L. MIKELICH

3048 in 6117 ST. CLAIR AVE.

JAVNI NOTAR.

Slovenski tolmač na sodnji in v družih zadevah.

Prodaja vsakovrstne cigarete.

TELEFON PRINCETON 1944 L

MIHAEL SETNIKAR

Slovenska Gostilna

6131 ST. CLAIR AVE.

Priporočam rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselico, igre, poroke in krstne slavnosti, kakor tudi za vse druge prilike.

Prodaja vsakovrstne cigarete.

NEBO CIGARETTES

10 FOR 5c

Najboljše izmed vseh.

Čiste, fine,
zadovoljive.

Fina cigareta, ki vas vedno
zadovolji.

Rojaki v Collinwoodu in okolici!

Ako si želite kupiti lepa božična darila po najnižji ceni, obrnite se na mojo trgovino, kjer dobite vselej sveže blago in dobro postrežbo. Imam izučene šivilje, ki izdelujejo obleke po meri po vaši volji in modri.

Franciška Svetek

15226 Saranac Rd. Collinwood, O.

Videmšek & Slapnik,

Naznanjava, da sva prevzela od M. Janežiča MESNICO IN GROCERIJU in se priporočava vsem Slovencem v Collinwoodu prejšnjim odjemalcem in uljudno prosiva vse nadaljne naklonjenosti.

Srečne božične praznike.

15706 WATERLOO RD.

Na tleh leže slovenstva stebri.

Pred sto leti je zapel Vodnik svojo nesmrtno odo "Hilija življena", danes bi pa moral vstati pesnik in zapeti turobno pesem o umirajočem slovenstvu, tako daleč smo padli.

V času ustavnih bojev v letu 1848. je vstala naša zahteva o Zedinjeni Sloveniji, doba taborov jo je uveljavila pri vseh slojih slovenskega naroda, danes pa imamo k večjemu pogum dijaki izreči to našo pravično in staro zahtevo, tako zelo nas je usuznjil vladni bič. Kje najdete pri slovenskih vodilnih strankah politike, ki bi smoteno delovala za ujediničenje Slovencev, pred očmi nam umira naš slavni Korotan in vsi vemo, da ga reši le ujediničenje, a vodilna stranka zrtvuje interese slovenskega naroda svojim strankarskim, kakor kakor kaže leto 1907 v domovini pa se nihče ne zgane in ta loruta škoda slovenstva je dovoljena.

Se pred dobrimi petdesetimi leti smo imeli nekaj slovenskega vseučilišča, v dobi taborov je bila to glavna točka shodov, danes ne skliče nobena politična stranka shoda za slovensko vseučilišče in dijaštvo prireja zaman shode, da bi zbudilo ljudstvo, ker čisto smo izgubili smisel za naše glavne zahteve. Še več. Danes dobimo ljudi, ki bodo z vso resnostjo trdili, da ne rabimo slovenskega vseučilišča, da bi postali naši dijaki neumni, da bi pogrešali širokega obzorja, če bi posečali slovensko vseučilišče v Ljubljani. In vendar se isti ljudje ne zgrajajo nad Gradcem, ki je le malo pred Ljubljano a zato pogreša, kar ima Ljubljana, da je središče naroda. Seveda danes le v mali meri slovensko vseučilišče kaže, da deloma politiko brez cilja, da nimamo več zvezde vodnice in da nas lahko doleti ista usoda ko Prešernovega ribiča.

S kako energijo so včasih

nastopali slovenski politiki za slovensko nadsodišče v Ljubljani, danes pa more vlada nemoteno postaviti na čelo ljubljanskega sodišča Nemca in Slovenija ne vzdigne roke, da bi udarila po krivcih. In pogledno komorkoli, povsodi vidimo, da smo zgubili cilj in da vsled tega padamo in če pogledamo v zgodovino, vidimo, da padamo brez potrebe.

Ali najhujše je to, da ne padamo samo v narodnem oziru, da gre živa ljudska sila v nič. Tam, kjer padamo najslabše, tam to tudi najbolj vidimo. Zgorne Koroske, slavno po svojih kiroh in kretenih izpodirja odravi narod v Spodnjem Koroskem. Nemstvo in germanizacija korumpira ljudi, da je grozno. Z vsakim novim renegatom nastane navadno nov zganjar. In če pogledate v Ptujsko okolico, kjer trpi Slovenstvo na isti način, vidite, da generira narod grozovito, ker prejemajo z nemško narodnostjo obnem žiganje, dasiravno je vsa okolica polna vina. In kje so naši protidardci!

Včasih so hvalili Slovence, da so gostoljubni narod, da ljubijo svoj dom, da delajo vsi za blagor družine, te lastnosti so bile stebri slovenstva, danes pogledajte na severno mejo in videli boste renegata, ki s sekuro napade lastnega brata, ker je ostal zvest Sloveniji, danes pogledajte v Ptujsko okolico in naši bodele učiteljice, ki zaman išče proti plačilu hrane in stanovanja. Pa naša slovenska Kranjska, ali ne kaže vse polno razbitih domov, pa se potem čudite, če na Kranjskem ječi slovenstvo! Stebri slovenstva pa leže na tleh, naše oko pa se zaman ozira po tistih, ki hočejo na novo postaviti dom, stebri naroda.

V šoli deklamiramo Sveto-polkovo oporočko, deklamiramo Prešerna in z njim vzklikamo žalostni, kako strašna je slepota človeška, da brat mori brata, pa že davno se učimo vse le za šolo, nič nam ni mar življenje. Vidimo pred seboj

rodoljube, ki tih v sreč plačajo nad razdvojenostjo Slovenije, ki vidijo lek v slogi pa jih glasni krki okolice premo-tijo, da sami ne verujejo svojim sanjam. In vendar vejo, da je združen Sloven napadal Bitanci, da je bil Longobarde in Franke in da ni bil premagan od tujih narodov, temveč vsled lastnih bojev. A vsa zgodovina, vsi njeni zgledi so za nas izgubljeni, ker mi danes nismo več Slovenci, temveč le liberalci in demokratci. Kaj nam mar tpeča Slovenija, samo da ostane Ljubljana liberalna in da ostane Kranjska dežela klerikalna. Bratje kvisku srca, še drugi ideali so, ne zabite na svoje dolžnosti!

Saj bi tudi mi pozdravljali strankarstvo, če bi tekmovalo med seboj v blagor naroda, če bi se blestela na njih praporih "Združena Slovenija" in če bi stranke vzklikale vsako leto, zopet smo bližji našemu idealu. Ali daleč stran od ideala je naše strankarstvo, z neverjetno energijo nastopa tam, kjer je v škodo naroda, kjer je treba pobiti lastne brate in verjetno usmiljeno je tam, kjer nastopa proti narodnemu nasprotniku. Povsod se širi lažikultura, prizanesljivost, robotost, strogovost, borniranost, ker le malokateri nosi še v svojem srcu zvišen cilj Združene Slovenije, ker le malokateri se je izognil splošni dekadenci in ohranil svoje srce čisto in neomadeževano.

Vsi, brez izjeme, vemo dobro, da ne sme iti tako naprej, da leže v kratkem ne le stebri slovenstva, temveč sploh vse slovenstvo na tleh, če ne ujedemo v kratkem svoje vodnice in se ravnamo samo po njej. Vsi vemo, da je več ko skrajni čas — in zakaj ne zgrabimo, ali se hočemo na vsak način potopiti.

Bratje na dan, na delo, ker danes leže stebri slovenstva na tleh in v deželi Kranjski gospodari tujec!

"Soča"

Naša tiskarna je slovenska unijska tiskarna.

RAZNO.

Velik shod proti previsoki hišni najemnin. V Parizu se je zbiralo pretečene dni v stavbi Trocadero 10.000 trgovcev, da protestirajo proti neupravičenemu in samostalnemu izviševanju hišne najemnine od strani hišnih gospodarjev. Pred dvorano je stalo še na tisoče trgovcev, ki niso mogli več v dvorano in tako so začeli demonstrirati. Proti njim je nastopila policija in jih skušala razgnati, pa se ji ni popotoma posrečilo. Par sto trgovcev je prodrla kordon in vdrla so v parlament, kjer so izročili poslancem spomenico. Pa ne bo dosti pomagalo, ker imajo večino v parlamentu hišni posestniki.

Kako globoka je rimaka cesta? oziroma kako dolgo rabi svetloba najoddalnejše zvezde v rimski cesti, da pride do nas. Astronom Viljem Herschel je izračunal, da dva milijona let. Če pomislimo, da naredi svetloba v eni sekundi pot 300.000 km. potem si moremo misliti, kakšna razdalja je to. Pozneje so nekateri astronomi ugovarjali, da je doba dveh milijonov let prevelika, ali s poskusi so sedaj na zvezdarni Mount Wilson dognali, da je imel Herschel prav, če sploh ni prenizko cenil.

Živinski častnik.

Češki listi poročajo iz Kromeriza, da vzbujata tam neka škandalna afeta veliko vznemirjenje. Neki plemiški častnik je prijavil v svoje stanovanje deklice v starosti dvanajst do trinajst let ter jih na najnesramnejši način izrabljaj. Že več tednov se je o tem govorilo po mestu, toda oblast je še le sedaj posegla vmes, ko je več teh zapeljanih deklic prišlo spolno bolnih v bolnišnico. Policija je dozdaj izsledila dvanajst solaric, ki jih je častnik privabil v svoje stanovanje. Posebno delavstvo je zelo razburjeno, ker so zlorabljene deklice večinoma iz delavskih rodbin.

John Žulich,

1165 NORWOOD RD.

Naznanjam Slovincem, da imam mnogo hiš naprodaj v slovenski naselbini. Lahko si izberete hišo po volji, da takoj plačate vse, ali pa da plačate nekoliko denarja, drugo pa na obroke, kakor je vam po godu.

Nadalje opozarjam one rojake, ki imate gruntna pisanja, in če ste v dvomu ali je pisanje prav narejeno ali ne, prinesite pisanje k meni, in jaz vam točno in pošteno postrežem in vse uredim. Posebno Slovenci v Collinwoodu imajo mnogo takih napak, in jih prosim, da pridejo k meni, pa jim vse natančno uredim. Posebno naj pridejo oni k meni, ki so kupili zemljo na "land contract" Naznanjam onim, ki so letos kupili svoje hiše, naj plačajo svoj del od 20. decembra, 1913 do 20. januarja 1914. Zavarujem tudi hiše proti ognju pri najboljših zavarovalnicah, kakor tudi vsakovrstne trgovine. Želim vsem Slovincem v Clevelandu in okolici veselo božične praznike in srečno novo leto.

JOHN ZULICH,

1165 Norwood Rd.

Slovinci! Podpirajte slovenska podjetja.

Mojim slovenskim prijateljem:-

Ker ne morem vsakemu izmed mojih prijateljev posebej govoriti, vam na tem mestu voščim najsrečnejši božič in najbolj veselo in dobro novo leto. Letos sem imel bolnike iz bližnjih mest, dobival sem pisma iz drugih držav, v katerih so me prosili nasveta. Kaj to pomeni? To je vsekako prepričevalen dokaz, da je bilo vaše delo zadovoljno narejeno, da ste povedali svojim prijateljem o vašem uradu, kjer se vam prav postreže od vaših lastnih ljudi. Jaz nimam posebnih cen "samo za en teden". Ena cena za vedno. Vi ne morete kupiti za \$5.00 zlata nikjer za \$2.00, če pa to naredite, morate blago prej poskusiti. Pridite sem da pregledamo zobe zastonj. Pripeljite otroke. Konečno se zahvaljujem svojim bolnikom za njih prijazenost in želim vsem Slovincem srečno novo leto. Moje geslo: pošteno delo, pošteni ljudje, poštene cene. Vse delo garantirano za 10 let. Garancija je dobra kot zlato ki ga rabim.

Dr. A. A. KALBFEISCH, zobozdravnik,
6426 ST. CLAIR AVE.

V našem uradu ste zaposlene dve Slovenki:
Miss Josephine Marincič in Miss Angela Badalič

Uradne ure ob nedeljah od 9-12
ob delavnikih od 8 zj. do 8 zv.

Nepozabite, da imamo mi slovenske uslužbence, ki so vedno pripravljeni, da vam najboljše postrežejo.

Bailey's
THE BIG STORE

Oglasite se v drugem nadstropju pri slovenskem oddelku in vprašajte za slovenske uslužbence.

Odprto samo tri večere pred božičem. V soboto, 20. decembra, v ponedeljek, 22. dec., v torek 23. dec. Zapremo na sveti večer ob 7.

Otroci, telefonirajte svetemu Miklavžu nocoj, med 6. in 8. uro. Stotine otrok je telefoniralo sv. Miklavžu včeraj, vi danes lahko govorite z njim, če pokličete Bell Telephone Main 4284 ali Cuyahoga Erie 125. Samo vprašajte za sv. Miklavža on je pripravljen, da govori z vsakim otrokom v mestu.

Zopet velik nakup.

Od Webb C. Ball Co. veletrgovina z urami, 1114 Euclid-av.

1580 komadov solidne srebrnine in zlatnine. Izberite dokler traja zaloga.

Niti dva komada nista enaka. Cena 75c do \$8.50

49c

Kupili smo Webb C. Ball Co. vso zalogo srebrnine in zlatnine na debelo. Plačali smo eno ceno za vsako stvar, in brez razlike predmeta, prodajamo vsak komad po 49c. Vredni so posamezni komadi od 75c do \$8.50. Vsak predmet pri tej razprodaji, kar se tiče zlatnine in srebrnine bo naznamovan W. C. B. Co.

Pri tej izberi najdete

Moške verižice iz finega zlata, ženske ovratne verižice, srebrne zapestnice, krasne zlate zavratnice, spominke, sterling srebro verižni obeski, srebrne zapestnice, zlate platirane zapestnice, zlate igle in zaponke, zlate gumbi za mašete ali srajce, solidno zlate brože, držalnike za zavratnice srebrne ali zlate, krasni umetniško izdelani križci, igle za tančice in mnogo druge koristne zlatnine.

Oddelek za zlatnino - glavno nadstropje.

Posebno naznanilo.

Da pridete lahko vsi do tega blaga,

SE

BO

TA

RAZPRODAJA

ZAČELA

OB 10. ZJUTRAJ

Ni se ne bo prodajalo pred 10. uro.

Fine kožuhovinaste suknje ali oblačilni predmeti za božič.

DELANE IZ KOŽE ICELAND LISICE, SKORO PO POLOVIČNI CENI.

Imeli smo izvrstno priliko, da smo kupili od M. Dimitza, 107 W. 25th St. New York, njegovo popolno zalogo Moufflon in Iceland lisičje kožuhovine in sicer po nižji ceni, kakor je izdelovalca samega veljalo. In srečni smo, ker to lahko prodamo pred božičem. Vsak predmet je nov in čist, garantiran od naše kompanije.

\$20.00 Iceland Fox Sets, obstoječ s krasnega mufa, kožuhovinastega zavratnika, jako fino delo z raznimi okraski. Pri tej razprodaji samo	\$12.50
\$25.00 Iceland Fox Sets, krasen muf, beli ali rumenkasti moufflon, trije različni vzorci, priprosti ali po vašem posebnem okusu. Cena samo	\$14.95
\$30.00 Iceland Fox Sets, bele ali rumenkaste barve, najfinejši izdelek, krasen muf iz dvojne kože, zavratnica poleg, samo	\$19.95
\$37.00 Iceland Fox Sets, najboljši izdelek, kar jih možete dobiti, mnogo finih vzorcev, nekateri se križajo na hrbtu, najboljša kožuhovina, vredno denarja,	\$25.00
Bel tibet, iceland fox ali angora kožuhovina za otroke od	98c do \$11.95

Če plačate sedaj nekoliko naprej, prihranimo izbrano blago za vas do božiča. Oddelek za kožuhovino — tretje nadstropje

Kožuhovinaste kape.

Moški si vedno želijo dobro, gorko kapo ob mrzlem, zimskem dnevu. Kupite eno za svojega prijatelja ali za sebe.

Izbrane cone kape iz kožuhovine	\$2.45
Electric Seal kožuhovinaste kape po	\$2.95
Cape Seal kožuhovinaste kape po	\$4.95
Hudson Seal kožuhovinaste kape sedaj po	\$6.45

Moški avstrijski žametasti klobuki, vsake in vzorca, redna cena \$6. sedaj samo po

\$4.85

Vse obleke, prej \$9.95 in \$12.95 sedaj samo

\$7.85

Svilene poplin, tafeta in maseline svilnate obleke, ki so se prej prodajale po \$9.95 in \$12.95, te obleke se prodajo sedaj po

\$7.85

So jako lepo narejene z layover ovratnikom in finimi rokavi. Posebno fine so jopice. Crne, modre, rumenkaste ali zelene. Mere od 14 do 44.

\$9.95 in \$12.50 obleke iz francoskega Serge, Canton Crepe, Bedford Cord in panamskega blaga. Različni lepi vzorci, jako fine barve, posebna cena po

\$6.95

Tretje nadstropje.

To je največja božična prodaja pri Bailey trgovini, kar smo jih sploh še kdaj imeli v Clevelandu. Pridite gotovo k nam v našo trgovino, če hočete kupiti pravo božično blago in zadovoljiti sebe in svoje prijatelje.

Sel je iskat življenje

Zofka Kveder.

Ne, ni bilo več obstanka, ni bilo več mogoče rivati to pusto, brezbarvno, prazno življenje od dneva do dneva. Gorelo je v njem, kakor požar. Vihar je bil v njem, a njegovo življenje tako ničnostno, dolgočasno, do sitosti enakomerno.

Drugače si je predstavljal vse to, predno je prišel v glavno mesto. Mnogo je čital doma, navdušen je bil za vse one pestre in krasne ideje, ki so bile v knjigah. Domovina, človečanstvo! Kako zvišeno delovati za to, žrtvovati se za to dvojel! Kadar bo v mestu, na univerzi, takrat bo vse drugače. Pri izviru bo stal, kjer kipi vroče, lepo, drhteče, veliko življenje!

Resnica je bila potem tako malo podobna njegovim sanjam. Da, prav prijetno so se zabavali v mestu, tovariši so bili bistri, veseli fantje, po kavarnah so bili čeli kupi najrazličnejših časopisov in po ulicah ljudij brez kraja in konca. V začetku, v prvih tednih mu je ugajal nemir velikega mesta, živahnost, hrup in šum. Ljudje so toliko govorili pametno; in importirale so mu njihove poze, njihove geste, posmeh. Ali polagoma je spoznal, da ni ničesar izza bobnečih fraz, da se vsi ljudje pehajo samo za prozaičnimi rečmi, za kruhom, za uspehom; da se črtijo in go-ljušajo, da so nevoščljivi in podli, da citirajo včasih lepe, tuje ideje, tolčejo se po prsih, a da so v resnici prazni, domi-ljivi, nečimerni. Premlad je bil še, premalo skušen, da bi razumel, da je vsakdanost tu-di največjih ljudij blede in siva, da so veliki momenti življenja sreče in staranja redki, kakor rdeči prazniki pridejo in minejo prehitro. Tudi tisti, ki je danes storil nekaj velicega izvanrednega, je bil včeraj eden od njih. Ni pojml, da je tudi najženjalnejši človek v

vsakdanjem življenju, kakor vsak drug filister in meščan, da je in pije in spi, da je mnogo-krat malenkosten, domišljav in smešen.

Trpel je pod zadovoljnostjo, pod bolečim razločkom svoje-ga, notranjega, skritega čuv-stvenega življenja in nad brez-pomembnostjo svojih vsakdan-jih običajev in opravkov. Srce mu je trepetalo od nemira, gla-va mu je bila vroča od misli. Pa je sedel po cele dneve v ka-varni, listal časopise, a v no-trinji ga je razjedal nestrpljiv nepokoj.

Moj Bog, čakati tako na živ-ljenje, drobiti in uničevati se ob samih brezkoristnih načr-tih, visokih neizpolnjenih na-čelih in željah. Propadali od preobilice misli in mirova-ti! Mirovati, lenariti! Cisto na-vadno lenariti, ker je bilo ta-ko nemogoče odločiti se za karkoli. Čakati na nekaj veli-kega in vse drobne dolžnosti puščati neizpolnjene.

Mesec je mineval za mese-cem, leto za letom. Tovariši so delali izpite, izbrali so si ta ali oni poklic, vršili so že vsak svoje morda skromno ali po-trebno drobno vsakdanje de-lo. On, ki je bil pametnejši od njih, ki je mnogo več znal, ni bil še vedno nič, ni delal še vedno ničesar. Kakor rožni-venec so se vrstili dnevi drug za drugim, so minili, razblinili se, izginili in noben mu ni dal ničesar, nobenemu ni on dal ničesar.

Še vedno mu je donejo v du-ši opojno in obetajoče: do-movina, človečanstvo! Ali ni-kakor ni znal najti pota do teh ciljev, ni vedel, kaj bi storil za nje, kako bi porabil svojo moč v njihno korist. Začel je strast-no čitati rusko literaturo. Ka-ko čudni ljudje so tam, večno iščejo, rebelirajo, sanjači so in preroki, ognjeni in mehki, vna-mejo se, kakor raketa, dignejo visoko, svetli in krasni in uga-snejo v temi. Mladi ljudje, ki so pri kakšni demonstraciji vr-gli življenje od sebe, kakor pi-sano žogo, ki so vzplamteli, ka-kor tiste nočne luči po poljih,

pretresljivo lepo in brez ami-sla ob enem, ki počasi propa-dajo v krutih ječah, mučeniški svojih idej, ki umirajo v samo-ti, razbijajo svoje vroče glave ob debelih jetniških zidinah in svet ne ve o njih, ne sliši jih. Dostojevski, ki je stal pod vi-slicami in oni grof iz Jasnaje Poljane, ki je kot starec pobeg-nil v svet iz svojega gradu, da umre v tesni izbi malega rus-kega kolodvora. Studentje s svojimi atentati, muziki s svo-jimi menihi; mlada dekleta, ki mečejo bombe in kmetje in ro-kodelci, ki puščajó dom in vse in gredo iskat Boga! Kakšna čudovita zemlja ta Rusija! Tam je vendar nekako življen-je! Ljudje se gibajo, iščejo, tr-pijo. Ampak tu ničesar, leno in mlačno prehajajo dnevi, le-ni in mlačni so ljudje...

In takrat je buknila na Bal-kanu vojska, Črnogorci in Sr-bi in Bolgari so zaprli svoje tr-govine, zapustili svoje tople, kmečke bajte, tvornice in šole in so odrinili na vojsko. In to je bilo čudovito lepo, kako so vsi naenkrat skočili na noge, cel narod, kako so kriknili in se zapodili čez meje v turško deželo. Pognali so Turke, po-dili jih pred seboj, uresničevali davne sanje naroda, davne vro-če želje in kropili s svojo toplo rdečo krvjo hribe in doline, kjer so pred stoletji poraženi in pomandrani umirali davni dedje.

Vsi časopisi so bili polni voj-ske, junaštva, zmag. In vse to je vabilo, mamilo...

Življenje! Tam doli na Bal-kanu je zašumelo življenje, za-kipelo, zapelo svojo močno, drzno pesem. Življenje je vzdi-gnilo tam doli svojo rdečo za-stavo, da je zafrtala čez go-re in planjave, kakor ptica oz-nanjujoč svobodo. Štirje naro-di so vzdignili svoje glasove, zavriskali svoje vroče, pogum-ne, bojne pesmi in sprožili ka-none, da je grmel cel Balkan v mogočnem odmevu. Silno in divje je zaplapolalo staro sov-raštvo v srcih in unuki in pra-unuki so s svojimi bajoneti pi-sali stare obračune med seboj

in tlačitelji. Starí grehi so se zbudili in so zahtevali zado-ščenja. Dedje v grobovih so se

zgenili, suženstvo, ki so ga trpeli, je klicalo po maščevan-ju in solze ponižanih pramater

so zapogle unuke v dušo, da jih plačajo s krvjo. Vstala je stoletja mandrana, tisočkrat

zasušjena, prošlost narodov balkanskih in je terjala oko za (Dolje na 7. strani)

Najboljše domače VINO.

Rojakom po Ameriki se priporočam v obilna naročila izvrstnega domačega vina. Nad petnajst let že pošiljam domače vino v skoro vse države, kjer prebivajo Slovenci, in vedno so bili vsi naročniki zadovoljni z mojim vinom. Letos je grozdje posebno dobro in vinska kaplja je taka kot že leta ne. Cene so nižje kot drugje, blago izvrstno.

Vsem odjemalcem vošcim vesele in srečne božične praznike in srečno novo leto!

FRANCES LAUSCHE,

6121 ST. CLAIR AVE. :: :: CLEVELAND, OHIO

BELAJ IN MOČNIK.

6205 ST. CLAIR AVE.

Slovenska trgovina moških potrebin in krojačnica.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Božič in Novo leto se bliža, cenjeni rojaki! Zima je tu, bela odeja je pokrila našo zemljo, mrzli veter piha na uho. Treba se je obraniti neprijetnostim tega vremena z gorkimi oblekami in drugimi potrebščinami. Zmerna vam je naša trgovina, izvrstno naše blago ter znana naša točna postrežba.

Ob tej priliki se zahvaljujemo našim cenjenim odjemalcem, da so nam ostali zvesti do danes, odkar nas poznajo ter se tudi najtopleje priporočava, da nam ostanete še nadalje naklonjeni. Midva pa, da ohraniva vaše zaupanje, bodeva skrbela, da ste zadovoljni z vsem, kar si preskrbite pri nas.

Iz našega življenja.

Lovro Kuhar.

V lepem kraju živim. Kotlu podobna dolina leži stisnjena v planinah, v sredi doline je vas s cerkvijo, okrog vasi je nekaj ravnega polja, njiv in travnikov, čez polje se vlečeta dva pasova, bela cesta in struga potokova, ter izginjata v ozki soteski, ki veže kotlino s krajem onstran gorovja. Okrog in okrog se vrstijo hribi, tam na južni strani dvignjeni v visoko, skalovito pogorje, ki kraljuje nad krajino in ji daje slikovito romantično lice. Po holmih, brežinah in višinah se dvigajo samotni kmetijski domovi, visoke strme strehe mogočnih poslopij se vzpenjajo nad sadnim drevjem, beli zidovi se bliskajo med tratami. Ne vem sicer, kdaj je moja domovina najlepša, ali zjutraj, ko vstaja iz rose in svetlika v prvih solčnih žarkih, ali zvečer ko solnce odhaja in postaja mrak, ali morda v mesečni noči, odeji v tajinstveni somrak, zibajoč se v odmevu različnih kliccev, jekov in zvokov, ko se vse zdi kot očarano, ampak zavedam se njene krasote in jo ljubim.

Marsikaj se ljubi na svetu, ljubijo se dekleta, ljubijo se prijatelji in sorodniki, bratje in sestre; a ljubezen do domovine je drugačna, je kot ljubezen otrokova do rodne matere, globoka in verna, porojena na blagih čustvih, orošena s spomini in zakopana v srce. Kadar vzklije na dan, je silna, neuklonljiva, hrepeneča je in željna, skeleča, ako najde človeka nepripravljenega.

Pa tudi moji rojaki ljubijo svojo rodno zemljo. So taki, ki v mladih letih odidejo v svet, obhodijo pol zemlje, na starost se pa vračajo v domovino umirati v njeno naročje. Dvornikov Vestrej, ki je bil že povsod, mi je pripovedoval:

"Sam sebe ne razumem, tako čudno je z menoj. Že večkrat sem bil v tujini, sreča mi je bila vselej mila, dobil sem dobre službe. Toda kmalu se mi je zdelo, da mi nekaj manjka, občutki so bili vedno hujši, dokler me ni prignalo nazaj sem stopil na domača tla, je to nehalo. Zato se pobijam tukaj in nosim žuljave roke, medtem ko bi v tujini lahko igral gospoda."

Tak je narod okrog mene, drugače je prost, šegav, ni sanjav in prežet z ono sentimentalnostjo, ki veje iz sanjavih polmračnih salonov; življenje mu je kruh. Kadar je vesel poje, če je žalosten, toči solze. V radosti žvenklja s cekini pi je in poje, pretepa se in se roga celemu svetu, drugače zdi huje, hodi v cerkev in se v molitvah klanja svojemu Bogu. V časih, kadar opazujem to življenje, kolnem usodo, ki me je potegnila iz njega in mi porinila pero v roke; lahko bi živel kot živijo drugi, med tednom bi delal, v nedeljo bi molil in popival z drugimi, pel in stokal in kadar bi prišla zadnja ura, bi legel in umrl brez skrbi. Mnogo mirnejši bi bil tek mojega življenja, do smrti bi mi ostale tajne nesramnosti in spletkarije, ki vladajo sedajni vek.

Zadnji čas so se me jeli nekateri ogibati. Vzrok je ta, ker sem jih nekaj popisal. Nekateri komejo in godrnjajo. Zdobčev Miha, ki je pomagal kuhati vapo, mi je pretil, da mi bo zavil vrat. Pa tudi drugi so mi obljubili izpraševanje vesti. Pernjak, ki je nosil kol v hrbtu, je nagnal iz bajte dve babnici samo zaradi tega, ker sta pred neko družino glasno čitali njegovo zgodbo, ljubezen med Lobasovim Lojznom in Zerjavovo Micko je prenehala, stari je pa po mizi tolkel in vpil.

Vendar imam še nekaj znancev in prijateljev, s katerimi se shajamo in ki mi vse zatupa. Navadno se snidemo ob sobotnih večerih, ali ob nedeljskih popoldnevih in tedaj poslušam njihove dogodbe tekom tedna, dražijo se z dekleti in preračunavajo njih vrline in napake.

Zadnja nedelja je zvečer

prišel k meni Jernej, hlapec na Mihelem. Spal sem že, ko je jel ropotati pod mojim oknom in me klicati po imenu.

"Kaj pa je?" sem se oglašil nevoljen, da me budi iz najslajšega spanja. Spoznal sem ga po glasu.

"Vstani in pridi ven," je dejal Jernej. "Imam ti povedati nekaj važnega."

Oblekel sem se in odšel na trato pred hišo. Legla sva na zemljo in Jernej je globoko vzdihnil. Vedel sem, da ima nekaj posebnega na srcu, njegovo zdihovanje se mi je zdelo sumljivo in ga je izdajalo potrtega.

"Povej no, kaj ti je?" sem ga priganjal.

Obotavljal se je, krhal in kašljal, slednjič je pa le spravil na dan in povedal, kaj mu je.

"Veš, službo sem pustil na Mihelem," je dejal mračno.

"Po kdaj?"

"Danes!"

"In zakaj?"

Čudil sem se. Jernej je bil znan kot izvrsten hlapec, več let je že služil na Mihelem in nikoli ni rekel, da bi šel proč. "Ja, to je cela storija, ki sega že tri mesece nazaj," je me-nil Jernej po kratkem molku in nadaljeval: "Veš tako nekako pred tremi meseci mi je rekel gospodar nekega večera: Jernej, kruha bo zmanjkalo. Idi k mlinarju in prinesi krušno. Jutri bodo babe pekle, sicer bomo brez kruha."

Jaz ga ubogam in grem po večerji v Okrogli mlin, kjer se je mlela krušna. Toda zrnje je bilo še celo in mlinar je dejal, da pred tremi dnevi ne bo moke. Ta je lepa, sem si mislil, krušne ni in sedaj bomo tri dni brez kruha. V takem premišljevanju sem jo krenil k Šrubu na pol litra. Vrag me je zmotil, grem in rečem gospodinji: "Naša mati lepo prosijo za hleb kruha, mlinar je z moško zakasnil in sedaj ni kaj dati k mali južini. Od prve peke vam ga bodo vrnili."

Vidiš, takšno neumnost sem napravil in sam ne vem zakaj. Šrubinja mi je naprtla ogromen hleb kruha pod pazduho in mahal sem z njim proti Mihevu. Bližje sem prihajal, počasneje sem korakal in težjo vest sem imel. Kesal sem se nepremišljenega dejanja in sklenil sem, da bom hleb skril na parno v otavo in ga polagoma natihem použil, gospodarjem ne bom zinil nič o tem ter poravnal račun sam. Storil sem tako, le kruh še nisem plačal. Danes zvečer sem mislil iti k Šrubu zaradi kruha, a prišlo je drugače."

Jernej je zaklel in ježno pljunil slino iz ust.

"Stvar je sitna, ko zlodej, še ob dobro ime bom prišel zraven. Danes dopoldne sta hodila naša gospodarja, on in ona, od fare in grede sta pila pri Šrubu. Gospodinji se je zdelo vino prekislo in jezikal je vprico Šrubinje. Ta je razžaljena zahtevala nazaj izposojeni hleb kruha, in babi, ki se že prej nista dobro razumeli, sta se začeli obdelovati s psovkanji. Končno je postala stvar o hlebu jasna in naša dva sta jo razjarjena in osramočena odkurila domu.

Jaz seveda nisem vedel nič o tem in brezskrbno sem dremal na trati pred hišo. Doli na cesti za plotom zaslišim neko govorenje, dvignem se in vidim gospodarja in gospodinjo. A zdaj je nastal pravi vrag! Komaj sta me dobro zapazila, sta že pričela vpiti oba hkrati.

"Ho ti! Ali si si izposodil hleb?" Sicer bi bil poginil glado, kanalja —" je vpil on in mi pretil z dvignjeno roko. Kakor hitro sem šlihal besedo "hleb", sem vedel, da ne bo dobro in ne kaže drugega, nego jo naglo odkuriti v zavetje. Pobraš sem se s trate in bežal proč. Nekaj časa sem še šlihal za seboj krik, pomešan z jokom in grožnjami, slednjič je utihnilo vse. Zaradi tega sem zapustil službo, ne grem več nazaj, skrinjo in kar imam si pustim pripeljati za menoj, pa je."

Videle so mu je, da ga cela zadeva zelo jezi, nekaj časa zaradi izgube službe, še več pa radi časti; grdo je, če mora hlapec med letom iz službe

Meni se je zdelo vse skupaj zelo smešno in smejal sem se na glas. To ga je še bolj jezilo.

"Ti se lahko smeješ," je dejal, "na mojem mestu bi piskal drugače."

Naenkrat je postal resen, zamisljeno je zrl pred se in ni govoril.

"Zakaj molčiš?" sem ga vprašal.

"Skrbi me! Ti boš povrhu še cse očenal in popisal."

Polagoma se je pomiril in tisto noč je spal pri nas. Na Mihelem res ni ostal, dobil je službo v sosesčini, zgodba o hlebu se je pa izvedela daleč okrog in vzbudila mnogo sme-ha.

Se neka smešna zgodbica je, ki se je odigrala v našem hlevu in je vredna besede. V našem kraju živi neki človek, imenovan Gavžer. Pije za tri štiri. Pri nekem kmetu je izpil vedro mošta sam tekotom pol ure in po enournem spanju prosil za drugega. Zgodi se pa, da se mu pijača pristudi in cel mesec ne pije drugega, kot vodo. Sicer je malokdaj, a dogaja se redoma v gotovih presledkih. Gavžer je priromal nekega večera k nam, pil je mošt v dolgo noč, nato je odšel spat v hlev. Zjutraj ob prvem svitu sem prišel v hlev k živini in slišal sem, da ječi na slami, vzdihuje in tarna, kot bolnik.

"Pijača se mi bodo vnela," je tožil v kotu in se prijemal za prsa. "Prinesi mi kaj, da ohladim — mošta en liter."

Mošt sem mu sproti odklonil, ponudil sem mu svežega mleka. Toda o mleku ni hotel slišati, zahteval je rajši vode. Šel sem v hišo, poiskal liter-sko steklenico in zajel v veži vode iz vedre — bil je mrak — ter mu nesel polno steklenico v hlev. Parkrat je hlastno požrl, nato je skremžil obraz in čmerikavo vprašal:

"Ali je to res voda?"

"Seveda voda!"

Poskusil je zopet.

"Ampak sama ni. Ti si kakih zdravil nametal zraven. Masna je in grenka, ko pelin."

"Čista je, le pij, zajel sem jo iz vedre."

Pomlaskal je z jezikom, nagnil glavo in izpil do dna ter se vlegel nazaj na slamo. Tarnal ni več. Meni se je "grenka voda" zdelo sumljiva, šel sem z lučjo v vežo in zapazil, da sem mu zajel iz vedre, v kateri je bil pripravljen — lug za pranje. On pa je izpil polno steklenico lugove pijače. Bal sem se, da bi mu morda škodilo in molčal sem dolgo časa. Povedal sem celo zgodbo šele, ko je bila vsaka nevarnost izključena.

Tako se vrste pri nas žalostne in smešne dogodbe, kakor tedni v letu.

6201 ST. CLAIR AVE.

John Modic,

6201 St. Clair Ave.

SLOVENSKA GOSTILNA

Rojakom priporočam fino domače vino po najnižjih cenah. Zahvaljujem se za naklonjenost v preteklem letu in se priporočam tudi v bodoče.

Srečen božič voščim vsem!

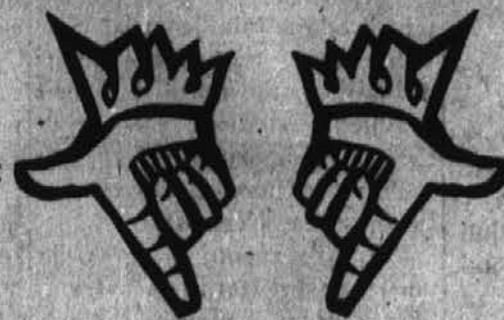
MIHAEL
SETNIKAR,
SALOON

6131 ST. CLAIR AVE.

Priporočam slavnim slovenskim društvom svoje lepo urejene dvorane za seje, igre, veselice, krste in druge prilike.

V fino urejenem salonu dobite vse najboljše pijače cigare, in tobak.

Se priporočam vsem in želim vesele božične praznike.

NAZNANILO IN
PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim Slovincem in Slovenkam se najlepše zahvalim za podpiranje mojega podjetja v preteklem letu in obenim se priporočam tudi nadalje, ker sem pripravljen postreči vam vedno z najboljšimi zdravili, kakor tudi z drugimi potrebčinami te stroke.

Pri meni se lahko poslužite slovenskega jezika ker imam uslužbeno Slovenko.

Ob tej priliki želim vsem cenjenim Slovincem in Slovenkam vesele božične praznike in srečno novo leto.

GUENTHER LEKARNA,

vogal St. Clair in Addison.

JOSEPH H. MILLER,

917 WOODLAND AVE. VOGAL 9. CESTE.

Prodaja žganja, vina, likerjev na debelo in drobno

Se priporočam cenjenim Slovincem za božične praznike, da si nabavijo dobre pijače po nizkih cenah. Imam vedno v zalogi najbolj raznovrstne pijače. Moje poslovanje s Slovenci nad 20 let priča, da sem vselej vsem z zadovoljstvom postregel in pomagal vselej, kakor sem mogel. Slovenci, ki so po kupčiji v mestu, priporočam svoj dobro urejeni saloon, kjer bodejo vedno prijazno postreženi z dobro pijačo. Priporočam se vsem v obila naročila.

Želim Slovincem vesele božič in srečno, zdravo novo leto!

JOS. H. MILLER,

917 Woodland Ave. vogal 9. ceste. Cuy. Central 8044 R

Človek na potu življenja.

Janko Lavrin.

Stopil je človek na svet — slab kot črvič, neznamenit ko kaplja v morju, ko zrne peska v puščavi...

Takoj ga je vzelo Trpljenje v svoje naročje in človek je zaplaval.

"Potolazi se, potolazi," govorilo je Trpljenje, "saj se kmalu privadiš na me! Sprejmi me na celi poti življenja."

Človek je plakal. Tu ga je objela ljubezen rahlo in ljubko; potolazil se je za trenutek in nedolžen smeh mu je zalagal na ustnicah...

Bil je to smeh otročje sreče in neizkušenosti, ki je ostal okrog njegovih ust, dokler se mu niso odprle oči, dokler ni videl sveta v pravi luči. Ko je pa spoznal svet, je pozabil na smeh, v njegovo dušo se je pa naselil nemir in neznan hrepenenje. Čutil je, da nekaj pogrša, brez česa ne more živeti in začel je bloditi okrog brez cilja, nesreče in otočen...

"Česa iščeš tako nemirno?" vprašalo je človeka.

"Iščem Srečo," odgovoril je človek.

"Pojd z menoj! Srečo najdeš pri meni!"

Hodil je človek za Veseljem po hrupnih veseljih in zabavah, toda postal je kmalu še bolj otočen in zamišljen.

"Kaj ti je?" vprašalo ga je Veselje.

"Vidim, da si me prevarilo, ker v tvojem spremstvu nisem opazil še do sedaj Sreče, pač pa Razuzdanost in Nezadovoljnost. Pojdem si Srečo iskat drugam, ker brez nje mi je teško na svetu..."

V spremstvu Trpljenja se je napotil človek dalje po poti življenja.

"Pojd z menoj!" povabi ga Slavohlepnost. "Tukaj je lavorjev venec, s katerim ti ovenčam glavo, ako mi slediš. Nesmrten postaneš in pozni ro-

dovi ti bodo peli slavo!"

Poln upanja se je podal človek na pot Slavohlepnosti. Toda kmalu je opazil, kako mogočno korakajo po njenih sledovih Nemir, Zavist in Sovraštvo; le Sreče ni bilo nikjer.

Postal je zopet otočen.

"Kaj ti je, da si pri meni tako nezadovoljen?"

"Hotel sem najti Srečo, a pri tebi je ni."

"Vidim, da ni moja pot za tebe," odgovorila je sedaj Slavohlepnost, "ako hočeš hoditi po moji poti, moraš biti pripravljen žrtvovati vse — tudi Srečo. Pojdi drugam!"

Potrt je korakal človek dalje in srečal Učenost.

"Pojd z menoj," govorila mu je ta prevzetno in prezirljivo, "pojdi z menoj in spoznal boš vse na svetu. Prešel boš lahko zvezde na nebu, imenoval vsako travico na zemlji in pred tvojimi očmi se bo odgrnila vsa preteklost do mej teme, ktere človeški duh ne more prodreti..."

Čutil se boš v višjem ozdušju in lahko gledaš s prezirljivim nasmehom na te, ki se imenujejo ljudje. Toda kaj pravim?! Ali so to ljudje?! Saj med nami in med prahom, po katerem se valjajo, ni nikakega razločka... Srečen boš le takrat, kadar se povzdigneš tako visoko nad nje, da jih lahko preziraš..."

"V preziranju ne najdem nikdar sreče," odgovoril je človek. "Pomilovati moramo in ne prezirati..."

"Povej mi še vendar, kdo so tvoji spremljevalci?"

"To je Napuh, to je Zavist in to je Nered..."

"Dovolj, dovolj!" vzkliknil je človek in ji obrnil hrbet.

Pot življenja je bila že dolga, dolga. Bila je vsa težavna in polna trnja...

Nasmehnila se je človeku na poti devica, krasna ko roža, vitka ko jelka, z nedolžnimi ko nebo jasnimi očmi.

"Bodi mi spremljevalka in tovarišica na tej težavni poti! Ako imam tebe v svojem objetu, pozabim na vse bridkosti življenja..."

Deklica se ga je oklenila;

njen goreč poljub mu je pregnal vse oblake otočnosti in prvi svetli žarki sreče so posijali na pot novega življenja. Korakala sta kakor jedna duša, z blaženim nasmehom okrog ust in trnje pod njunimi nogami se je spreminjalo v duhtečete cvetke...

Tu se je pritihtapila za njima bela žena s koso na rami. Iztegnila je svojo koščeno roko po deklici in iztrgala jo je človeku nesmiljeno iz naročja...

"Vzemi se mene s seboj, ker življenje brez nje je nezno!" zavpil je človek obupno za belo ženo — toda zastoj.

Mesto krasne, ljubice spremljevalke ga je objelo Trpljenje še bolj tesno. Korakal je dalje in srce njegovo je krvavelo...

Bahato mu je primahal nasproti Denar v spremstvu Nesmiljenosti.

"Pojd z menoj," rekel je človeku, "služi meni in kmalu pozabiš na vse..."

Služi meni, klanjaj se meni, obožuj mene in srečen boš. Tisoči bodo gladovali in se trudili ko živina, samo da boš ti živel v izobilju in zadovoljno. Ti boš samo moj suženj in nimel boš milijone sužnjev na razpolago..."

"Sreča je lahko le v svobodi in ne v suženstvu! Kdor te obožuje in tebi služi, je največji nesrečnež. Pojdi dalje!"

Srečala je človeka Nepravčnost, v spremstvu svoje največje prijateljice, bogato okinčane Laži. Govorila mu je:

"Služi meni in napravim te močnega vladarja, pred katerim se bodo milijoni klanjali ponižno kakor psi..."

Čim bolj jih boš bičal, tem bolj te bodo oboževali in na tvoj migljaj se bodo morili med seboj hujše kakor divje zverine...

Milijoni bodo umirali za tebe samega in čim več krvi, svojih bratov preliješ, tembolj te bodo slavili in povečevali; ime tvoje se pa bo svetilo v zgodovini človečanstva z zlatimi črkami..."

"Kaj?! Da bi bil rabelj svojih bratov!" odgovoril je človek razjarjen. "Poberi se od mene! Vem, da si ti prva, ki si pre-

gnala Srečo od ljudi!"

Obupan je korakal človek dalje in srečal nazadnje Resnico. Šla je boječe in ponižno mimo njega, ker bila je sramočena in zaničevana od vseh, ki so jo srečavali...

"Povej mi vsaj ti, kje da lahko najdem Srečo," ogovoril je človek Resnico.

"Srečo?!" začudila se je Resnica, "mene ni dosedaj še nihče tega vprašal. Ti si prvi, ki se sploh tako ponižaš, da z menoj govoriš..."

"Torej odgovori meni prvega na to, kar te vprašam!" Resnica je stala dolgo zamišljena, komično je odgovorila:

"Ni še čas zato! Preženi najprej s sveta Denar, Krivico, Laž... potem me pridi zopet vprašat!"

Kako jih preženem s sveta, ako pa vsi ljudje le njim služijo, ako so le to bogovi!...

"Dokler vladajo ti na svetu, ni tukaj prostora za Srečo..."

Tu je človek vzdihnil in zavpil: "Glej, celo življenje divjam okrog neprestano brez miru, brez pokoja, samo da bi našel Srečo, ker brez nje mi je življenje hujše kakor pekel..."

Upal sem vedno, toda sedaj vidim, da je vse — zastoj..."

Povej mi vsaj, kje zadobim enkrat mir po tako vihar-nem in razočaranem življenju?!"

"Počakaj!"

Človek je čakal in približala se mu je bela žena, katero je že dobro poznal...

"Iščes miru?" vprašala ga je hladno.

"Da!"

"Pojd z menoj!..."

VSAKEMU SVOJE.

Kesanje pride nad človeka, ki se spomni, da bi lahko delo naredil že prej z upom se potolaziti, da bo jutri naredil. Ne odlašajte, ne odlašajte, kajti ne veste ne ure ne dneva, kdaj boste skriti pod zemljo.

Norec vrjame vse, ali pa nič. Kadar ljudje govorijo, kamenje molči, in marsikdo raje govori laž, nego da bi čutil težo kamenja.

Izmed tisoč žensk zna samo ena zvižgati. Toda vsaka žena zna tako piskati, da mož pleše po njenem zvižgu.

Kolikor daljše krilo ima ženska, toliko daljše noge ima. Mi pravimo sami sebi, da smo ponosni, če pa ta ponos pri drugih opazimo, pa rečemo, da so ti "drugi" ošabni.

Marsikdaj bi spoštovali takega človeka, če ne bi toliko blebetal sam o sebi.

Karanje užalosti samo one-ga, ki je v resnici grešil in se hoče pobojšati.

Nevoščljivost naših sosedov nam je bolj ljuba kakor če smo sami s seboj zadovoljni.

Kdor zgodaj vstaja, temu rimo na njem: Deklica z golob-

kuha nikdar ne zmanjka, kdor pa pozno vstaja, pa mu zmanjka kruha in dela.

Zalutve morate napisati v pesek, dobrote pa na marmor. Tvoj govor mora biti — "da, da," ali pa "ne, ne", seveda če si moškega spola.

Priče imajo ponjavdi dober ali slab spomin.

Kdor veliko laže, se mu skoro vrjame, da govori resnico. Kako drugače bi bilo na svetu, če bi v resnici dejansko pomagali svojemu bližnjemu, namresto, da bi mu dajali prazne nasvete!

Če človeka vidimo samo površno, se vselej lahko oslepimo na njem: Deklica z golob-

jimi očmi, ima večkrat silno velik želodec.

Hinavci naredi huičur več veselja kot 99 grešnikov. Ptič noj vstane glavo v pesek in misli da ga nihče ne vidi. Kako bedasto! Mi zapiramo oči pred svojimi lastnimi napakami.

Nobene posledice ni brez vzroka: Deklica, ki nosi kratko krilo, mora imeti silno kratke noge.

Če vidite moškega in žensko na ulici, in se ženska ustavi pred kakšno trgovino z obleko, možki pa koraka naprej, tedaj lahko prav gotovo sklepate, da sta ta možki in ženska poročena.

Frank Pirc,

5816 ST. CLAIR AVE.

Zahvaljujem se vsem slovenskim trgovcem; in sem hvaležen za vašo številna naročila in obiske v tem letu. V nadalje se pa zopet priporočam v nadaljna naročila. Imam vedno v zalogi popolno konjsko opravo, vsakovrstne plahte po jako zmernih cenah. Mnogo plah za dež, in cenejše kakor drugod. Izdelujem in popravljam žimnice, stole in zofe. Popravljam tudi kočije in vozove, sploh vse, kar se tiče usnjarskih izdelkov.

Odprto od 7. zjutraj do 9. zvečer. Stanujem zadaj za trgovino. V slučaju potrebe potrkajte na vrata ali pokličite telefon Central 3974-R

ŽELIM VSEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE.
ZA VELIK OBISK SE NAJTOPLEJE PRIPOROČAM.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE.

Priporočamo se vsem našim prijateljem in rojakom v nakup našega pristnega domačega vina kakor tudi raznovrstnega žganja.

Znižane cene za vsako naročilo od ene gal. naprej

Pristni domači tropinjevec galon ..	\$2.00,	steklenica .	\$0.75
Pristni domači drožnik ..	\$2.75,	„ ..	\$0.85
Pristna domača slivovka ..	\$2.75,	„ ..	\$0.85
Francoski Type Cognac ..	\$3.00,	„ ..	\$0.90
Jamaica Type Rum ..	\$2.50,	„ ..	\$0.75
Golden Wedding Rye Whisky ..	\$2.75,	„ ..	\$1.25
Guckenheimer Rye Whiskey ..	\$2.75,	„ ..	\$1.25
Kentucky Rye Whiskey ..	\$2.50,	„ ..	\$1.00
Green Hill Whiskey ..	\$2.25,	„ ..	\$0.80
Holland Type Gin ..	\$2.25,	„ ..	\$1.00
PRAVI KRANJSKI BRINJEVEC ..	..	..	\$1.25

CORDIALS (Sladke pijače)			
Rock & Rye Crystallized ..	steklenica ..	\$0.70	
Rock & Rye Lemon Horehound ..	„ ..	\$0.65	
Germania Kummel ..	„ ..	\$0.85	
Blackberry ..	„ ..	\$0.85	
Cherry ..	„ ..	\$0.85	
Spanish Port Wine ..	„ ..	\$0.65	
Spanish Sherry Wine ..	„ ..	\$0.65	
VINO.			
Rudeče domače vino ..	galon ..	\$0.65	
Rudeče domače vino ..	galon ..	\$0.75	
Belo domače vino ..	galon ..	\$0.85	
Riesling California vino ..	galon ..	\$1.25	

V zalogi imamo se razne druge vrste pijač, katere niso tukaj priobčene. Za obilna naročila se priporočamo

PRVA SLOVENSKA DRUŽBA

THE OHIO BRANDY DISTILLING COMPANY

6102-6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Ne osebnost, ampak pamet naj govori.

Včasih čujemo kako kritiko izraza pletla od naših rojakov, ki so nasprotniki socializma, da se mi preveč strinjamo s "socialisti". Najbo predvsem, predno nadaljujemo, jasno povedano, da mi pri nas delamo precej veliko razliko med "socialisti" in med "socializmom". Pri nas delamo s temi isto razliko, kakor med "duhovni in med "vero". Socialist je spoznavatelj socialističnih nauk. Tak spoznavatelj je dober ali slab. Človek je slab in grešen, in nihče mu ne garantira, da se ne bi pomočil ali naredil kaj, s čimer škoduje svojemu bližnjemu. Ravno tako pri duhovni. Duhoven je zastopnik vere, in je kot tak lahko najboljši človek, pa tudi slab grešnik. Človeška narava ni vse ljudi ustvarila enako, enega je naklonila k hudobiji, drugega pa k dobroti in ljubezni do bližnjega. Povedano pa naj bo tudi, da mi spoštujemo vsakega človeka, naj-sib duhovni, katoličan ali socialist, ker zato nihče ni nič slabši, če kaj drugega veruje kot vi, ki imate drugo prepričanje. Nam je vera vzvišena; njeni zastopniki pa, ki se ravnavajo po njej in skušajo ljudi k dobremu navajati, so ravno tako vzvišeni. Ne smemo pa zaničevati nikogar, če ima drugačno prepričanje kot mi. Ravnavati se moramo po Kristovem nauku, ki je učil: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!

To je torej uvod k pričujočemu članku. Nekateri ljudje mislijo, da moramo mi silno napadati vse, kar socialisti hočejo imeti, da jih moramo pobijati, in skušati socializem stregiti iz tega sveta! Daleč naj bo to od nas!

Dejstvo je, da mi socialistov ne smatramo za naše sovražnike, in mi nikakor nismo njih osebnostni sovražniki, ker tudi oni so ljudje, ustvarjeni po božji podobi, kakor uči sv. pismo, kakor mi, ki hočemo biti kaj več. Socialist hoče imeti največ blaga za najmanjšo ceno, in, pri Bogu, vsak izmed nas je tak! Če pa ni, tedaj je vreden, da se postavi v muzej. In če bi socializem naredil, kar socialisti trdijo, da bo, no, mi bi bili vsi socialisti danes ob istih popoldne, ali pa sploh, kolikor je že ura sedaj, ko to pišemo.

Večina stvari pa, katere socialisti zahtevajo, bi se mnogo lažje spolnilo in bi se jih lažje garantiralo, pod konstitucionalno vlado ali ustavno vlado kot v socialistični državi. Raditega pa te stvari niso socializma, in tu ni vzroka, zakaj ne bi posteli in odkritosrčno nasprotniki socializma podal slednjemu roku, da vsi skupaj delujemo za reforme, katerih je ta svet tako zelo potreben. In lahko jim damo popoln kredit za vse reforme, katere so že uvedli.

Kdor ugovarja socializmu, in tudi te nasprotnike socializma spoštujemo, mora ugovarjati s filozofičnega stališa z vso živahnostjo svoje narave. Socializem sam bi napredoval veliko bolj, in tudi hitreje kot dosedaj, če bi se otrese osebnih napadov na nasprotnike socializma. Oseba ni nič, prepričanje je vse! Zato pa marširajte ne sili v njih vrste, ker vati preveč osebnosti, ki se riva v ospredje za načeli!

To so sanje samovlade, ljudska želja po svobodi, upanje na bodočnost, protest proti krivici, ki vlada danes na svetu. In če bi socializem mogel narediti vsakega človeka svojega vladarja, če bi mogel dati vsakega svobodo, če bi oprostil vsakega moža, če bi socializem naredil vse ljudi enake, če bi socializem naredil to, da bi vsi vsakega dovolj na svetu, za Boga, vi postanete prvi socialisti, in mi tudi!

Zgodovina nas uči socializem — pravi tisti Marxov socializem. Indijanci svoje dni, ki so bili divji narod, so imeli to, kar danes socialisti zahtevajo. Skupno so imeli svoje posle, skupno so imeli svoje prehranjevanje, vsi so bili enaki.

niha več kot drugi. Vsak je dobil popolno plačilo za svoje delo. Torej bi sklepali, da so bili Indijanci socialisti. Toda kdo nam bo to vrjel? Kadarkoli napreduje način življenja tako, da zahteva menjave pridelkov med ljudmi, in če ljudje te pridelke ne morejo eden drugemu dajati izpod prve roke, morajo nastati stroški, da se pridelki dovažajo od enega do drugega. In če se ti stroški naložijo s pomočjo privatnega kapitala ali pa z ljudsko močjo, uspeh je vedno enak. Dokler se ne vrnejo k naravi, k puški in sulici, dotedaj ne bo pravice in svobode na svetu. Vselej se bomo morali klanjati enemu, in uspeh življenja bo za takega drugačen. In socializem materialno ne more spremeniti sveta, če skupaj vzamemo njega nauke, tedaj le zamenja enega gospodarja za drugega. Socializem hoče narediti večino za gospodarja, katere večina ne bo imela kontrole ali nadzorstva od manjšine. Da pa bo na svetu vedno večina in manjšina, o tem ni dvoma. Ravno tako ni dvoma da večina ne more dobro gospodariti, ne more biti pravična, če ni nadzorovana od manjšine, ki je drugačnih misli. To govorimo ne o sedanjem sistemu, pač pa o sistemu, kakor ga hoče uvesti socializem v bodočnosti.

Toda zato, ker se ne strinjamo z vsemi nauki socializma, ali naj zato napadamo socialiste in jih osebno pobijamo? Ali nimajo socialisti mnogo dobrih nankov, ki nam bi vsem koristili, če bi se izvedli? Zakaj koga s palico pretepiti, če ima osnovno dobre nauke in namen, pomagati! To je neumno! Mi bi delali zajedno s kakim Kitajcem, če bi vedeli, da hoče Kitajec človeštvu napraviti veliko dobroto. Toda, ali bi zato bili tudi mi Kitajci? Ali smo mi socialisti zato, ker včasih povemo kako stvar, ki jo zagovarjajo socialisti, in ki je po naših mislih dobra za človeštvo? Zakaj bi se skrivali, kakor noj pod pesek, in bi mislili, da nas nihče ne vidi, ker ne vidi naše glave.

Nekoga dne se bode socializem in socialist združila. Danes še nista skupaj. Zato, ker kdor napreduje, mora imeti pamet, in pozabiti osebnost. Studiranje, učenje in pamet pa je že odgnalo ravno toliko ljudi od socializma, kolikor jih je pripeljalo k njemu! Ne zaničujte človeka, ki drugače misli kot vi! Spoštujte svojega bližnjega kot samega sebe. To vas je učil Krist, največji učnik vseh vekov! Pustite osebnosti, rabite pamet, in za nas vse bo veliko bolje!

Nekateri točijo solze, ki niso drugega kot slana voda, drugi pa točijo solze, ki so srčna kri. Skopost je maceha nepoštenosti.

Med danes in jutri leži upanje, med danes in včeraj pa bridko kesanje.

JOHN KRALL

961 Addison Road

SLOVENSKA GOSTILNA

Najbolja pijača in fino kegljice : : :

Josip Sajevec,

6317 St. Clair ave.

Fine anodke, dobra pijača. Se priporočam rojakom.

Basen o zajcu in ječu pride lenuhom vedno prav. Vsakdo misli, da je on ječ.

Na svetu ste samo dve vrsti ljudi: Ena vrsta govori, druga pa — dela.

Nobenega pekla ne bi bilo, če bi gledali na napise na nagrobnih spomenikih.

Kdor hoče svoje skrbi v višini utopiti — to se pravi ogenj z petrolejem gasiti.

Anton Ahčin,

6318 St. Clair Ave.

Slovenska gostilna

Srečne božične praznike!

John Škufca,

1301 E. 40th St.

Slovenska gostilna.

Voščim vsem rojakom vesele božične praznike.

August Budan,

1423 E. 39th St.

Slovenska gostilna

Voščim vsem slovenskim rojakom vesele praznike in srečno novo leto. : : :

Frank Vesel,

4030 St. Clair Ave.

Voščim vsem

skupaj vesele

božične praznike.

JOSIPINA VEHOVEC,

1367 E. 43rd St.

Slovenska gostilna

Vedno sveže pivo,

= domače vino. =

Rojakom se priporočam.

M. Marešič,

Prodajalna

moških oblek,

obuval in drugih

potrebljčin.

4322 St. Clair Avenue.

John Kromar

998 E. 63rd St.

SLOVENSKI GOSTILNICAR

Vesele praznike Slovincem!

JOSIP OGRIN,

990 E. 61st St.

Slovenska gostilna

Se priporoča rojakom za obilen obisk in voščim srečne božične praznike.

Prevec & Pekol,

Slovenska grocerista

1293 E. 55th St.

Se priporočata občinstvu.

Blago se dovaža na dom.

- Jernej Kromar,

Slovenska

mesnica

Vsem svojim odjemalcem

voščim

vesele božične praznike.

Fr. Kenik,

6301 ST. CLAIR AVE.

Slovenska trgovina z moškim blagom in čevlji.

Rojaki dobijo pri meni vedno najboljšo postrežbo, pridite k meni. Želim Slovincem vesele in srečne božične praznike in srečno novo leto!

LOUIS GORNIK

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Prva slovenska trgovina, ki prodaja fine obleke in suknje

za ne manj in za ne več kot

\$10

Minulo je zopet leto. Kakor vsako leto, tako tudi letos voščim vsem skupaj vesele božične praznike in novo leto objednem se pa prav lepo zahvaljujem vsem svojim odjemalcem, ker so me pogostoma obiskovali celo leto. Tudi za naprej se priporočam cenjenim rojakom in zagotavljam, da bodejo vedno postreženi, kakor je v moji moči. Obenem pa tudi naznanjam, da kdor si še ni kupil obleke ali suknje za zimo, naj si pride ogledat našo zalogo. Mi prodajamo fine suknje in dobre obleke iz trpežnega blaga za ne manj in za ne več kot \$10. V zalogi imamo tudi vsakovrstne čevlje po nizkih cenah. Sploh vse, kar se tiče moške oprave. Imamo tudi vse potrebščine za dečke.

Slovenskemu občinstvu v Clevelandu in okolici se toplo priporočam

LOUIS GORNIK,

6033 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Naši delavci in slovensko časopisje.

Nesrečna avstrijska uprava, kateri je bolj mar vojaštvo in krivica, kakor pa vzgoja naroda, je kriva, da naš narod ni toliko izobražen, da bi se stavil v eno vrsto z drugimi. Marsikdo, ki je prišel pri poznih letih v Ameriko, ne zna čitati ne pisati. Drugi so zopet hodili v mladih letih v šolo, eno, dve ali tri leta, potem pa niso nikdar dobili prilike, da bi kaj brali in se nadalje izobraževali, in tako so pozabili na pisanje in branje ter ne veljajo mnogo na tem svetu, kriva je avstrijska vlada, ki ima več orožnikov kot učiteljev, in ki orožnike več plačuje na mesec kot izobraževalce naroda — učitelje.

Kadar Amerikanece opazimo, ki ne zna čitati in pisati, tedaj se silno čudi, in lahko si misli, kaj Amerikanece meji o evropski kulturi in izobrazbi. V Ameriki je dana silna prilika vsakemu, da se izobrazi. Primoran je vsak otrok, da hodi v šolo vsaj do 14. leta, in nekatere države so že sprejele postavbe, da morajo otroci biti v šolah do 16. leta, ker sicer ne dobijo nikjer dovoljenja, da bi delali. In to je v korist otrok za njih bodočnost popolnoma prav.

In kdor je tako nesrečen, da ne zna brati ali pisati, si pa vseeno lahko sam pomaga, da pride do tega, samo če hoče in ima trdno voljo. V vsaki hiši, kjer Slovenci stanujejo, je gotovo nekaj ljudi, ki znajo čitati in pisati. In oni ljudje, ki ne znajo čitati ali pisati, naj si kupijo prve čitanke in naj zaprosijo one, ki znajo, da jih vsak večer vsaj pol ure ali eno uro poučujejo in kdor bo vztrajen, četudi je že nekoliko star, se bo v teku enega leta, ali če prej ne, toliko naučil, da bo lahko bral in pisal. Ni treba, da bi po storjenem delu zvečer, posebno v soboto ali v nedeljo preživeli svoje proste ure kar tjavendan. Delavci, mislite v prihodnost. Svet čimdalje bolj napreduje, in oni, ki ne gre naprej, zaostaja ter je teptan od vseh. Četudi ste sedaj majhni, slabi in neizučeni, pa vendar imate svojo voljo in značaj, katerega vam ne more nihče ukrasti, in z voljo in značajem lahko postanete boljši ljudje kot ste. Naprednemu je odprt svet, onemu, ki je željan znati, kako svet napreduje, onemu, ki se ne razume samo na steklenico in peneco se tekočino, pač pa onemu, ki v svojem prostem času hrepeni po izobrazbi in hoče, da bo enkrat več vreden kot je danes.

Že star pregovor pravi: Bolje je kaj vedeti, kakor pa imeti. Kdor več ve, več velja, toda brez truda ni nihče postal izobražen, in nihče ni učen padel iz nebes. Brez muke nimate plačila. In vsakemu je boljše, če zna sam čitati pismo, ki ga dobi od svoje žene iz stare domovine, ali sam napisati pismo svoji ljubljeni materi ali ljubici. Tako lahko hrani sam skrivnosti, ki jih mora sicer razodeti drugim.

Mi Slovenci, ako sami sebi pomagali ne bomo, nam ne bo nihče pomagal, in v tem oziru smo že mnogo skusili, in prišlo bodejo še teške skušnjave nad nas, kajti majhen narod smo, in majhnemu narodu je težko pridobiti lastno spoštovanje in še težje lastno temeljito izobrazbo.

Kdor ne zna brati, od njega ne moremo zahtevati, da sploh kaj ve, kaj se po svetu godi, razven onega, kar mu drugi povedo, kar je pa največkrat zlagano. V svojo žalost za moramo tudi priznati, da je tisoče našega naroda, ki zna čitati, toda tega svojega znanja ne zna uporabiti, pač pa raje igra ponočnjaka in se sploh tako zabava, da si kvari svojo dušo in telo. Poglejte, pri takih ljudeh ima narod silno zgubo, ker ljudje, ki so prosveti in kulturi nepristopni, se ne brigajo za drugega kot za nečimernost, lenobo in pijansko zabavo.

najlepšo priliko, da pridejo do kulture in napredka s pomočjo časopisja. Hvala zavednosti slovenskih delavcev v Ameriki, je naše slovensko časopisje precej razširjeno. In slovenski delavci v Ameriki so dobri naročniki slovenskega časopisja. Poleg tega so pa slovenski časopisi v Ameriki tako poceni kot nikjer drugje. Vi dobivate lahko dvotednik za dva dolarja za celo leto, in če ste trezni, za naprednost nadahnjeni in v resnici skušate se izobražiti, tedaj bodele gotovo zrtvovali dva dolarja na leto ter za to dobivali list, v katerem dobite dobre nauke za življenje, ki vam prinesejo mnogo korist, zabave, poduka in navodila, da postanete boljši ljudje kot ste sedaj.

Zato pa vsakdo, ki zna brati, naj si naroči slovenski list, naj čita takoj ko pride od dela, in naj ne bo slovenske hiše v Zjedinjenih državah, kjer ne bi mogli dobiti slovenskega časopisa. Bo vam v korist in vašim potomcem. Čitanje časopisov izobrazuje.

Ljudje, ki ne berejo, niso nikdar dobri člani nobene slovenske jednote, ali pa sploh niso člani nobene slovenske organizacije. Živijo kot voli v hlevu. Kadar jih vprežeš, tedaj gredo na delo, in kadar jim daš kos slame pred gobec, tedaj volijo jedo. Vol ne more sam zbirati. Kar mu drugi dajo, s tem mora biti zadovoljen. In tako je tudi z onimi, ki ne čitajo listov. Takega, ki ne ve nič, vselej lahko naslepšiš, ga imaš za bedaka in ga lahko izkoriščaš.

Poglejte zadnjega amerikkanskega delavca! Če gre na delo, bere, ko gre od dela, bere, doma bere, v parku bere, vedno bere, zato je pa tudi izkušen in si zna vedno pomagati naprej. Naši slovenski delavci pa gredo brez časopisa okoli, zato so pa tudi zastopani, ker se ne spoznajo v razmere, katere jim živo slika vsak časopis.

Ne da bi bilo našemu človeku žal za tisti dolar, ki ga na leto izda za časopis, ne, nemarnost je kriva, da ne bere, lahkomišelnost. Saj vendar z lahkoto zapravi vsako leto toliko dolarjev za nepotrebne stvari, za najpotrebnejšo stvar, za izobrazbo, pa le nekaj centov ali pa popolnoma nič.

Največje zlo pa, ki odvrča od branja in izobrazbe, je pa nezmerna pijača. Naš narod ni ne presiromaški, ne prebogat, toda nekoliko bolj bi bilo za narod, če ne bi bilo preveč pijače. Truden od dela, razgret od pijače, ni sposoben človek za družega kot za spanje ali psovanje. Kdo bo šel čitat časopis, ko je vinjen! To se, na žalost vseh, oparuje posebno pri mladini, ki porabi svoje proste ure za prazno zabavo, nego da bi se izobraževala. Le s čitanjem se moramo dvignemo iz spanja, v katerem sedaj tičimo.

Vsakemu je izobrazba potrebna, vsak mora vedeti kaj se godi po svetu, ker človek, ki nič ne zna, je slabši od onega, ki nič nima.

Kdor nič nima, ni sramota za njega, kdor pa nič ne zna, temu se vsakdo roga in vsakdo ga lahko zasramuje.

Delavci, čitajte, kolikor morete. Vsak dolar, ki ga izdate za časopis, vam pomaga, da pridete vi in vaši potomci do boljše bodočnosti.

Umivanje posode. Kar čudno, kako je malo gospodinj in služkinj, ki bi umele pravilno pomivati posodo. Slepi, odbiti kozarci in steklenice, mastni krožniki, razpokane skledice polnijo omare in vse le vsled tega, ker se posoda pravilno ne umiva.

Druga napaka je, nakopičiti že umito posodo v škatli oziroma skledo. Na dno se zloži navadno posodo iz porcelana in potem vedno težja, nazadnje včasih še celo lonce. Ni čuda, če odleti kak roček, se prekoljejo krožniki in okrušijo skledice ter tako oškoduje in izprazni omaro.

Za božične praznike

je tudi lepo darilo par lepih in trepežnih čevljev, kar bode vsakemu v največjo zadovoljnost. Imam vsakovrstne čevlje, za celo družino, za moške, ženske in otroke.

Vesele božične praznike voščim vsem svojim odjemalcem.

Frank Gornik,
6117 ST. CLAIR AVE.

Pri nakupovanju dobite krásno božično darilo.

Edina slovenska trgovina s cvetlicami.

Se za božične praznike priporoča v obilen poset. Po seboj se priporoča slovenskim pogrebnim zavodom, društvom in vsem Slovencem. Vence izdelujemo od \$1.00 naprej. Šopki za žene in neveste od 60c naprej.

Prva Slovenska trgovina s cvetlicami
JOSIPINA TURK,
6010 ST. CLAIR AVE.

A. LOGAR,

3837 ST. CLAIR AVE.

Cuy. Tel. Central 4644 R

Vsem svojim odjemalcem in prijateljem voščim vesele praznike in se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Richter & Stern,

1311 East 55th St.

Mesarija in prekajevalnica.

Najboljši domači izdelki. Mesene, jetrne in krvave klobase, želodci. Vse narejeno po domači šegi.

John Žnidaršič, SLOVENSKI KROJAČ,

1134 East 60th Street.

Izdelujem po meri najbolj moderne obleke, po nizkih cenah. Se priporočam posebno za praznike.

Nick Vidmar,

1145 EAST 60th STREET

SLOVENSKA GOSTILNA

Se priporočam rojakom za obilen obisk. Imam v zalogi mnogo dobrega vina in vso drugo fino pijačo. Dobra postrežba.

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI FOTOGRAF

Se priporoča slavnim slovenskim društvom v izdelavo najlepših in najcenejših društvenih slik.

Nadalje izdeluje fine poročne in krstne slike, kakor kdo želi. Vedno točna, pošena postrežba, cene vedno najnižje.

Velika naklonjenost, ki jo mi Slovenci skazujejo, je najboljši dokaz, da so pri meni vedno dobro in poceni postreženi.

Vsem dosedanjim prijateljem želim vesele in srečne božične praznike ter zdravo in veselo novo leto.

J. S. Jablonski,

6122 ST. CLAIR AVE.

JOHN GRDINA,

6025 St. Clair Ave.

6025 St. Clair Ave.

Slovenske dvorane in saloon.

Slavnim slovenskim društvom priporočam svoje obširne in lepe dvorane za vsakovrstne prilike, kakor društvene seje, večje shode, veselice, predstave, svatbe in kričine. V dvoranih je vedno prostora, ker jih je pet in so vse velike.

Svoje rojake pa prosim, da me ob božičnih praznikih kaj obiščejo, da se pomenimo kaj o starih časih in spijemo eno kapljico novega vina za boljšo in srečnejšo bodočnost.

Voščim vsem vesele božične praznike

:-: n s rečno novo leto! :-:

DEL JE ISKAT ŽIVLJENJE

oko, zob za zob.

Tedaj je izginil iz tega vedno vselega, lahkomisljenega, grešno zadovoljnega mesta in je odšel k njim, ki so se borili za svobodo svojih bratov in za domovino.

Oh, opojna pesem je donela vsepovsod. Mladenci in stari so se tlačili okrog vojaren, kjer se je delilo orožje. In z iskrenimi očmi so ponujali svojo toplo, penečo kri, da jo razlijejo po soteskah in ravninah, da poskropijo stoletja zaslužena tla uverjeni, da bo zemlja, ki jo bodo gojili s svojim rdečim življskim sokom, blagoslovljena, da bo rodila dober sad.

Kakor val se je valila množica proti jugu. Kakor povodenj je drla čez albanske planine k morju in doli čez Marico, krvavega spomina, preko skalnatih hribov in globokih močvirjev doli do Catalde do starodavnih zidov, ki so videle barbare in selitev narodov in ki so zadnja vrata bleščečega Carigrada.

In vsa pota in vse steze so zaznamenovali s svojimi trupli in ni bilo soteske in ni bilo doline, ki jo niso rdečili s svojo srčno krvjo. Ob vsaki trdnjavi, ki jih je zadrževala, jih je umiralo na stotine in tisoče. Vsako volčjo jamo so morali napolniti s svojimi ranjenimi razbitimi umirajočimi telesi, strahu in groze poln most za one, ki so šli za njimi, čez nje do zmage. Vinogradi po klanjih so bili poskropljeni s človeško krvjo in po rožnih poljih na ravninah so ležali mrtvi, kakor suho listje v jeseni.

Srečni tisti, ki so umrli že v začetku. Takrat je bila v krvi še ona divna pijanost prve navdušenosti; v srcu je bilo še ono sveto in plemenito pričakovanje mučeniške smrti; vsak je videl samo cilj, bleščeč, prekrasen, namreč cilj celega naroda — a! in posameznik je bil še radostno, še ponosno pripravljen, da tudi on plača kot k njemu, k zmagi, s svojo krvjo in svojim življenjem. Drli so v smrt mladi, navdušeni, ognjeni, žrtvujoč z vzvišeno gesto sebe in svoje bitje. Oh, toliko je bilo moči in sile v začetku v slehernem srcu!

Ali polagoma so trpnevali živci. Vse nečloveškega napora, neopisljivega, trpljenja, stradanja in tišoč muk je slabelelo telo in v dušah je pojemal počasi divni plamen, slabel, ugašal. Tedne in tedne je lil izpod neba dež, neprenehoma, z vztrajnostjo, ki je vzbujala v srcih temen obup. Povsod blato, močvirje, mrlja, mokrota, ki leze v kosti, ledeni krik ubija misli. Ah, in vedno naprej! Brez kraja, brez konca naprej! In vedno grmenje topov, bitke, kri, umiranje, obupno stokanje, kletve in jok, groza in trpljenje pekla.

Počasi se je utihotal v dušo trepetajoč, truden strah pred smrtjo. Tako nepravilna je smrt, brez smisla! Plašne misli nimajo več sile in moči za visok polet, vera v cilj postaja blede, brez radosti...

Zakaj umirati tako zgodaj pred vrati življenja? Vselej, kadar je bilo treba zopet v bitko, v ogenj, je bilo treba zbirati v sebi novih moči, govoriti si, dokazovati, pridigovati! Stran te bodi, saj nisi plašljivec! Sramota je, bati se, tožiti, jadikovati!

In v bitki je bil vsak še enkrat tako pogumen, samo da si dokaže, da je še junak.

Ali ko je minilo razburjenje boja, polastila se je obupna žalost duše. Zakaj, zakaj?! Niti to ni življenje, ono lepo, krasno, pravo, resnično, blagoslovljeno življenje! To poleganje v mokrih jarkih, roke raztrgane, razprskane, ustnice krvave in razpokane, lasje in brada zanemarjena in divja. In na telesu čunje, polne grozne, gajusne golazni, noge otečene, pokrite z ozeblinami, chute v trde, raztrgane čevlje, vsak korak bolečina. Nič toplega za jesti, nobenega ležaja, da se trudno telo na suhem odpočije. Živiš in ležiš, kakor

zver v gozdu. Tudi on je postal malodušen. Kakor strupena kača se je zagneznila v njem želja za obstanek, za golo življenje, oni grdi, nizki instinkt življenja, ki ga je preziral in ga ni mogel zatreti v svoji duši. Da, če bi se vrnil tudi on domu med junaki, ovenčani z bojno slavo, utrjen v sebi celo življenje, ponosen na uspehe, ki so tudi njegovi! Potem bi se pač izplačalo, da živi, ponosen na uspehe, ki so tudi njegovi! Potem bi se pač izplačalo, da živi, ponosen na uspehe, ki so tudi njegovi! Potem bi se pač izplačalo, da živi, ponosen na uspehe, ki so tudi njegovi!

Samo štiri tedne bi imel trajati boj. Ne, dlje ne! Dlje kakor štiri tedne ne izdrži živci. Kdor je videl toliko krvi je sam ubijal, ta ne bo več sanjnil o vojni slavi, o kateri peva, vse tiste junaške pesmi v čitankah. Ne, ne, gnjusno je vse, grozno, strašno!

Vsak dan si iznova morilec, skrunitelj mrtvecev..., vesel samo, da je še tvoje lastno telo nekoliko živo in celo za silo. Že tedne imaš raztrgane čevlje, tvoj tovariš ima boljše. In kadar pade, zadet smrtno od sovražne kroglice, misliš samo na njegove čevlje, ki jih boš zdaj ti lahko obul. V bitki si, v ognju svojemu častniku rešiš življenje, tvega sam svojega desetkrat zanj... A drugi dan bi ga zadavil z rokami, ker ima cigareto, ker ima požirek konjaka, a ti nimaš nič... O, proklete misli! Zločini storjeni stokrat v mislih, neizvršeni in vendar oskrnujuči dušo!

Ne, dlje ne, kakor štiri tedne. Prve dneve je kri še prekrasno rdeča, cel narod objokuje prve žrtve zmage. Potem pa je kri črna, ima neprijeten duh in vsi junaki, postajajo trudni, apatični; vojaki in narod se pogrezajo v temen, žalosti poln obup. Prve zmage so krasne, veličastne, pozdravljene z radostnim ponosom priborjene s plemenito požrtvovalnostjo. Potem pa je vse nekaj mehaničnega, resignacija brez moči in veselja, s katero se stopa v smrt. V začetku bojuje vsak iz lastne notranje potrebe, vsak sam hoče naprej, osvajat, zmagovati, umirati. Pozneje se stopa v bitko po zapovedi, ker pač mora biti tako, ker je človek vstvarjen, da vrši do zadnjega svojo dolžnost rad ali nerad. Vsi visoki cilji se izgube izpred oči. Samo sedajnost občutiš, vidiš siromašno, ubogo, trpčeno svojo telo! Sam sebi se človek smilji, srce se ti krči nad lastno žalostno bedo, nad svojim lastnim, mladim, ranjenim izstradanim telesom...

Tedne že se je potikal po ilovnatih, umazanih, mokrih podzemskih jamah. Strašen mraz je zavladal nad Balkanom. Sneg je zapadel visoko, mrzli viharji so se gnali čez gore in planjave in vojaki so bedno zmrzovali. Kakor neumiljen tiran se je plazila ledena smrt po neizmernem belem prostoru in je udarila s svojo trdo roko zdaj tega zdaj onega z zatilnik, da se je zvrnil in zaspal na veke. Vojaki na stražah so otrdili in zmrznili brez glasu in brez odpora. Smrt je imela lahko delo pri večini teh ubogih revežev, ki so bili oslabiljeni od nečloveških naporov in krutega stradanja. Pogum je umiral v srcih ob tej nepopisljivi zimi, v belih, visokih nasipih, v mrazu, ki se je ob vsakem dihu, kakor oster nož zarezal v grlo in prsa. Vsak je imel ozeblino in rane. Mnogim so odmrznili prsti na rokah ali nogah, odpadli in povzročali bolečine. Vse je utrpnilo v duši in v srcu. Prepričanje, da je plemenito in krasno vojevati za svobodo zaslužjenih bratov, navduševanje, zavest zmage, vse... tudi smrtno sovraštvo do nasprotnika... Ormenje topov, ves ta strašen hrup boja, ki sta ga dušila zdaj zima in sneg, vse to barbarstvo ubijanja, trpljenja... Ah, vse je brezsmiselno, strašen posmeh človečanstvu!

Mogoče, da bo narod čez petdeset let, sto let užival plovce te vojske, da bo miren kmet oral ta polja, ki so mu ga bratje priborili in škropili s svojo krvjo, gnojili s svojimi telesi... Ali mi? mi?! O mladi, ki še niti okusili nismo življenja! Kdovek je za gorami bi nam bila morda vzcvetela lepa, mirna sreča, našli bi si bili ženo, otroke bi imeli z njo, delali bi, koristili narodu in človečanstvu.

Kakor da so se zbudile iz spanja, so zarobile misli v njegovi glavi... O, gotovo bi bil kaj dosegel... kaj posebnega... Volili bi ga za tribuna v parlament, govoril bi ljudstvu govore... Kakor žareče iskre bi metal nove ideje, nove porive v duše svojega ljudstva... Vstvarjal bi koristne zavode, ljudstvo bi ga slavljalo... Krih je z rokami in kričal bobneče besede v vihar...

Vse je bilo naokrog, zapuščeno, žalostno do smrti. Nikjer tolažbe, miru očesu. Oh, umirati tako! Tako bedno, tako neizrečeno zapuščeno! Tam v Srbiji in na Bolgarskem bodo spomlad jokane mnoge vdove, zastoj bodo spraševali otroci po očetu. Sosedje jim bodo pač rekli: Oče vaš je umrl junaško. Za domovino, za brate je umrl! Ampak ne vselej se bo plačala otrokom s krutom kri očeta, ki jo je prelil za njih vse, za cel narod.

Noč je padala. Solze so zmrzovala na trepalnicah, zemlja je pokala, mraz pel v zraku, kakor bi se drobilo steklo. Vojaki so se stiskali eden k drugemu, ali tisti, ki niso bili v sredi, se niso prebudili vsi, ko se je blede dan budil nad belo planjavo...

Truden je bil. Njegovo srce je bilo prazno; leno in težko so se premikale misli v možganih. In zmisli si je, kako je odšel takrat z doma iskat življenje. Nestrepen je bil; ni se poslovil ne od očeta, ne od matere... Ampak samo umiranje videl... Enkrat, pozneje mor da bo prišlo življenje, resnično, mirno, blagoslovljeno življenje... Ampak zdaj je zima, topovi grmijo in povsod preži smrt. Ko bodo rože cvetele po leti, ko bo solnce toplo, zrak mehak, kakor poljub...

Pogledal je žalostno doli po sebi. Kakšni žalostni ostanki človeka!... Tedne že ni imel svežega perila na telesu... In tudi duša vsa obubožana!... Kje so vse lepe sanje? Kje je zlat, prekrasen cilj, ki se je tako dolgo blestel pred očmi?! In vojska?... Oh, vojska je v resnici tako obupno, tako žalostno drugačna, kakor one krasne junaške pesmi v knjižkah. Topovi, šrapneli, bombe, puške, bajoneti in strašno mnogo krvi, strašno mnogo mrtvecev. In ta zopern duh, ta strašen duh po bojnem polju, po mrljičih, ranah... In te grozne, črne vrane, ki mrličem, — junakom, — zmagovalcem, — kljujejo oči iz glav!

Kaj je to življenje?! O, kje je življenje?

In je zakričal na ves glas, kolikor je mogel: "Kje je življenje?!"

In skočil je iz okopa in začel je bežati, kakor brez uma čez trdi, beli sneg ravnice.

Kje je življenje?

Tekel je, tekkel, kakor da njegove noge niso polne ran, boleče, krvaveče. Tekel je, kakor vesel, razposajen deček, ki skače od veselja nepokajja.

Že se je opotekal, a še vedno je bežal naprej...

V zraku so zapiskale kroglice, ena, pa zopet ena, vedno več. In nakrat se spotaknil, padel...

Rdeča, prekrasno rdeča, sveža, rdeča kri je kapala v sneg. Kakor zastava...

Oči so se mu zasvetile. Ta lepa, mlada, rdeča kri! Kakor rdeče rože...

Kje je življenje?! Kje je življenje?!... so zašepetale uboge, razpokane ustnice v suhem, umazanem obrazu.

In umrl je.

Vrane so prišle k njemu in po noči psi.

Življenje je iskal, a našel je samo smrt...

(Konec.)

Samo \$3.00 za celo leto, in dobite "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

JOHN GORNIK,

6105 St. Clair Ave.

Srečni božič vsem Slovincem!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da lahko postrežem vsem rojakom z najboljšimi oblekami iz finega blaga, kakor si sami zberete. Imam polno zalogo lepih narejenih oblek. V naši lastni krojačnici izdelujemo fine obleke, narejene po meri iz blaga, kakor si sami zberete.

Dobra postrežba.

V moji trgovini so vsi rojaki vselej dobro došli. Majhni kot veliki kupci so vsi z veseljem postreženi. Raditega priporočam cenjenemu občinstvu svojo trgovino, zagotavljajoč mu vedno pošteno, prijazno in točno postrežbo.

Moške potrebščine

Gorko spodnje perilo za moške. Imamo v zalogi fino moško spodnje perilo različnih cen. Bogata je tudi zaloga zimskih jopičev, ki varu jejo proti mrazu. Praznične in delavske srajce kravate, ovratniki, klobuki, rokavice.

Zimske suknje.

Kdor se hoče obvarovati proti mrazu, naj se preskrbi z dobro suknjo, ki ga bo grela. V zalogi imamo zimske suknje raznih mer in cen. Samo blago prve vrste.

J. GORNIK,

6105 ST. CLAIR AVE.

DESETLETNICA

Náša trgovina je bila ustanovljena decembra meseca, leta 1903. pod imenom Grdina & Pucelj. Obstoji sedaj deset. Lastnik A. GRDINA.

Citateljem lista, mojim odjemalcem in prijateljem sem se namenil podati nekoliko v spomin v nekaj besedah o desetletnici delovanja moje trgovine kot za božično pripovedko, primerno času in trgovini.

Že je deset let odkar sem se podal v trgovino iz navadnega dela v težavno delo in velike skrbi in odgovornosti, neumen in neizkušen, zaupajoč na roke Slovence, nevtrajen mnogih težav, neprijetnosti, katere ima prestati vsakdo, ki ni izkušen v trgovanju. Lahko omenim, kar mi bo vsakdo priznal, kdor je zasledoval moje poslovanje, da je bilo treba marsikaj zadržati in potrpeti pri tolikem prometu in tolikim delavci in odgovarjati v zadovoljstvo tolikim odjemalcem. Pa vse je minilo in pozabljeno ostane vse, četudi so slučajji, ki se težko pozabijo, pa se vseeno morajo. Dobički se delijo z zgubo. Neumorni in naporni trud zmaguje in red trgovine kaže vedno, četudi počasi, primerni napredek.

Pri vseh težkočah in preobilih skrbah si štejem v dolžnost se v prvi vrsti najljudneje zahvaliti vsem odjemalcem in prijateljem, ki so mi pripomogli vzdrževati do danes in napredovati v obilno rastoči trgovini. Priarčna zahvala in moje priznanje ostane vsem odjemalcem, ki so se v katerikoli potrebi obrnili na mene, obenem pa tudi lepo prosim vsakega, da mi oprost, ako je v tem času prišlo do kakšnega nesporazumljenja v eni ali drugi stvari, kar ni nič čudja pri toliko trgovini in odgovornosti. Gotovo sem imel najboljši namen, da zadovoljim vsakega, ki se do mene obrne. Ako kdo ni bil zadovoljno postrežen, ni moja krivda, in pripravljen sem, da se z njim sporazumem. Raje jaz škodo trpim kot da bi bil kdo drugi nezadovoljen.

Trgovati dandanes je težko, kdor hoče pravično delati, kajti sami vidite, kako se s strastjo tlačijo v našo naselbino židje, ne le da bi pošteno živeli z nami in nas tudi podpirali, ampak da bi si pošteno denarja nabrali in postali najmočnejši posestniki v naši sredini, kjer bi morale biti slovenske trgovine in posestva. O tem ste se lahko prepričali, če

imate le količjak spoznanja in pogledate okoli sebe. Slovenci trgujemo s Slovenci, pošteno z namenom, da živimo eden ob drugim in vzdržujemo medsebojne podpore. Ako si kdo pomaga, naprej nekoliko bolj kot drugi, je to prav. Tudi mi potrebujemo posestnikov in boljše trgovce ter drugih olikanih vodnikov. Večkrat pa se vse to zanemarija in prezira od naroda ter kritizira od strani nepremišljenih rojakov. Pravi jo: trgovci so oduhu, izkoriščevalci, i. t. d. Jaz pa trdim nasprotno, da je trgovec služabnik naroda, zakopan v vedno trpljenje, v morje skrbi in odgovornosti, pa naj ima malo ali veliko obrt. Brez trgovcev ni napredka, vsa Amerika je sama trgovina, in če to ne bi bila resnica, bi tudi nas ne bilo v Ameriki.

Tako je tudi s nami. Pogledajte, koliko se je v zadnjih letih lepo napredovalo. Vso čast zasluži narod in vsak posameznik, ki se zaveda svojega naroda. Vsi imamo dobiček od tega, ker s tem si zagotovimo svoje dobrnote, kar smo podpirali poprej, od tega smemo pričakovati pomoči pozneje. Nimam vzroka, da bi ugovarjal, da Slovenci tega ne uporabljajo. Večina je tako dela. Ali med njimi so še neumeni in nezaupni, ki radi včasih odpadejo, ki nevedo, ali so pa največkrat zapeljani od drugih, da podpirajo tujce, od katerih ne bo vrnitve ne beliča ne druge drobtine v pomoč rojakov, pa naj se rojak nahaja še v taki nesreči.

Rojaki Slovenci, zaupajte svojemu rojaku, ki ga poznate, in od katerega lahko pričakujete in zahtevate poštenosti. Ne mislim sam o sebi, ker imam dovolj posla, marveč gledam na sološnost. Bodimo ponosni, da imamo toliko zavednih trgovcev, ki imajo skušnje, zaupanje in kredit pri družih tvrdkah. Po trgovcih se narod spoznava. Slednji storijo mnogo dobrega med narodom. Koliko je danes slovenskih hiš, kjer stanujejo slovenske družine. Vse to se je s skupno pomočjo eden drugega doseglo. Kolikokrat ima eden ali drugi opraviti v mestu, na sodniji, in največkrat se obračajo rojaki do trgovcev, da jih zastopajo tam, ko mo-

ra delavec v tovarno, da si zasluži svoj kruh. Trgovci upoštevamo svojo dolžnost, zato pa smemo tudi pričakovati od rojakov, da bodo tudi zanjeprej v vseh ozirih podpirali slovenske trgovce, pa tudi Hrvatje so naši bratje, katerim moramo izreči naše priznanje.

Kakor sem že omenil, je nam Slovincem, ki imamo še mlade trgovine, težko trgovati v splošno zadovoljnost, kakor onim ljudem, ki imajo stare trgovine in nalašč zvedene in izučene ljudi, ki znajo loviti osebe in jih vleči čez prag njih trgovine, da jim vtepejo v glavo, da nikjer ni bolje trgovati kot ravno pri njih. Vedite dobro, da vi teh tujih trgovcev ne bode te ogoljufali, ker niste v tem zmožni, on pa za vas tudi ne bo ničesar naredil, pač pa gledal, da dobi čimveč od vas, kadar ste v njegovi oblasti. Torej ako kupite od tujca, ga s tem podpirate, ker je naredil dobiček z vašim denarjem, ker drugače ne more ahajati. In za to vam ne bo nič več naklonjen, pač pa vas bo imel vedno za tujca in bo kot tujec tudi proti vam deloval in gledal najprvo le v svojo korist in svojega naroda, in vi za to niti veste ne. Treba je pomisliti, in vsak se prepriča, da imam prav. Dovolj sem že poskusil in se prepričal na lastne oči, zato se lahko izražam. Tudi storil sem dovolj in neupoštevam. Vedno bom pomagal, kjer mi bo prilika dana. Upam, da odsedaj mi bo bolj mogoče.

Deset let trgovati v tako obširni trgovini je veliko delo za priprostega človeka, ali uspeh je dokazal, da je trgovina dosegla najbolje ime in kredit med vsemi tvrdkami in odjemalci. Smelo trdim, da se ni treba nikomur sramovati in reči s ponosom, to je slovenska trgovina, ker mi ne zaostajamo za drugimi, pač pa storimo veliko le radi naroda. Z veseljem snem zreti nazaj v minula leta. Hvaležen ostajam narodu in Bogu, da imam še vero svojih starišev, da sem ohranil njih besede in dobre nauke. Pogum imeti, verovati in pridno delati, to je sreča za vsakega. Mnogi mogoče drugače mislijo, jaz sem pa istega prepričanja kot vedno.

Tudi v prihodnje bom skušal vzdrževati trgovino še bolj

kot dosedaj, vse bom storil kakor dosedaj, iz prepričanja, da imam pravi namen. Priporočam se vsemu narodu v raznih slučajih. Vsakdo se sme zaneesti na poštenost. Ako kdo slučajno naleti na nepriliko ali nezadovoljnost pri uslužbenih, naj z menoj poravnava, ker hočem stvar urediti.

Za desetletnico sem pripravil en tisoč daril v vrednosti 50c vsako darilo v obliki krasne posode z zlatimi črkami in mojim imenom. Razdeljene bodo med vas odjemalce. Poleg tega imam pet tisoč velikih koledarjev, kakor vsako leto, ki so tudi za vas. Poleg tega pa dobi še popust vsak odjemalec ali pa darilo v blagu, ki kupi več skupaj. Kakor še nikdar poprej, imam silno veliko finega pohištva, raznovrstnih postelj po najnižjih mogočih cenah, omare, peči na stotine samo ene vrste blaga. Izmed tega so posebne vrste postelje, blazine in peči, o katerih ne vem, da bi jih kdo drugi več prodal kot pri nas. Da blago hitreje pripeljemo na dom, imamo tovarni avtomobil.

Ker se je zadnje čase tudi moj pogrebni zavod do visoke stopnje povspel, smem omeniti, da sem zmožen opravljati vsakovrstna opravila v tem oziru, ker sem preskrbljen s za to potrebnimi pripravami. Imam dve ambulance, velike avtomobile, ki so zelo ugodni za vsak slučaj za poroke, pogrebe ali krste. Imam izurjene pomočnike, kočije in druge vozove. Zato pa lahko takoj izvršimo vsako posamezno naročilo ali pa več objednem.

V pretečenem letu je bilo prometa nad \$70.000.00 in nad 300 pogrebom smo preskrbeli v zadovoljnost vseh. Vsako leto je nekoliko naraščaja pri vseh opravilih. Mnogo bode potrebovali tudi v novem letu. Mi bomo vse lahko storili za vas, vsi potrebujemo eden drugega. Toplo se vam priporočam za obilen obisk. Vse bo prav, kar bomo storili. Skušal vam bom postreči z najboljšo pomočjo v eni ali drugi zadevi. Želim vam sreče, zdravja in zadovoljnosti, vesele božične praznike, srečno novo leto, da bi se vse po vaših željah spopolnilo.

ANTON GRDINA, **trgovec in pogrebnik,**
6127 ST. CLAIR AVENUE

Oba telefona. Odprto noč in dan.

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

\$2.100, NO.100PART THREE

CLEVELAND, OHIO, PETEK, 19. DECEMBRA, 1913.

TRETJI DEL - VOL VI

Božična slavnost na severu in jugu.

Pe cel zemeljski krogli, kjer živi je znano Kristovo ime. Bodejo sedaj z veseljem praznovati njegovo rojstvo. Na vročem puščavskem pesku, na sinjem oceanu, na ledu severnega tečaja, v koči pragozda. Vse povsod se ta večer zberejo kristijani, in nobeno se ne tako trdo, da se ne bi omehalo v tem času, noben sin ni tako izgubljen, da ne bi na božični večer pomislil na svoje stariše, pesnj, ki mu jih je pela njegova mati, darov, ki mu jih je dala za božič in luč na božičnem drevesu.

Različne so božične slavnosti, odvisne od razmer posameznikov, od običajev raznih narodov, toda jedro vseh teh slavnosti je povsod enako. To je počutek veselja, polnega upanja in sreče. Krist je bil rojen, solnce se ustavi, dnevi se pričnejo daljšati, in kmalu pride v igred v deželo.

Pohitimo v mislih na najbolj severno točko, kjer prebivajo ljudje, na otok, o katerem se pripovedujejo čudovite stvari, na Island. V mestu Reykjaviku se zadnja leta božič jako slovesno praznuje. Toda pustimo to mesto, četudi je jako skromno, pa vendar velja prebivalcem otoka kot velikanske mesto, ker nikdar drugače ne vidijo. Pojdimo v notranjo divjino, kjer se nahaja v neki samotni dolini zapuščen župnišče, kjer se pravkar pripravljajo na božični praznik. Kako živahno življenje vlada v tem župniškem dvorcu že cele tedne! Od oktobra meseca se že neprestano vrte kolovrti cel ljubljani dan. Ko je vse priprave gotovo, tedaj se prične kuhanje in praženje in čiščenje, kajti hiša mora biti za božič kot nova, da sprejme Krista v jaslicah. Vedeti morate namreč, da dobijo na Islandu otroci za božič vsi brez izjeme nove obleke, od nog do glave, in teška sramota zadene onega, ki ničesar ne dobi. In ko pride dolgo zaželjeni dan, zaviti v temno severno zimo, tedaj vladajo otroci v kakor krop vročo vodo, kjer jih poštno osmazi, potem pa jih oblečejo v nove obleke. Le veseliti se ne morejo popolnoma te obleke, kajti ta dan ne dobijo od jutra ničesar več jesti, in ko zbere častiti župnik otroke v svoji sobi, da jim pripoveduje čudeže o Kristovem rojstvu, tedaj se obrne marsikako poželjivo oko v sosednjo sobo. In tu jih čaka lepa božična jed. Mize se kar šibijo raznih in silno lepih darov, in vsakdo si lahko vzame s seboj kolikor more nesti, za svoje sorodnike in prijatelje, tako bogato je obložena miza. In ko so se otroci okrepčali, tedaj pa pride glavno veselje: razdelitev lučij. Videti so jih v hiši razstavljenih, vsaka drugačna, ena lepša od druge, in ko jih otroci ogledujejo, se natihem vprašujejo, katera je njihova. In sedaj ima vsak svojo. Z neznanskimi veseljem opazujejo luči, jih ugašajo in zopet prižigajo. Luč na sedanjem severu: to je simbol božičnega praznika. In v tem veselju hitro mine sveti večer. Se danes pripovedujejo po otoku skrivnostne in čarobne pripovedke, o starih, silnih duhovih božiča, o velikanski gospodini Gilitut, ki je imela navado, da je na vsak svet večer razla enega moža, dokler je ni nekoč presenečil božič, tako, da je okamenela. Zato se pa sveti večer ne porabi za grde razvade kot igranje kart ali kaj temu podobnega. Drugi dan se pa zbere vse, od blizu in daleč v majhni leseni cerkvi, kjer razžirja precejšnja prijetna toplota, in marsikdo se še spominja, kako je marš včasih zmrzovati. Potem

se pa zberejo ljudje pri topli kavi in govori in pripoveduje se brez konca in kraja. Pozno v noč se ljudje šele razidejo. Mir nastane v samotnem župnišču, in še dolgo potem si pripovedujejo ljudje, kako lep je bil božič.

Tako se praznuje božič vsokoli na severu, pa tudi v Groenlandu je enako. Ljudje se popolnoma novo oblečejo, in ker se po nekaterih mestih nahajajo trgovine, prilajajo ljudje po 50 milj daleč v snegu, da si kaj nakupijo. To je drenj v taki trgovini. Prodajalec ne ve, kje ima glavo. Toda potrpežljivi so Eskimovci. Kaj radi čakajo eno uro ali dve in se kaj med seboj pomenijo. In če jim postrežni trgovec podari čašico kave, tedaj vzkipi njih veselje do vrhunca in imajo že nekak predokus božične radosti. Celo božično drevo je prišlo že v navado v teh arktičnih krajih. Seveda tu ne rastejo smreke, toda prebivalci okinčajo z vejicami severnega grmovja kakor dolgo palico, in drobno božično drevo je tu. In ko je enkrat sveti dan tukaj, tedaj ni v celni občini nikogar, če le ni hrom na obeh nogah, da ne bi šel v cerkev. Celo dojenčki, ki so komaj en dan stari, morajo v cerkev, in če se dviguje med župnikov pridigo glasev jok in kričanje malih paglavcev, to nikogar ne moti. Zvečer pa čaka mladina najlepša zabava, in to je božični ples. In kako znajo plesati ti mali Groenlandci in Groenlandčanke. Oni ne plešejo, da se zabavajo, da se ljubujejo, ne, pač pa plešejo, ker imajo čas, in plešejo, dokler jim noge ne odpovedo. Če je zrak v sobi še tako slab in težak, to jih ne briga. Kolikor je lučij pri hiši, so danes znesli skupaj, in vse se veseli in raduje.

Sedaj se pa v duhu preselimo iz mrazlega severa proti solnčnemu jugu, v Neapol, kjer ob božiču cvetlice cvetijo, in severna slavnost se nam zdi kot teška megla. Tu se vrsti prodajalna za prodajalno, in pred njimi se suva in peha nešteta množica. Prodajalci kričijo kot obsedeni in uporabljajo vsakovrstne zvijače, da privabijo kupca. Vsak je dovršen glumač, ljudstvo pa pomaga igrati. Noč je prišla, veselje je pa vedno večje. Na vsakem vogalu začuje beraško godbo, tam prižigajo umeteljen ogenj, spuščajo rakete v zrak, vmes pa plešejo mlada dekleta. Tu udari polnoč, vsi cerkveni zvonovi se oglašajo, hitro se sprazne trg, in v cerkvah leži ljudstvo na kolenih. Pri tem narodu je sprememba vsako uro. Razposajeni, divji in strastni postanejo v minuti pobožni in verni. Največji siromak zbere svoje prijatelje okoli sebe, da jih pogosti, kolikor jih more. V vsaki koči brli lučka, in pred podobo najsvetejše device prižgo novo svečo. Kajti ljudstvo je pripricano, da hodi Marja na ta večer, predno bije ura polnoč, okoli po deželi in deli svoje darove. In marsikatera mlada deklica kleči na kolenih, pred podobo Brezmadežne in jo prosi, naj jo nikar ne pozabi. Pri zvokih godbe se gostijo in prepevajo. Nihče ne gre nocoj k počitku. Zdajci bi je ura polnoč. Zvonovi zapojejo, hišna vrata se odpro in vse hiti v svetle hrame božje, da ne zamudi "misa del gallo", pri kateri duhovni v najslajnejših oblekah skupaj z ljudstvom himne prepevajo. In tam, kjer vladajo še prav stare španske šege, razpostavijo na oltarju otroka Jezusa, in pobožna množica pade na kolena in stotine oči zre pobožno na dete v jaslicah. Opravilo je gotovo, ljudstvo se v miru razide, nobenega šuma ali govorenja ni več. Le tupasem se začuje klic nočnega stražnika: Ave Maria purissima, las dos y sereno!

F. J. TURK & CO.

5707-09 ST. CLAIR AVE.

Vesele božične praznike in srečno novo leto voščim našim cenjenim odjemalcem.

To je bilo naše prvo leto na sedanjem velikem prostoru naše trgovine. Uspeh smo imeli tak, kakoršnega sami nismo pričakovali. Iz tega se jasno vidi, da ljudje dandanas enoglasno odobravajo poštene in zanesljive trgovine, s samo eno ceno, za vse ljudi enako.

V našo trgovino lahko pošljete najmlajšega otroka in bode ravno tako zadovoljno in vrednostno kupil kakor vi sami.

Veliko cenjenih rojakov, rojakinj in osebnih prijateljev je še, ki še niso bili v naši trgovini, in ki morda še ne vedo za njo. Uljudno jih vabimo da si ogledajo našo trgovino in poskusijo z našim blagom.

Pridite, akoravno sedaj ničesar ne potrebujete. Mi smo pripravljeni vam razkazati reči in cene. Ako obiščete našo trgovino, boste mogoče videli kaj, kar vam bo po volji, in kar bo morebiti tudi cenejše kot drugje.

Pridite pred prazniki.

Obleke za dečke

Vredne \$2.50 sedaj samo.....\$1.75

Vredne \$5.00 sedaj samo.....\$3.50

Vredne \$7.50 sedaj samo.....\$5.00

Suknje za dečke, lepa izbira

Od \$2.00 do \$8.00. Vsaka je vredna več kot jih mi prodajamo.

Možje in fantje! Pri nas dobite veliko izbero sraj za praznike. Velika izbira od 50c do \$2.50. Fini klobuki za moške od \$1.50 do \$5.

V našem oddelku za čevlje ali obuvala dobite najbolj trpežne čevlje za celo družino.

ŽENSKI SWEATER COAT!

Vredni \$3.00, sedaj po.....\$2.00

Velika izbira otroških jopičev po nizkih cenah.

Imamo veliko zalogo vsake vrste blaga, posebno pripravno za božična darila, lepe glavničke od 50c do \$3.00 Fine srebrno pletene ročne torbice od 50c do \$6.00. Velika izbira Kupite si suknjo sedaj, ni treba

Zenske princes obleke.

Vredne \$12.00 sedaj.....\$8.50

Ženske volnene princes obleke

Vredne \$7.50, sedaj.....\$4.75

Zenska krila vredna \$7.50, sedaj samo.....\$5.00

Zenska krila vredna \$5.00, sedaj samo.....\$3.00

Zenska krila vredna \$4.00, sedaj samo.....\$2.00

Vse izdelane po modi iz dobrega volnenega blaga.

Mi hočemo razprodati vse ženske klobuke pred prazniki za polovično ceno. Pridite, zgodaj, dokler je velika izbira. Zenski klobuk okinčan z dragocenimi "willow plume" vreden \$25.00, sedaj samo.....\$18.00

vreden \$18.00, sedaj samo.....\$10.50

Vsi drugi okinčani klobuki, ki so bili do \$8.00, sedaj samo po.....\$2.00

— NAŠA POSEBNA PONUDBA —

Lep govornilni stroj, ki stane \$25, če bi hoteli naravnost kupiti. Pri nas ga dobite za \$4.98, če kupite blaga za \$25.00 Ali pa če kupite za \$75.00 vrednosti, ga dobite popolnoma brezplačno

Najlepše blago za obleke dobite pri nas.

Mi dajemo in zamenjamo vsakovrstne znamke. Vsak odjemalec dobi krasen spomin za božič.

F. J. TURK & CO.

5707-09 ST. CLAIR AVE.

Zapadla menica.

Ivan Lah.

Človek, ki je sedel nasproti meni v kotu, je kazal na videz starost štiridesetih let. Imel je nekoliko plečasto glavo. Zamisljene globoke oči in dolgi, ključni podoben nos. Pred seboj je imel četrto rdečega vino, ki ga je pil zelo previdno.

Rekli bi lahko tako ali tako, vendar je resnica taka, kakor sem vam povedal, je govoril z boječim glasom... Ni sem več človek in nič več človeškega ni v meni. Na zunaj res izgledam kot človek, ker imam človeško postavo — toda danes se človek več ne deli v telo in dušo in tudi njegova zunanost — kakor ga je ustvaril Bog — nima več one vrednosti. Sele vrednost daje človeku vrednost človeka. Kako bi vam to povedal? Denar — recimo — ima vrednost, vključno temu, da v njem ni toliko vrednosti, kolikor plača... Njegova vrednost je v tem, da je denar, resnična vrednost njegova ni velika. Oni kosček nikla — kdo bi vam dal zanj kos kruha — ako bi to ne bil denar. Res, ako je denar iz zlata, ima tudi sam na sebi vrednost — toda, če ljudje dvomijo o njem — ako ne verujejo, da je iz zlata — nima nobene cene. Kaj pravite k temu? Lahko izkujete lep okrogel denar s cesarsko podobo — ako ni državni denar — nima vrednosti. Tako je človek: res je človek ustvarjen po božji podobi, in vendar ni človek. Njegova vrednost ni človeška.

Obrisi si je oči, kakor da so se zasolile.

Da ne bodete mislili, da govorim brez predznanja, vam dam primere. Vsaka stvar na zemlji ima svojo vrednost; toda ta vrednost se izpreminja: vrednost je tem večja, čim manjša je one stvari in čim bolj je potrebna. Tako bi zlato ne imelo toliko vrednosti, ako bi ga bilo na svetu toliko, kakor železa: enako bi ne bila njegova cena tako visoka, ako bi ga ne rabili za denar in za okrasje. Zato vrednost stvari ni stalna; tudi vrednost človeka je tem manjša, čim več je ljudi; in vrednost človeka bi ne bila tako velika, ako bi ga ne rabili za delo in obrambo... Rekli bodete: mi vsi smo otroci božjega kraljevstva in tam imamo vsi enako ceno, ki je stalna; prav tako, kakor je stalna vrednost vseh kovin v prirodi...

Imate prav, gospod. Dokler je kovina v prirodi ima svojo stalno vrednost, kot del te prirode, naj bo železo, zlato ali srebro; ko pa pride iz prirode v svet — ali, da rabim moderen izraz — v družbo — se izpremeni njegova vrednost: železo dobi svojo ceno, srebro svojo; ako pa se iz kovine napravi denar — potem se njegova cena več ne ravna po njeni vrednosti, ampak po tem, kar stoji na nji zapisano. Ne glejte me čudno, gospod! Prav tako je s človekom. Dokler si v božjem kraljestvu, imaš enako ceno z vsemi ljudmi, ko prideš na svet, se tvoja cena izpreminja po tem, ali si rojen v bogati hiši ali med maso; in potem gredo ljudje v stroje — tako se imenuje šola. Kakor veste — denar se ne dela iz čistega zlata, ker je zlato premahno, zato se prida nekoliko trde kovine; tako se delajo iz ljudi še posebej ljudje, ki imajo svojo vrednost po naslovih. Sedaj vam bo vse jasno. Mogoče, da se ne strinjate z menoj. Človek ima voljo, mislite: sam se dvigne, sam postane, kar hoče. Poleg tega duševne zmognosti. Mnogo ljudi iz mase se je povzpelo na visoka mesta: človek ima vrednost po svojih silah... Dovolite, gospod, da govorim proti temu. Konečno nimate nobene neumnosti, za katero bi ne našli v zgodovini dokaza, zato se da z zgledi vse dokazati, tudi te svoje besede bi mogli z zgledi potrditi. Potem — bodete mislili — imava oba prav in resnica je v sredi med obema. Tudi tako bi bilo mogoče govoriti; toda dovolite, da vam pokažem drugo stran, ki potrjuje moje besede.

— Ali niste nikoli mislili o tem,

kako bi bilo, ako se nekoč zgodilo, da bo železa malo in zlata malo? Kaj bi se zgodilo? — Ali bi ne delali iz zlata nevarno orodje? Ali niso nekoč, — ko je bilo oblegano neko bogato mesto, — metali zlate svetilnike čez obzidje? Ali niso nekoč ljudje iz starih mramornatih umetnih kipov zidali svoje hiše? Vidim, da mi ne verujete. Mislite si: Železa bo vedno več nego zlata in na vekomaj se ne bo izpremenilo. Toda pomislite, kako bi bilo: kaj bi bil zlati denar, ako bi bilo iz zlata tudi navadno orodje? — Tudi napis in podoba na njem bi izgubila svoj pomen. Tako je različna in izpremenljiva vrednost stvari. Na tak način se lahko izpremeni nekoč tudi med nami. Takrat bi veljala vaša beseda: človek bi veljal toliko, kolikor bi zmogel. Danes to ne velja: kajti železo zmore več od zlata in vendar je manjša njegova vrednost in — zlato ga kupuje. In človek toliko velja, kar plača. Ah, da bi vi vse to razumeli. Ali ne piše niti ena knjiga o tem?

"Mogoče, da piše..."

"Vem: ljudje pišejo pesmi in romane. Dolgočasijo se in se morajo kratkočasiti. Brri! Samo, da ni treba misliti. Nekje sem zadnjič čital, da je dolgočas vzrok vse neumnosti. Ko bi ljudje premišljali o vrednosti, bi tudi sami o sebi vedeli, kaj da so. Vi mislite o meni svoje; da sem norec, izgubljen človek, vagabund..."

"Mislim, da ste človek."

"Vi se motite. Nisem človek. Imenujem se morebiti z nekim imenom — v resnici sem: zapadla menica. Ne čudite se! To je moja resnična vrednost in po tej vrednosti imam ime. Rekli bodete, da nominalna vrednost ne odgovarja itd. Nisem študiral takih stvari — sedaj šele jih vidim v vaši resnici. Vprašujete morebiti, kako je vse to mogoče. Toda verujte: človek prav tako lahko živi s telesom in je po duši mrtev, kakor pravijo, da je tudi nasprotno mogoče, da umrjemo s telesom in duša živi. Morebiti še niste nikdar prišli do groba — namreč do svojega groba. Ljudje mislijo, da to ni mogoče... Toda vrjemite, da je mnogo ljudi, ki so prišli do groba in so tam umrli. Telesno so se morebiti vrnili nazaj v svet — toda to so bili, kakor živi mrličji. Živeli so, ker so morali živeti. Tako se je zgodilo z menoj. Neke sem poznal, da sem pasiven — zdel sem se samemu sebi — kakor hiša brez strehe... Dovolite ta primer. Ako ni poslopje pokrito, kdo bo stanoval v njem? Zato ne nese dobička; tudi je nevarnost, da se podre; veste, kako je z razvalinami. In prav takrat, ko je bil čas postaviti streho, so odpovedale moči. Napravil sem ljudem račun: ako pustite, propade tudi to, kar stoji, ako pokrijete, imeli bodete dobičkanošno palačo... Rekli so: Kaj bi ti mi stavili, ko boš ti užival? ... Sploh: čemu si stavil visoko stavbo, če je ne moreš zgotoviti? Sam glej... Ako nisi dom. Gospod bodi gospod in berač ostani berač, vsak bodi kar more... Toda, ako jaz stavim stavbo iz svojih sil, ali nisem vreden življenja v nji? Ne zase, gospoda, tudi za vas stavim, kar stavim. Toda to so tuje besede... Vsa stavi zase; ako pri delu onemoreš, spoznaj, da je tako prav, vsakemu se godi, kakor je usojeno."

Takrat sem prvič spoznal svet... Zdel sem se enak potapljaščemu se človeku. Videl sem znanca na bregu in sem čakal njih pomoči; bali so se stopiti v vodo in podati rešilni drog. Sam si šel v vodo, sam plaval! Kdo bi se zaradi tebe izpostavil nevarnosti. To so samo primere, gospod. Nazadnje je prišlo do resnice. Videl sem ljudi po ulicah, ki so se izogibali; ako so govorili z menoj, bili so previdni v besedi; poslavljali so se hitro in so od daleč klicali "zbogom"; zelo se jim je mudilo... Človek, ki ima nepokerito hišo! Lahko bi padla nepremišljena beseda; kdor postaja ob prijateljih, ko se nanje podira razpadlo poslopje, je v nevarnosti, da ga skopaj z drugimi zasujejo raz-

valine. Zato sem razumel njih besede in njih poglede. Bil sem kakor kužen; tudi drugi so bili bolni; toda kdo bi zapazil njih bolezen? Jaz sem bil naraven človek.

Nekega večera sem se vsedel in sem napravil račun o svojem življenju; mislite si, da govorim o oni hiši. Račun je kazal, da sem še zmogel življenja. Zato sem podpisal ono menico. V tem je bila vsa moja vrednost. Postal sem menica. Počasi je padlo z mene vse, kar je bilo človeškega; ko sem šel po ulicah, se mi je zdelo, da ljudje ne vidijo človeka, ampak menico. Narejeno je na svetu tako; svetlobe ne vidimo, le senco. Postal sem, kakor slaboten papir; vsak dan je trepetala nad menoj velika roka. V daljavi se je svetil rdeče zapisan rok. In življenje je postalo, kakor sila, ki me goni v zagato, iz katere ni rešitve. Svet je postal temen in prazen. Kaj vsa njegova krasota, sila, globokost... Kakega pomena je to za menico? Menica ima samo eno nalogo: da plača samo sebe. Ima sicer vrednost denarja, toda to ni denar. Ljudje — so rekli filozofi — so se rodili drug ob drugem kot bratje in žive v medsebojni pomoči. Družba sama odločuje, kdo je vreden, da živi med njo. Dva človeka lahko verujeta v vas — ta vera drži vaše življenje. Takrat se ni našel človek, ki bi veroval vame... Neke sem čital učeno razpravo, ali vera rodi ljubezen, ali izhaja ljubezen iz vere. — Nihče me ni ljubil na svetu — zato je bilo tako... Kaj je komu leželo na tujem človeku? Zato vam pravim: ljubezen množi človeštvo — vera ga drži. — Bolj in bolj sem čutil, da prihaja konec. Grozen konec! Brez ljubezni, brez vere... Nihče se ne ozre za teboj — in vsak misli, da je zginit brezpomemben človek. Sto sil je še živelo, sto ciljev se je svetilo, sto nad je trepetalo v meni. Toda kaj sile, cilji, nade? — Denar!... Takrat sem spoznal — in sem se odločil.

Težka je pot proti grobu. Zdi se ti potrebno še to in ono. Napisal bi pismo, povedal bi nekaj resnic, razjasnil bi svoj položaj... Zdi se ti, da bi bilo treba urediti še to in ono: posloviti se od prijateljev, sežgati stare spomine, napisati oporočilo. Odlašal sem od dne do dne. Potem sem naredil plan. Ugaljalo so mi oni, ki so odšli in niso zapustili niti ene besede v slovo... Toda težko je tako oditi: lepo je, da se privoščijo svetu lepa beseda in tudi oblači si prihranijo sitnosti, ako se napiše par besedi. Toda zdelo se mi je nemogoče, da bi napisal onih par besedi. Koliko ljudi je odšlo in so imeli povedati še mnogo važnega. Zakaj bi ne upihnil luči brez vseh vzdihov? Toda ljudje bi lahko napočno presojali moj korak. Soditi bi rečimo: da sem pesimist, misantrop ali sploh bolan človek... Hotel sem, da bi bilo vse jasno: "Zaradi tega, ker ni bil več človek, ampak menica, je odšel. Izguba je torej enaka svoti menice." Na zadnje se pokaže vse to v grdi luči. Brez pomena je, kaj misli svet po smrti. Ako se ne ozira na te, kaj bi se ti oziral nanj... Presedel sem nekaj dni brez dela in sem čakal rešitve. Zanimalo me je to, kaj bo rekel svet... Fej, sedaj se spominam, kako je bilo vse to glupo. Znano vam je: pride prva vest, časopisi pišejo, komisija odide na lice mesta. Za nekaj dni piša človeško radovednost s svojo osebo. V svojem boju za življenje sem postal — egoist. To vam bo lahko razumljivo. Zato nisem svetu privoščil zabave na moj račun... Počasi sem premagal tudi to zapreko. Kdor vedno misli, ne pride do konca. Zato nisem več premišljal o vsem tem. V ponedeljek zvečer ob osmih sem se namenil ustreliški. Ko sem si izbral čas, sem bil zadovoljen sam s seboj. Samokres sem imel preskrbljen — in drugega ni bilo treba. Hodil sem po mestu, govoril sem z znanci, sedel sem pri eni mizi s prijatelji... Rekli so, da sem blede... Niso me motile njih besede... Ko sem jih gledal, sem premislil njihovo brezmišelnost življenje in mi je bilo žal.

"Glej, misliš si, žive, ne da bi mislili, zakaj in kako. Morebiti žive, kakor menice, ali v drugi obliki, no, do konca in nočejo oditi. Nepotrebni so morebiti, a zde se sami sebi, da so važne osebe..." Take skušnjave so me motile. — Pristopil je k meni človek in je govoril: "Vem, kako je s teboj. Nič ne skrbi. Poišči par ljudi za podpis — in stvar je gotova. Ziviš zopet šest mesecev in v tem se marsikaj izpremeni." — Pomislil sem te besede — in sem videl, da so zame brez pomena. "Koliko ljudi živi tako, so rekli... Toda preveč je bilo trpljenja! Odšel sem."

V ponedeljek sem pospravil svoje stvari. Misli sem, kako bodo preiskali mojo sobo, stikali bodo za zapiski i.t.d. Razjezil sem se nad svojo vestnostjo... Došel sem zvečer ven in sem hodil po sprehajališču. Nihče ne sluti — sem si mislil. — "Glupost! Kaj je ljudem do tujega človeka, ki ga z njimi ne veže ne ljubezen, ne vera. Prišlo mi je na misel: "Kaj bi bilo, ko bi stopil predme človek in rekel, tu je denar; vzemi in živi..." Neumna misel in vendar sem se z njo bavil četrte ure. Odšel sem proti gozdu. Večer je bil lep, pomladanski... Bil sem popolnoma miren. Srečal sem nekaj znanih ljudi. V gozdu so peli ptiči: Vabljivo, krasno! Skoraj vredno, da bi človek živel zaradi njih. Na klopih so sedeli zaljubljeni. — Konec.

Ne vem, kako se je to zgodilo. Predme je stopil človek — in me prijel za roko.

"Verujem vate" je rekel in sem obstal.

"Verujem..."

"Groh je bil pred menoj odprt in tak glas?... Zavedel sem se. Gosta tema je bila pred menoj: sto rok se je kazalo iz nje: pojdi, muči se! In tak glas iz nje: "Verujem..."

Zaradi one besede nisem smel umreti. Moral sem se vrniti od groba. Nekoč je še verjel na moje sile. Veljalo je to vero potrditi. To je bila moja edina misel. Ali naj vam popisujem pot od groba? Predno človek zopet zbere misli in pogleda v življenje; predno prenaša gnus in trpkost. Ni besed, ki bi popisale ta povratek.

Delal sem iznova. Z vsemi silami — toda sil ni bilo več. Pot h grobu jih je uničila. Postal sem podaljšana menica. Čutil sem neko silo za seboj... Jutri, pojutrišnjem... Pride in te zaduši, kakor velik strah, kakor lokava smrt. Nikjer več svobode, miru, počitka... Ah... Danes, gospod, danes..."

"Kaj želite."

"Zdelo se mi je, da bi izrezal štirikotnik, v katerem leži moje srce. Izrezal bi ga in bi ga vrget ljudem v obraz. "Tu imajte vse, kar hočete, a dajte življenja, miru, svobode... Vidite tu — zgrabil bi, izrezal — vrget, fej, s krvjo pokropil — njih last je... Samo rešijo naj življenje... zase..."

Zatrepetal je in ostal brez sil. Ni dokončal svoje povesti. Prihiteli so gostje in so mu polili glavo z vodo. Poklicali so stražo. V njegovih žepih so našli nabit samokres in nekaj papirjev, na katerih je bilo znamenj nekaj dni.

"Iskali smo ga," je rekel stražnik, ko je spoznal njegov obraz.

Poslali so po rešilni voz in so ga odpeljali. Zdravnik, ki je potipal njegovo žilo, je naznačil srčno kap.

Odšel sem domov in sem dolgo premišljeval čudno povest.

JOSIP PIŠKUR,

3860 St. Clair ave.

Slovenska mesnica,

Se priporoča rojakom in voščim vsem skupaj vesele praznike.

JOSIP GORNIK,

slovenski krojač in trgovec z vso moško opravo

Velika in dobro urejena trgovina najmodernejšega blaga, popolno založena z moškimi oblekami in trpežnimi suknjami po jako nizkih cenah. Klobuki raznovrstnih barv in mode trdi in mehki, moške in deške zimske suknje. Najboljše kape iz fine kožuhovine. Velika izbira srajc za praznike in za delo.

V naši krojačnici izdelujemo najmodernejše obleke po meri, po najnovejšem kroju in po nizkih cenah. Plačate \$1.00 na teden, na obleko po številkah. Slovenkam v Collinwoodu pa priporočamo našo trgovino

Gornik & Temistokle

z veliko izbero ženskih suknj, kril in kikelj ter otročjih oblek. Imamo tudi v naši collinwoodski trgovini moške in deške obleke, narejene iz najboljšega blaga in tudi vedno ceneje ko drugod. Naprodaj imamo vse vrste čevljev, za moške, ženske in otroke. Pri nas dobite sploh vse, kar potrebuje cela družina za opravo.

Postrežba vedno uljudno slovenska in najnižje cene. Rojakom se priporočam za obilen obisk.

JOSIP GORNIK,

6113 ST. CLAIR AVE.

VSEM SLOVENCEM VOŠČIM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

Misli o Božiču.

Pisati o Božiču v slovenskem listu v Ameriki!... To znači: pisati srcu, samo srcu, buditi sladke spomine, mile in drage, udarjati na ono zlato žilo srca, ki nas veže s staro domovino, kjer so naši dragi in pozabljeni, kjer nas mogoče željno pričakujejo naši otroci, naše žene, ali pa mogoče naša mati, kateri drhte solze po licih ter sklepa roke, s katerimi nas je blagoslovila, ko smo odpotovali v svet! Eden ali drugi ima znanca, sorodnika, očeta, ženo, otroke ali prijatelja v stari domovini.

Oni, ki nas poznajo, pričakujejo od nas sladkih pisem, milih prošelj, zahval, spominov iz domovine. Mi pa poslušamo v daljni tujini pritažen šum zimskih dreves v domačih logih, primorski Slovenec se spominja valovanja slovanskega jadranskega morja, vsi se pa spominjajo žalostne, dasi drage nam domovine!

Božič pri slovenskem listu v Ameriki!

Koliko rok, koliko krvi, koliko življenja je dala že naša domovina tej silni, tej nepregledni, tej nikdar siti Ameriki! In kaj je domovina od nje dobila? Dobite postave, hromce, tupase kak s krvjo zaslužen dolar, žalosten spomin zapuščenih. Vse to je bilo žrtvovano na oltar mogočnega dolarja, vladarja tuje domovine!

Pa tudi neuki priseljenci, ki je dosedaj dospel v novo domovino za kruhom, ima svoj božič, tudi on ima spomine na preteklost, tudi on goji nade na bodočnost, na boljšo bodočnost. Tudi on se spominja preteklih bolestij, tudi on, zapuščen in reven, ima kje na svetu ljubljeno bitje, v katerem bije toplo srce za njega, dasi se sam sebi vidi, da je pozabljen od celega sveta.

Toda kako težak, kako bolesten je božič za onega, ki nima okoli sebe svojih dragih in milih, ki se ne more skloniti nad zibelko svojega nedolžnega deteta, ki se ne more greti pri peči svojega očeta, pri kateri se je svoje dnij srečno smejal svoji dragi materi, svoje hraniteljci, svoje najdražje prijateljici!

In tedaj mu pride v roke njegov slovenski list, da mu pove v slovenskem domačem jeziku o Božiču, da mu častita v sladki domači govorici, ga spaja s hribi in dolinami, z gaji in gozdovi, katere je zapustil v svoji domovini, da se domišlja mile domovine, kateri je udan s srcem in telom. Zdi se mu domača govorica kot najslajša na svetu, v duhu čuje, da ga doma otroci pozdravljajo, da se ga spominja doma draga žena, da ga išče žalostna mati, čuti vroče želje skorajšnjega svidenja svoje zaročnice, sliši blagoslov starice matere.

In zato, glejte, milo mi je pisati o Božiču, to je, pisati srcu in srčnim željam, buditi sladke opomine, udarjati na srčno struno, ki človeka globoko zadene, ter ga veže z domačim ognjiščem. Naj drugi pišejo o politiki, o vojski, o denarju, o dnevnih dogodkih, naj drugi pišejo o kulturi in vladarjih, jaz pa najraje pišem danes o srcih!

Človek ima spomine, katere mu ne more pregnati nobena civilizacija. Mogoče bo te spomine trenutno kdaj pozabil, toda da bi jih za vedno pregnal iz svojega srca, tega nikdar ne more storiti. Imej prepričanje, kakoršnje hočeš, veruj kar hočeš, veruj, da je bila opica tvoj praded, svetega spomina na materinske nauke, kateri spomini so šli od roda do roda, se pričeli ob zibelki, nadaljevali v nežni mladosti in spremljali mladeniča in mladenko, ko sta se podajala v širni svet za srečo. In imate strast v srcih, obup v duhu, dvombe, nejasnost, vse dirja po vas in v vas, toda kadar pride ta prvi spomin vašega življenja, vas prevzame mahnoba, da čutite, da imate srce, ki vam budi davne — davne spomine.

Moderni materializem je posiljalil um, toda srca ne bo nikdar posiljalil, nikdar ne bo

ubil ljubezni, pa naj moderna civilizacija ubije tudi družino, očeta in mater, ki sta začetek človeške ljubezni.

Da, vsi ljudje imamo nekaj skupnega; bodite na katerikoli stopinji civilizacije, dobi se dan v življenju, so časi v življenju, ko vam zagori srce v divji plemenitosti, in vi nikakor ne morete pogasiti tega ognja, naj si še tako prizadevate. Vaše srce zaigra v vzvišenih mislih, kakor zaigra kraljevo srce na dvoru. In take vzvišene misli se polotijo naroda, misli prihajajo, da ima narod nekaj skupnega, da ne sme roditi samo sovraštvo, nevoščljivost in zavist med rodnimi brati, vsak čuti v sebi poklic, da je ustvarjen za nekaj višjega na svetu kot da bi samo preživel malomarno svoje življenje in se ko nečeno ubil.

Ne govorite mi, da so to samo prazne stvari, narodno praznovanje — vi, ki imate vsega dovolj, polne blagajne, polna usta! Vidite, vi ste svete spomine pregnali iz src, upeljali ste mesto njih slepi skeptičizem, ki uči, da ste vi nič, zemlja nič — Bog nič! Kako se motite v svojih srcih, kako tišite k tlom druge prvotne, sladke materinske misli in spomine, ki so vam nekdanj pregrevali nedolžno dušo!

Srečen božič vam, slovenski bratje, ki ste razsuti in zastreseni po vseh ogromnih Zjedjenih državah! Srečen božič vam v daljni domovini, v kateri ste žrtvovali toliko svoje krvi, svojega znoja, pa vendar vemo, da gori vaše srce s svetim plamenom za ono rodno zemljo, ubogo in zapuščeno, ker vam je tekla prva zibeljka, kjer ste dobili one spomine, ki vam o božiču pregrevajo dušo in srce. Srečen božič Slovincem v novi domovini!

Protestna brzojavka "Osve-toveho Svazu" švedski akademiji v Štokholmu proti podelitvi Nobelove nagrade Roseggerju se glasi sledeče: "Ne vemo, je-li slavni akademiji znano, da štajerski pesnik Rosegger, čegar literarne zasluge popolnoma priznavamo, vporablja svojo drugače zasluženjo popularnost ljudskega avtorja k germinizacijski propagandi s tem, da energično z velikimi zbirkami vzdržuje šole, ki ne služijo izobraževalnim in kulturnim namenom. Te šole se vporabljajo za germanizacijo čeških in jugoslovanskih otrok, vsled česar nastaja Čehom in Jugoslovonom velika kulturna škoda. V intencijah plemenitega ustanovitelja Nobelove nagrade je bilo, s podelitvijo nagrade širiti prosveto. Z njo naj se nagradujejo in podpirajo ideje, ki so v korist vsemu človeštvu. Če bode podeljena nagrada Roseggerju, ne bo s tem samo sankcionirano njegovo delovanje kot svežega romanopisca iz štajerskih gor, marveč bo nagrajevano tudi njegovo protikulturno agitatorično delovanje, ki je vede v škodo ostalih

narodov in tudi takih, ki nimajo dovolj sredstev za širjenje prosvete. Gospod Rosegger bi najbrže vporabil denar Nobelove nagrade za nadaljno raznarodovanje slovanskih otrok in to gotovo ni želja onih korporacij, ki podeljujejo nagrado. Smatramo za svojo dolžnost opozoriti slavno akademijo na to okoliščino. S podelitvijo Nobelove nagrade gospodu Roseggerju bili bi češki in jugoslovanski narodi razžaljeni in prizadeti v svojih prosvetnih stremljenjih."

Velik požar. Iz Bukarešte poročajo: V Moreniju je predvčerajšnjim izbruhnil grozen požar. Petnajst rogov se je vnelo. Daleč naokoli je vse v ognju. Prebivalci so pobegnili na vse strani. Ognja ne bodo mogli lokalizirati. Škoda je ogromna.

Krokodil v Renu. Iz Mannheim poročajo: Blizu mesta Landhofen ob Renu so ubili fatnje i in pol metra dolgega krokodila, ki se je solnčil ob obrežju reke Ren. Kako je prišel krokodil v reko Ren, še ni dognano. Bržčas je ušel koki potujoči menezariji.

JOSIP VIDMAR,

6301 Glass Ave.

Naznamim, da sem prevzel grocerijo od znanega trgovca J. Špeha. Se priporočam in voščim vsem skupaj srečne praznike.

Slovenska grocerija

3908 St. Clair ave.

Vsem skupaj voščim vesele božične praznike in srečno novo leto.

J. Jerman,

3840 St. Clair ave.

Slovenski gostilničar

Se priporočam rojakom in voščim vsem skupaj vesele božične praznike.

ANDREJ JARC,

slovenski krojač in izdelovalec oblek.

Slavnemu občinstvu se priporočam v izdelavo vsakovrstnih oblek po meri in po najnovejšem kroju. Cene oblekam, ki so narejene pri meni, so nižje kot drugod. Delo je vedno prve vrste, garantirano. Za obleke rabim le najboljše priznane blago.

V popravila vzamem vsakovrstne obleke, kakor tudi likam in čistim iste. Rojakom se priporočam za vse prilike. Svoji k svojim!

Vsem Slovincem želim najvselejše božične praznike ter srečno novo leto.

ANDREJ JARC,

6110 St. Clair Ave.

Cuy. Princeton 1835-L

FR. CERNE,

Slovenska trgovina

z finimi urami, diamanti, gramofoni, srebrnino in zlatnino.

6034 ST. CLAIR AVE.

Ker so Božič in Novo leto pred durmi, naznanjam cenj. občinstvu v Clevelandu in okolici, da sem razširil svojo trgovino z vsem v to stroko spadajočimi predmeti, ker vem, da za praznike ljudje kaj radi kupijo svojem in znancem

božična darila.

V zalogi imam vsakovrstne zlate, srebrne in nikel-naste žepne ure. Prodajam zlate veržice, prstane, kravatne igle, zapestne gumbe, priveske, broše ter različne toaletne predmete po različnih cenah. Cenjenemu občinstvu se tudi priporočam pri nabavi prstanov, priveskov in broš z znaki vseh slovenskih jednot in Zvez. V zalogi imam tudi razne stenske sobne, budilke -z godbo- ter kuku

ure najboljše kakovosti.

Pred kratkim sem dobil tudi iz stare domovine grafone in plošče v vseh jezikih. Sploh pa sem gledal letos nato, da sem za praznike napolnil svojo trgovino z vsem kar se zamore dobiti v moderni trgovini te vrste, da bodem mogel tako postreči cenj. odjemalcem z vsem, ker vem, da imam

najbolj zmerne cene.

Bavim se tudi s popraviljanjem ur, zlatnine, srebrnine in graviranjem. Delo je vedno solidno, točno in prav po ceni. Za vsako pri meni kupljeno blago jamčim, da je dobro in pristno. Prodajam tudi na lahka tedenska odplačila. Vsak odjemalec dobi tudi za darilo lep stenski koledar. Za obilen poset se priporočam.

Frank Cerne,

Slovenska trgovina z finimi urami
diamanti, gramofoni, srebrnino in zlatnino

6034 ST. CLAIR AVE.

Alenka.

Zofka Kveder.

Alenka je bila četrta. Pred njo so bile tri sestre, a za njo še dva brata.

Ona je prišla na svet neželjena, s strahom pričakovana. Uboštvo je bilo v hiši. Oče je bil brez dela že skoro leto daj. Poskušal je to in ono ali nikjer ga niso oobdržali dolgo. Bil je prej sluga v nekem društvu, a odpustili so ga zaradi malenkostnega pogreška, zaradi par kron, ki so manjkale pri obračunu, ka- li. Prve mesece se je trudil dobiti zopet kaj stalnega, ali nesreča ga je preganjala, zastoj je hodil prosil okoli, zaman je trkal na vrata. Njegova obleka je postala oguljena, nič več se ni držal ravno in korektno, nič več se ni bril vsak dan. Polagoma se je zanemarjal, prodal je uro in prstan. Zagrabil je že za vsako delo, ki mu ga je nudila prilika, pomagal je pri selitvah, v trgovinah, na kolo- dvoru, kjer so pač potrebovali delavca. Nič več ni mislil, da postane kje sluga, da bo imel majhno ali snažno stanovanje, cedno uniformo in redno plačo vsak mesec. Prej, dokler je imel službo, njegova žena ni živelah. Res je bilo precej dela s tremi dekletci, od katerih je največja imela še le šest let. Tudi možu je pomagala pospravljati veliko stanovanje družstva pozno zvečer ali zgodaj v jutro, tudi vrata je odpirala, kadar je imel mož pota po mestu, kadar je nosil pranje ali pobiral članarino. Vendar ni poznala posebnih slabij. Bila je gospodarna in skromna ženska, znala je v prid obratni vsaki krajcar, znala je pravo- mojno hraniti in oblačiti družinico z denarjem, ki ga ji je dal mož.

Potem je prišla nesreča, da je mož izgubil službo. Spočetka se ni mnogo vznemirjala. Sama je poskakala sobo in kuhinjo v čedni hiši sredi mesta, kjer so se morali seliti iz društva. Nekaj malo prilhanov sta tudi še imela v poštni hranilnici in prve tedne je potekalo življenje brez strahu, mirno in skoraj prijetno. Oba sta bila prepričana, da bo mož zdaj, zdaj našel zopet kako primer- no službo. Ko sta vzdignila za- danji denar iz hranilnice, sta se prestrašila oba. Ona je bolj skromno kuhala, kakor sicer in on je še bolj pridno tekal po mestu iskat zasluzka. Čez štirinajst dni se je preselila družinica v predmestje. Stanovali so v mokri, temni in nezdravi kleti. Mesto pravzaprav ni trpelo takih stanovanj in vendar je stotine takih revežev, kakor so bili oni — brez pravega zasluzka — stanovalo na enak način. Že pri selitvi sta prodala nekaj stvari, ki niso bile neob- hodno potrebne: zrcalo, mal dihan, par slik, lepšo mizo.

Tam je prišel Zima prvičrat pijan domov, neke sobote v noč, ko je zopet cel teden zas- tonj iskal službo. Srečal je nekdanjega tovariša, izposodil si je od njega par desetice in se napil v beznici žganja. Drug dan ni bilo belica v hiši in Zimovka je šla k sosedam prosit kruha za otroke. V ponedeljek se je šla ponujati h gospem za perico. Ona je imela boljše sre- co. Hodila je praz zdaj k tej, zdaj k oni družini. In čeprav je bilo to za njo, ki je zopet pričakovala dete, mučno in te- žko delo, so vendar one krone, ki jih je nosila domov, obrani- le družino najhujšega gladi.

Take so bile razmere, ko su je rodila Alenka. Bila je zdra- vo, črnooko dekletce, ampak, mati ni imela mnogo časa za njo. Prepustila jo je sedemlet- ni Tinki, ki je hodila že v šolo in je opoldne pogrela sestrici mleko in jo napitala, kadar ni bilo matere doma. Mala Alen- ka je pri taki negi slabo pro- spevala, njen obraz je bil bled in suh. Cele dneve je ležala sa- ma v zatoli dekletni izbi, kjer se je, če je bila mati doma, vse kadilo od soparice, kajti mati tudi doma ni smela gubiti niti ene ure. Moje je postal poslu- šnik, ali tudi v novem poldnu se mu je godilo enako slabo.

Prej mu je teklo življenje gladko, skoraj brez skrbi v ne-

pretežkem delu, a ko je izgu- bil službo, je bilo, kakor, da se mu je sreča skrila za vselej. Ni se znal obrniti in si poma- gati na boljše. Jezilo ga je to, začel je piti, kričal je na ženo, kadarkoli se je tožila, da nima- jo otroci kaj jesti in ga je pro- sila za denar.

Zalostno življenje je žive- la Alenka. Starejše sestre so se malo zadrževale doma. Igrale so se na dvorišču ali vasovale pri sosedovih otrocih. Alenka je bila mnogo bolna, kasno je shodila in tudi pozneje je mnogo plegala. Sestre je niso marale, niti drugi otroci ne, ker ni znala bežati in skakati. Tudi oče je ni maral.

"Zakaj na svetu?" je go- drnjel, kadar je bil trezen in je včasih zvečer pogledal v njen kot, kjer je ždela, kakor orepljena, bolna ptičica. "U- mrla bi! Samo za pokoro boš,

sebi in drugim!"

Le mati jo je imela rada. "Sirotica moja", je rekla vse- lej, kadar je odhajala ali pri- hajala in jo je pogladila po temnih tankih laskah in pritis- nila k sebi. "Sirotica moja, le potrpi. Kadar boš velika, bo vse drugače, lepše."

Ali Alenka je rasla tako po- časi, da je mislila in se bala v svojem srcu, da ne bo nikoli, nikoli velika.

Ko je bila stara štiri leta in je komaj hodila toliko, kakor drugi otroci s poldrugim le- tom, se je rodil brat Tonček. Mati je jokala vse mesece prej, ali ko je prišel na svet, ga je bila vesela in tudi očetu je bilo prav, da ima fanta. Skoro cel mesec ni pil in kar je zaslu- žil, je prinesel ženi.

Fantka so dali Alenčici v skrb. Mati je rekla, da je sicer najmlajša, da izgleda, kakor da

bi bila dve leti stara, a pametna je kakor da bi ji bilo dvanajst. Starejše tri: Tinka, Anica in Pepca so bile malo doma. Ho- dile so že vsi tri v šolo, znale so se priklupiti raznim gospem v ulici, da so jih pošiljale vča- sih na pošto ali v prodajalno, pa so dobile kaj za pojediti kak- šen krajcar ali kako iznošeno oblekico, predpasnik, kapo od otrok. Bile so zdrave, gibčne, vesele in domača revščina jim ni preveč težila. Tinka je ho- dila vsako popoldne k sosedu, ki je bila šivilja, prati posodo in je dobila zato vsakikrat groš. Vse tri so dobile v šoli obleke pred Božičem, ljudje so jih imeli radi, ker so bile fletne in zgovorne.

Alenka se je brigala za Ton- čka s čudovito pozornostjo in nežnostjo. Tako je bila majhna in slaba, da ga ni mogla nositi (Dalje na peti strani).

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Pošilja

Prodaja

DENARJE

PAROBRODNE LISTKE

v staro domovino

za vse prekmorske
parobrodne družbe po izvirnih
cenah.

potom c. kr. poštne

hranilnice na Dunaju; hitro
in ceno.

**Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro
tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.**

Trgovina s žganjem in vinom

Priporočam se Slovincem za na- kup najboljšega žganja in izvrst- nega domačega vina. Pri nas je dom najčistejšega domačega vi- na. Importiran tropinjevec, bri- njevec, slivovka in vsi drugi likerji. Ne pozabite na božično darilo, ki je dobite če pridete k nam. Pošljamo denar v sta- ro domovino in prodajamo pa- robrodne karte za vse preko- morske črte. Postrežba točna in solidna.

LEON SCHWALB,

6112-14 ST. CLAIR AVE.

FRANK BUTALA,

**SLOVENSKA TR-
GOVINA s ČEVLJI**

6220 ST. CLAIR AVE.

PRIPOROČAMO rojakom posebno fine, trpežne čevlje za praznike in za delavnik. V zalogi imamo samo prve vrste bla- go. Vsak naš odjemalec je zadovoljen z mojo trgovino. Kadar kupi enkrat, pride gotovo še. Priporočamo znane in fine END- WELL čevlje. Vsakovrstno obuvalo za moške, ženske in otroke. Radi preselitve trgovine po praznikih, bomo začeli že sedaj vse vrste čevljev po nekoliko znižanih cenah prodajati.

ROJAKE POZDRAVLJAM IN VOŠČIM SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE!

Nerednosti prebave.

Da ste dobrega zdravja, ne smemo pustiti, da pridejo v nered naši pre- bavljalni organi, ker je to vedno znamenje bolezni celega telesa, ali posamez- nih organov. Brez prave hrane in prave prebave ni življenja. Raditega pa mo- rate imeti vedno pri rokah kako zdravilo, ki vam v slučaju nerednosti preba- vljalnih organov hitro pomaga. V takih slučajih priporočamo vsakemu dobro, zanesljivo in takoj delujoče

TRINERJEVO AMERISKO GRENKO VINO

To izvrstno zdravilo očisti prebavljalne organe popolnoma, ne da bi telesu povzročalo kake težave. Zboljša vaš apetit, daje moč prebavilnim organom, odstrani zaprtje in vse teškoče, ki so s tem združene. Rabiti se mora pri vsaki nepriliki.

Imejte to zdravilo vedno doma in rabite je kadar imate:

ZAPRTJE,
GLAVOBOL,
BOLEČINE V
SPODNJEM DE-
LU TELESA,
SLABOST

NERVOZNOST,
NEPREBAVNOST,
ZGUBO APETITA,
BRUHANJE,
SLABO RAZPOLO-
ŽENJE PO JEDI.

Ne vrjemite, da take bolečine same zginejo. Če se takoj ne zdravijo, vse- lej oslabijo organe. Najbolje zdravilo vseh takih slučajih je

Trinerjevo ameriško grenko vino.

PO LEKARNAH. Zavrnite ponaredbe

JOSIP TRINER,
Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

Ali imate en iztis Severovega Almanaha in Zdravoslovja za Slovence za leto 1914? Vprašajte za to v vsaki lekarni. Zastonj za vas. Ali pišite direktno nam: W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia.

Hud kašelj me je mučil.

Mnogo zadovoljnih bolnikov, ki so okrevali, nam je pisalo da so imeli hud kašelj ali hripavost, oslovski kašelj, prehlad, bolečine v grlu, in da so takoj ozdravili, ko so rabili

Severov Balzam za Pljuča

(Severa's Balsam for Lungs)

Berite kaj piše Mr. John Kajič, Sanderson, Wash. o tem zdravilu:

"Z veseljem vam pišem o čudovitem zdravilu, Severovem balzamu za pljuča. Hud kašelj me je mučil več kot 3 tedne in bolečine v prsih in grlu sem imel velike. Ko sem rabil Balzam za pljuča, me je kašelj pustil in se sedaj počutim zdravega"

Severov Balzam za pljuča se lahko brez nevarnosti daje otrokom in njega koristni uspehi so znani mnogim odraslim, ki so ga že poskusili. Ima prijeten okus in uspehi takojšno zdravljenje od kašlja. Vprašajte za Severov Balzam za pljuča pri vašem lekarnarju. Ne vzemite ničesar drugega. Če ga vaš lekarnar nima, naročite ga naravnost od nas. CENA 25 in 50c.

Ne čutim nobene bolečine. :: ::

Ni vam treba trpeti na bolečinah, revmatizmu, napetosti, ranah trdih udih in mišicah, nevralgičnih bolečinah, krčih, če takoj rabite pravo zdravilo v vseh takih slučajih.

Severovo Gothardsko Olje

(Severa's Gothard Oil)

je znano kot jako dobro okrepčilo. Berite, kar piše Mr. Alois Potisk, 2507 Center St. Milwaukee, Wis.

"Jaz se sedaj počutim zdravega, ker moram reči, da mi je pomagalo Severovo Gothardsko Olje. Bolezen je bila zastarana in že nisem več upal, da bi mi sploh kakšna zdravila pomagala. Ko sem se pa končno s tim oljem namazal zvečer, sem že takoj prvi dan občutil veliko olajšanje in tretji dan je revmatizem popolnoma zginil z noge, in sedaj nečutim nobene bolečine več."

Severovo Gothardsko Olje se priporoča pri mnogih nesrečah in bolečinah v gotovih delih telesa, kakor smo zgorej povedali. Poskusite to zdravilo, kadar pride prva priložnost. Vprašajte svojega lekarnarja za Severovo Gothardsko Olje. Ne vzemite ničesar drugega. Če vam vaš lekarnar ne da tega, naročite to olje naravnost od nas. CENA 25 IN 50c.

Severove TAB-LAX, odvajalne cukrenine. Imeti bi jih morala vsaka družina pri roki. So sladki tableti za zdravljenje zapeke, zoprnega diha, slabega okusa, nečistega jezika, žolčnice, želodčnih nepriključ pri otrocih in moških. Cena 10 in 25c. SEVEROVA ZDRAVILA SE PRODAJAJO PO VSEH LEKARNAH. ZAHTEVAJTE SEVEROVA ZDRAVILA IN NE VZEMITE DRUGIH

W. F. SEVERA Co.

CEDAR RAPIDS,
IOWA

ALENKA.

na rokah. Kadar ga je previjala in prekladala, so se ji trele šibke ročice in skrbela zanj, kakor se vsaka mati ne. Nekaj miloga, neizmerna, bogata dobrota je bila v srcu bolehnice. Kdoveci kje se je naučila razne pesmice, ki jih je s svojim tenkim glaskom stokrat prepevala sitnemu bratu, ki je bil bolehen in droben, kakor ona. Njena mati je imela prav, ko je rekla, da ima štiriletna deklica pamet dvajsetletne. Njene oči so vse razumele in zato jo je imela mati morda tako rada, rajša kakor starejši tri, ki so bile zdrave in dobro razvite.

"Kaj si tako trudna, mama?" je vprašal droben glasček iz male stare otroške postelje, kjer je skupaj ležala z bratom dojenčkom, kadar je prišla mati ob obeh domov in večkrat se pozneje, trudna, z rdečimi, odgnanimi rokami.

"Malo sem pač trudna," je odgovorila mati. "Ves, sirotica, denar se ne dobi zastonj. Ampak pri svetnikovih dobim vedno tudi za vas kaj," je pripovedovala in zlagala na mizo par kolačev. "Dopoldne so mi dali klobaso, prinesla sem jo tebi, sirotica, da boš imela jutri za obed."

Ali zdrave stare starejši se so se že zgrnile okoli mize. "In mam, mama, zakaj nam ne daš? Lačne smo in tako dolgo nismo imele mesa."

"Pa jim daj, mama," je rekla Alenka. "Meni je klobasa prevelika."

Ali prišel je oče, rekel, da ni imel cel dan poštenega gričarja v ustih, da ni ničesar zažvežal in pojedel je klobaso in kolače. "Daj mi dvajset krajčarjev, jutri ti jih vrnem. Mojam ti malo v krčmo, tam bodo tovarši. Dgovorili se bo mo za jutri za eno selitev."

Če ni hotela imeti Zimovka pogovora in kletve, je morala dati, če je dala, jo je bilo strah, kaj bo prišel mož domov, če bo tessen, kakšne bo volje. Kofrat je priložnostil po no-

či ves divji in če se je le oglašila, je razbijal in pretepal vse, ženo in otroke.

Ko je on odšel, skuhal je Zimovka otrokom večerjo in tudi za drugi dan kavo in žganje, rižo, rezance ali kaj takega, da so imeli otroci za jesti. Spravila je otroke spat, zašila je še kakšno stvar, da niso hodila dekletca raztrgana v šolo in pripravila si je vse na drugi dan, da samo vstane in odide. Težko je vstajala od mize, nerodna je bila, neizrečeno trudna, kajti zopet je čakala dete. Globoko je vzdihnila in dve solzi ste ji zdrknili po licih.

Alenka se je oglašila: "Mama, nikar ne jokaj! Žalostna bom, če boš jokala."

"Kaj se ne spiš, sirotica?" Oj, otrok moj, življenje je težko, težko!

"Čakaj mama, kadar bom velika..." je tolažila dete. "Pomagala ti bom..."

"Kaj boš, sirotica..."

Mati se je navadila in vedno je rekla Alenki "sirotica".

"Mama, na omari imaš še malo glicerina, namaži si roke," jo je spomnila Alenka.

Mati si je namazala rdeče, otečene roke in prišla k Alenki. "Tebe imam najraje, sirotica," je rekla in jo pogladila. "Daj mi otroka..."

"Pusti ga, mama, pri meni. Saj spi, vidiš. In če se bo po noči prebudil, mu bom že dala mleka. Samo pripravi v štedilniku, da ne bo mrzlo. Saj jaz lahko po dnevi spim."

Mati je vzdihnila. Kriza so jo bolela, komaj se je držala po konci. In jutri mora spet na delo, spet prati od zore do mraka, stati, menecati, pripogibati se. Mora zaslužiti par kron, da bo vsaj kruha v hiši in da pristiže še par krajčarjev za čas, ko bo ležala in bodo zopet novi stroški, bolezen, beda, skrb, še en otrok... siromak... In pustila je dete pri štiriletni deklici in padla na slabo tlo do postelje, preveč zmucena, da bi mogla premišljevati o bodočnosti, o skrbih...

Pozno v noči je prišel Zimov. Bil je pijan, zadel se

je ob pohištvo, zbudil malega. "Kaj ječi, vrag..." in že se je zvrnil na svojo posteljo v drug kot in zasmrčal. Se sleklet se ni.

Mati se je prebudila za trenotek, nekaj vzdihnila iz sna ali trudno telo je ostalo negibno. Tri starejše deklice so spale mirno dalje, navajene na nočni hrup očeta in jok brata. Le Alenka je vstala, podtaknila otroku suho cunjco, šla v štedilnik po mleko in nahranila malega. Ali bil je bolan, kalil, ni se dal potolažiti in prejo-

kal je celo noč skoro do zore. Zrak v kletni izbi je bil težak in vlažen, smrdel in zadušljiv. Težko hropenje pijanega očeta se je mešalo med sopenje matere, ki je v sanjah zdaj pa zdaj globoko vzdihnila; sestre so včasih zakašljale, a malo dete je venomer ječalo in se zvijalo.

Alenka je bila pospana. Njeno drobno telesce je bilo pokrito s potom. Malo je zatisnila oči, ali brat je ječal poleg nje, prebrazil, da bi mogla zaspati. Smililo se ji je in porinila je svojo roko izpod njega in ga stiskala k sebi. Grela ga je s svojim telesom in ko le ni prestal jokati, je zaihtela tudi ona, tiho, pridušeno. Tako so počasi potekale nočne ure. Nihče se ni zmenil za otroški jok, za Alenkino ihtenje... Oče je bil pijan, mati ubita od dela, sestre zdrave, trudne od celdnevnega skakanja in igranja...

Ko je bila stara Alenka šest let, je imela dva brata, na katera ji je bilo paziti. Morala bi bila pravzaprav že v šolo, ali Zimovka se je izgovarjala, da je Alenka še premlada. Res je bila šibka in drobna, kakor bilica, ali to ni bil pravi vzrok.

"Ti si moja edina pomoč, sirotica," ji je rekla Zimovka. "Če tebe ne bi bilo, bi morala skočiti v vodo. Noben mi nič ne pomaga, le ti..."

In res: Oče je pil, Tinka, ki je bila že enajst let stara je bila povsod prijazna in uslužna, samo doma ne in Ančica in Pepca enako. Držale so skupaj te tri, staknile tu nekaj, tam nekaj in ni se jim godilo pre-
slabo. Mislile so samo na se.

"Ti, Tinka, pojdi danes z vo-
zičkom malo v park, da bodeta
fantka malo na zraku in tudi
Alenka vzemite s seboj," je u-
kazovala Zimovka.

Ali jezična Tinka se je h-
tro obrnila sitne dolžnosti, češ, da mora v sosedstvo z
Ančico in Pepco, da bodo no-
sile drva in da jim je gospa že
obljubila kavo in nekaj stare
obleke od svojih otrok. "Saj je
fudri na dvorišču solnce. Naj le
Alenka pazi na fantka, ona je
navajena..."

Alenka je bila navajena...
Desna rama se ji je malo
skrivila od vednega pestovanja.
Zimovka se je tolažila, da bo
že prešlo, pa ni. Alenka je o-
stala majhna in nekako čudno
zgrbljena.

Ampak v obraz je bila priku-
pljiva. Imela je lepe, velike,
temne oči in goste, dolge lase.
Brata sta bila tudi oba ne-
kaklo zanikrna. Tonček je ko-
maj s tremi leti malo shodil.
Jožko je imel veliko debelo gla-
vo in tenke kruljave noge, ču-
lno se je guglal pri hoji z ene
strani na drugo.

"Ti, Tinka, pojdi danes z vo-
zičkom malo v park, da bodeta
fantka malo na zraku in tudi
Alenka vzemite s seboj," je u-
kazovala Zimovka.

Ali jezična Tinka se je h-
tro obrnila sitne dolžnosti, češ, da mora v sosedstvo z
Ančico in Pepco, da bodo no-
sile drva in da jim je gospa že
obljubila kavo in nekaj stare
obleke od svojih otrok. "Saj je
fudri na dvorišču solnce. Naj le
Alenka pazi na fantka, ona je
navajena..."

Alenka je bila navajena...
Desna rama se ji je malo
skrivila od vednega pestovanja.
Zimovka se je tolažila, da bo
že prešlo, pa ni. Alenka je o-
stala majhna in nekako čudno
zgrbljena.

Ampak v obraz je bila priku-
pljiva. Imela je lepe, velike,
temne oči in goste, dolge lase.
Brata sta bila tudi oba ne-
kaklo zanikrna. Tonček je ko-
maj s tremi leti malo shodil.
Jožko je imel veliko debelo gla-
vo in tenke kruljave noge, ču-
lno se je guglal pri hoji z ene
strani na drugo.

Z osmimi leti je šla Alenka v
šolo. Prav dobro se je učila in
učiteljice so jo imele rade. O-
troci pa ko prej niso marali za
njo, bila je prethi, prepohlev-
na, tudi so se smejali njeni gr-
bi.

Doma je bila beda vedno
večja. Zima se je popolnoma
zanemaril, bil je ženi in otro-
kom v veliko nadlogo. Pil je, če
je le prišel do belica, preklin-
jal življenje in postal vedno
bolj surov.

"Vse vas bom potolkel" je
kričal, ko je bil pijan in to je
bilo skoro vsaki dan. Najbolj-
še, da vas ni revščina gnala.
Saj ste za nič! Posebno to tro-
je je boljše, da danes vzame
konec: to jutri!" in pretil je s
pestmi proti kotu, kjer je ležala Alenka s fantkama.

Nekoč je prišel z nekim
oddeščkom in je začel mlatiti
po otrocih, da so sosedje pri-
tekli na pomoč.

"Živina! Kaj si popolnoma
podivjal?" je tarnala Zimov-
ka, ko je prišla domov.

"Molči, ženska," je jecjal pi-
janec. "Trije berači manj na
svetu... kaj veš ti, neumnica?"
Strašno življenje je bilo to.
Vsak dan prepil, jok.

Tinka je s štirinajstimi leti
odšla z doma za pesterno. "Da
ne bo več v peklu," je rekla.
In za njo sta odšli tudi Anči-
ca in Pepca. Zimovka je upala,
da jo bodo kaj podpirale, da
bodo jale ji zaslužek. Ali zmotila
se je. Ni jih bilo blizu ni če je šla
včasih sama za njima, so go-
družaje dale desetico ali dve in
rekle, da gospe nimajo rade, da
jih kdo vsak xas moti. Da po-
trebujejo denar za se, za oble-
ko, čevlje, da nečjo biti tako
neumne, kakor mati, ki daje
očetu vedno vse krvavo zaslu-
žene novčice, da jih zapije...

Ko je Alenka dokončala šo-
lo, se je hodila učiti šivat. Brata
sta bolehalo, enemu so se dela-
li škroflji, drugi je kašljal. Vi-
delo se je na njima, da ne bo-
deta nikoli zaslužila kruha, ka-
moli, da bi bila kdaj v pomoč
starejšim in sestri.

"Kadar jaz doli pojdem, bo
vsega konec," je vzdihovala Zi-
movka. "Od lakote nas bo ko-
nec."

Alenka jo je tolažila, da bo
že ona skrbela za vse, da bo že
nekako Bog dal...

"Kaj boš, sirotica, šibka si,
en dan, če bi šla prāt, pa se boš
fentala za vselej," je ugovarja-
la Zimovka.

Takrat je Alenka rekla, da
se bo učila šivat, ko je mati ne-
koč težko obolela. Noge so ji
že dolgo otekale, pa ni marala.
Siromasni ljudje se bolni ne
vtegnejo biti. A na konec jo je
vendar zmagoval. Kar hipoma
je prišla strašna bolečina
v bokih, pa vse doli po celih
nogah, da se kar premakniti
ni mogla; z vozom so jo pri-
peljali domov.

Alenka je šla po zdravniku.
Resno je vtel z glavo.

"Mesec bo morala ležati, v
bolnišnico naj gre, kaj bo do-
ana... Zdrava sploh ne bo več
nobenkrat tako, da bi mogla
spet hoditi po hišah prāt. Po-
kvarila se je, prehladila ledve
kolikokrat..."

"Oh, moj Bog, in kaj bo z
otroci!" je vzdihovala Zimov-

ka v bolečinah. Samo na to je
mislila v enomer. V nogah jo
že žgalo in rezalo, kakor z no-
ži, kakor iz žarečimi iglami jo
je zbadalo, ampak v srcu ji je
bilo še hušje.

"Kaj bo z očetom, Alenka?"
je govorila po noči. "Dozdej
je imel vendar en kot, kamor
se je stisnil, ampak če mene
več ne bo... Po ulicah se bo
valjal, zapirali ga bodo... Res,
da piše, ampak kdoveci, morda
bolj iz žalosti, kakor zaradi kaj
drugega... Tudi on je človek,
vaš oče... Ko je bil mlad in
se nam je še dobro godilo, ni
pil... In fanta, kaj bo z fan-
ti? Oh, moj Bog, jaz sirota..."

In ti, kaj bo s teboj, Alenka,
sirotica moja!..."

Obupno je jokala mati.
"Nikar ne jokajte," je rekla
Alenka. "Jaz bom skrbela za
vse, za očeta, za Tončka in
Jožka in zase. Boste videli, da
bo vse prav. Doma bom ostala
in šivala bom."

Zimovko so odpeljali v bol-
nišnico in sedemnajstletna
Alenka je skušala sama ubra-
niti družinico od lakote. Šiva-
la je za delavke v sosedstvu,
ženske so ji šle na roko, ker so
vedele, kako je življenje siro-
makov težko in okrutno, ve-
dele so to čisto iz lastne skuš-
nje...

Po par mesecih se je vrnila
Zimovka domov iz bolnišnice,
ampak noge so ji ostale trde in
hrome. Morala bi bila iti še v
drage kopelji za par mesecev,
ali od kje denarja za to?!

Alenka je kupila širok na-
slonjač, posadila mater notri in
jo porinila k svojemu šivalne-
mu stroju. Roke je imela Zi-
movka zdrave, pa je pomaga-
la hčeri šivati gumbe in gumb-
nice sploh to, kar se ne more
delati s strojem.

Preselili so se v podstrešje,
da je Alenka imela več svetlo-
be. Tudi je bilo prejšnje stano-
vanje prevlažno.

Tonček je hodil zadnje leto
v šolo, toda mnogo je bolehal
in po zimi ga je bolezen do ce-
la vrgla v posteljo. Vsi so ve-
doli in tudi on sam je slutil, da
ne bo več vstal. Duševno ni
bil razvit, težko je mislil. Ven-

dar je bil dober srčen in poseb-
no Alenka je ljubil zelo. Jožko
je bil bolj nadarjen. Lahko se
če je učil, rad je čital, ampak telo
njegovo je bilo šibko in zasto-
lo v rasti; še vedno se je zibal
pri hoji. Alenka je sklenila, da
ga bo dala učiti urarstva. Po
dolgem razmišljanju se je
spomnila tega rokodelstva. Bil
je spreten in pameten in to bi
bilo skoro edino zanj. "Sedel
bo pri svojem poslu in bozne
noge ga ne bodo nič ovirale,"
je razlagala Alenka materi...

Celo oče je zadnji čas postal
bolj mehek, dober. Zaslužil
seveda ni mnogo, skoraj nič.
Zimovka je trdila, da se ji ne
dopade, da je to slab pomen,
če se pijanec v starih letih pre-
več hitro spreobrne. "Bolani
bo postal, boš videla, Alenka,"
je pripovedovala hčeri. "In to
bo še hušje. Poznam tak. Za-
lostno so končali. Nesreča pre-
ganja nas vse..."

Zimovka je res nekako vga-
nila. Zima je vedno bolj tožil
nad velikimi bolečinami v že-
lodcu, da ne sme ne jesti, ne
piti. Propadla je jako, slabo je
izgledal in Alenka je šla neki
dan z njim k zdravniku, ko ra-
zni čaji in obkladki le niso ho-
teli pomagati. Zdravnik je na-
ročil Alenki, naj drugi dan pri-
de po recept, da mora še nekaj
pogledati v knjigah in ona naj
pride, ne oče, da ji bo razjasnil,
oče bi pozabil... In ko je pri-
šla, ji je rekel, da ima oče
najbrž rak, da bo to morda še
dolgo trajalo in da je ta bole-
zen zelo huda...

Kmalu potem je tudi Alenka
postala nekako čudna, glava jo
je bolela, po noči ni mogla spa-
ti. Parkrat ji je prišla taka vr-
toglavica, da je morala pustiti
delo in leči. Potožila se je so-
sedki, ki ji je iz dobrote donesla
stvari iz trga in prodajalnice in
ji včasih pomagala popraviti
stanovanje, da je mogla prej
k živanju.

"Je, glava vas boli Alenka?"
In kje pa? se je začudila so-
seda, kakor prestrašena.

(Konec prihodnj.)

Kakšno sodbo ima- jo avstr. uredniki.

(Izvirno poročilo.)

Časopisje, posebno avstrijsko je na dolgo in široko poročalo, o škandalu katerega je avstrijska vlada sama naredila s tem, da je dala zapreti kakih 500 uradnikov raznih parobrodskih družb, ker so baje "silili" avstrijske državljane, da zapustijo Avstrijo in se naselijo v Ameriki. Avstrijska vlada je pri tem tako strogo postopala, da je prišel odmev tega postopanja celo v državni zbor. Proti avstrijski vladi se je oglašil poljski državni poslanec Mr. Stapinski, je prinesel dovolj blata na dan, kakor zanikerna je avstrijska vlada, kako malo se pazi na narod, da bi se vzgojila, in kakšno premoč imajo avstrijski škofje in grofi in baroni, ki so nemškega mišljenja, ki skupaj z vlado zatrejo vsako žal, kjer bi Slovan se drnil pokazati, da je v resnici Slovan. Mr. Stapinski, državni poslanec in obrednem uredniku upljičnega poljskega lista je živo napadel avstrijsko vlado v državnem zboru. In dovolj vzrokov je imel za to.

Mnogo nemških dunajskih časopisjev je obtožilo poljskega državnega poslanca, Mr. Stapinskega, da je v službi "Canadian Pacific", da je plačan za svoje delo in da nalašč prigo-varja potom svojega časopisa, da se ljudje v Avstriji, posebno mladi fantje izselijo iz Avstrije v Ameriko. Toda Mr. Stapinski je v državnem zboru govoril v svojo obrambo in sicer govoril tako prepričevalno, da so morale celo vladne glave se kloniti k tlom ter ni nihče izmed ministrov mogel viniti le besedico, da bi ugovarjal Stapinskemu. Najprvo se je izjavil, da on ni bil nikdar plačan od nobene kompanije, da bi pomagal pregovarjati izseljence, da bi šli v Ameriko. Podkupljena duša on nikdar ni. Toda z vsem srcem in dušo je vedno prigovarjal ljudem, da se

izseljujejo.

Mr. Stapinski, avstrijski državni poslanec, obrednem uredniku časopisa, se je izjavil, da ni samo vzel oglase od parobrodskih družb za izseljevanje, pač pa je celo v uredniškem delu časopisa prigovarjal ljudem, naj se izselijo v Ameriko, če doma ne morejo živeti. Urednik je povedal, da ima nekoliko stotin naročnikov v Ameriki in mnogo izmed teh naročnikov mu je pisalo, da se v Ameriko ali Canadi lahko naredi stolet boljše življenje kot ga imajo v stari domovini. Le dva naročnika njegova, ki stanujeta v Canadi, sta se pritožila, da jima je žal, da sta šla v Ameriko, dočim se jih je stotine pohvalilo.

"Jaz nisem detektiv nobene parobrodne črte," je rekel državni poslanec, "toda jaz sem odkrit in značilen prijatelj in zagovornik izseljevanja, če ljudje v svoji domovini živijo v takih razmerah kot živijo moji rojaki v Galiciji, živijo tako, da se Bogu smilijo. Vlada je sama kriva, ker se ljudstvo v tako silnih množicah izseljuje iz Avstrije, kajti vlada ima vedno veliko sto milijonov kron pripravljenih za vojske in za bojne ladje, toda nima vinarja za ljudsko prosveto in izobrazbo. Kako more torej vlada napadati one ljudi, ki silijo svoje prijatelje k izseljevanju, če vlada sama sili ljudi iz dežele s tem, da jim pobere vse, kar imajo? Zadnja kronica izstijo iz kmetov, iz rokodelcev, iz trgovcev, in potem še kričijo, da moramo ostati doma! Zakaj pa ne reče avstrijska vlada, da moramo lakote poginiti, da se moramo dati postreljati od vojakov, da ne smemo jesti, i.t.d.? Ali je to človeško življenje, ki ima avstrijski državljani? Ne človeško nikakor ni, pač pa slabše kot pasje!"

In zato se ne moremo čuditi, če se ljudje izseljujejo iz Avstrije v Ameriko ali Canado, kjer vsak pošten delavec lahko toliko zasluži, da ima dovolj jesti in da si kupi svojih drugih potrebščin za življenje, da živi v Ameriki kot človek, ne kot

pes! Zakaj poginjajo ljudje v Galiciji, v Avstriji vsak dan od glada? Zato, ker ima avstrijska vlada vedno na razpolago, da zalaga grofa Berchtolda s 3000 milijoni kronami, da dela sramoto celi Evropi, celemu svetu, a ta grof Berchtold nima toliko pojma, da bi dal lačnim avstrijskim podanikom jesti! Zakaj se živi v Avstriji ti soče grofov in baronov na ljudske žulje, poleg velikih tovarnarjev, ki izkoriščajo delavce še posebej, zakaj ima vlada vedno denarja dovolj, da oboroži uboge kmetijske sinove in jih uči streljati svojega bližnjega, slovanskega brata? Zakaj pa nima ta vlada denarja dovolj, da bi pomagala kmetu, zakaj ima na vsakih 200 prebivalcev župnika, kaplana, dekana, kanonika, prošta, škofa, okrajnega glavarja, stotine uradnikov in drugih, ki udobno živijo, pridigajo vladne kanone in bajonete, ljudstvu pa kažejo črn obraz, četudi je ljudstvo edino, ki plačuje ogromne davke."

Ta govor poslanca Stapinskega je povzročil silen upljič v državnem zboru. Vsi poslanci, posebno vladni, niso vedeli, kaj naj odgovorijo na te izjave. Posebno v zadnjih besedah, ko je poslanec se izrekel, naj vlada da ljudstvu kruha, da ne bo stradal, da ljudstvo ne potrebuje kamonov za obrambo Nemčije, je upadel pogum nasprotnikom. Stapinski se je norčeval iz avstrijske vlade, ki je aretirala nekaj agentov, ker so baje sili prebivalstvo k izseljevanju. Kako more kak parobrodski agent prisiliti človeka, da zapusti svojo domovino, če se mu v njej dobro godi? Parobrodski agentje so dobili le take ljudi k izseljevanju, ki so obupali nad svojim položajem v svoji domovini in so raje žrtvovali vse, samo da zapustijo nesrečno Avstrijo.

Noben izmed ministrov se ni upal ugovarjati Stapinskemu, ko je imel svoj govor, da celo njegovi nasprotniki so mu priznali, da je imel pošten govor. In nekaj nezasiščenega je bilo, da se v avstrijskem parla-

mentu govori v prilog izseljevanja.

Žalostna resnica je, tako se povdarja v najvišjih avstrijskih krogih, da se je avstrijska prosperiteta spremenila v žalost in nesrečo. Splošna revščina vlada po celi državi. Nekateri politikarji hočejo, da vlada vzame podporo raznim parobrodskim društvom, in da se isti denar razdeli med revno prebivalstvo, ki javno po cestah prosi kruha. Drugi zopet prosijo, da vlada zida hiše za delavce, ker kdo bo delavca držal doma, da spi in stanuje v hlevu, ko sliši od svojih prijateljev v Ameriki, da stanujejo v poštenih in zdravih hišah?

Zelo resnično je, da bo avstrijska vlada skušala na vse načine, da omeji naseljevanje, ker se sicer boji, da zgubi vse svoje najboljše moče, ki bi v slučaju vojske morali prelivati kri za germansko habsburško rodbino, ki po "božji milosti" vlada v Avstriji in pusti, da ljudstvo strada. Toda avstrijska vlada nima toliko moči, da bi omejila izseljevanje, in če ljudje postavno ne bodejo mogli iti iz dežele stradanja in lakote, bodejo pač šli nepostavnim potom. Avstrijska vlada pa nima toliko orožnikov, policajev in vojakov, da bi postavila enega za hrbet vsakega, ki hoče ta hrbet obrniti nevaležni domovini.

Ljudstvo v Avstriji je prišlo do prepričanja, da se mora nekaj zgoditi za njih prosveto in omiko, saj pa tem času, ko se je toliko žrtvovalo za vojsko. Ljudje v Avstriji želijo, da služijo tudi nekaj za sebe, ne samo za davke za kanone. Žalostna znamenja kažejo dovolj očitno, da se Avstrija bliža razkolu in popolnemu razpadu. Slovani, dosedaj prezirani in potepnani, dvigajo svoje glave in teptane hrbte. Avstrija ne more dolgo več stiskati svojih delavcev, kmetov in drugih državljanov, ker vsi so izmogneni do zadnje kaplje.

Nemški cesar in ritualni umor. "Berliner Tageblatt" poroča, da se je cesar Viljem izrazil

napram nekemu uglednemu Rusu, da verjame možnosti ritualnega umora, ker se je tudi v Nemčiji dogodil tak slučaj, a so ga iz političnih ozirov potlačili.

Anarhist prijet v Roveretu. Rimski "Tribuni" poročajo iz Rovereta: Tu je bil aretiran anarhist Boretti, ki je na sumu, da je udeležen pri komplotu proti italijanskemu kralju.

LOVRENC URBANIJA,

6112 Glass Ave.

Slovenski krojač. Se priporočam rojakom
in želim vesele praznike.

POZOR! POZOR!

Kadar potrebujete dobrega pohištva, posebno kadar potrebujete dobrih in finih pečij po nizkih cenah, obrnite se na

JOSIP ŽELE.

6108 ST. CLAIR AVENUE.

Popolna zaloga pohištva, orodja in kuhinjske posode. Ob enem priporočam svoj pogrebni zavod, ki je zmožen, da priredi najlepše pogrebe. Vsakemu se postreže v popolno zadovoljnost. Josip Žele je pred državo izprašani balzamist in pogrebni. Avtomobili na razpolago za krste in druge prilike.

Srečne praznike vsem Slovencem.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

KAKOR JE ŽE SLOVENCEM
ZNANO IMAMO ŠE

trgovino z vinom in zganjem

ter najbolj fino urejeni slovenski saloon v Clevelandu, največji slovenski naselbini. Prav lahko postrežem vsem, karsikdo poželi, kakor s pristnim domačim vinom na galone in sode, po zmernih cenah. Belo in rudeče vino. Nadalje imam izvrsten domač tropinjec in najboljše žganje v steklenicah po nizkih cenah. Posebno znižane cene zapraznike. Priporočam se vsem starim prijateljem in Slovencem sploh v obilen obisk in naročila.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi vsem znani prijatelj

GEO. TRAVNIKAR,

THE OLD BANK CAFE

vagal 55. ceste in St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio